

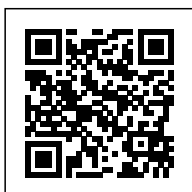

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VIII. volební období

884/0

**Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 222/1999 Sb.,
o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů,
a zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve
znění pozdějších předpisů**

Zástupce předkladatele: ministr obrany
Doručeno poslancům: 5. června 2020 v 13:11

V l á d n í n á v r h

ZÁKON

ze dne 2020,

**kterým se mění zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky,
ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České
republiky, ve znění pozdějších předpisů**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o zajišťování obrany České republiky

Čl. I

Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 15/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb. a zákona č. 183/2017 Sb., se mění takto:

1. V § 2 se doplňují odstavce 9 až 12, které včetně poznámky pod čarou č. 20 znějí:

„(9) Brannou činností se rozumí tělovýchovná, sportovní, pohybová, technická a jakákoliv další činnost spojená s branností a s přípravou občanů k obraně státu, jejíž pomocí se upevňuje, udržuje nebo zvyšuje fyzická zdatnost nebo psychická odolnost občanů a udržují nebo zvyšují jejich znalosti, odborné vědomosti, dovednosti a návyky využitelné při zajišťování obrany státu.

(10) Branným subjektem se rozumí právnická osoba uvedená v § 52 odst. 5, pokud je založena za jiným účelem než dosažení zisku a součástí předmětu činnosti této právnické osoby jsou branné činnosti podle odstavce 9. Za branný subjekt se nepovažuje svaz vytvořený podle jiného právního předpisu²⁰⁾, který spolčuje další spolky svazové povahy.

(11) Zařízením branného subjektu jsou movité a nemovité věci, s nimiž branný subjekt disponuje a které slouží výhradně nebo převážně k provozování branných činností.

(12) Zájmovou přípravou občanů k obraně státu se rozumí příprava občanů k obraně státu podle § 52 odst. 1 prováděná brannými subjekty akreditovanými podle tohoto zákona pro své členy v rámci akreditovaných programů.

²⁰⁾ § 214 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

§ 8 odst. 1 zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví

a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění pozdějších předpisů.“.

2. V § 6 odst. 1 se za písmeno g) vkládají nová písmena h) a i), která znějí:

- „h) vytváří podmínky pro uskutečňování zájmové přípravy občanů k obraně státu,
- i) vede rejstřík branných subjektů, jehož součástí je seznam programů zájmové přípravy občanů k obraně státu akreditovaných podle § 52a a seznam členů branných subjektů, kteří absolvovali program zájmové přípravy občanů k obraně státu,“.

Dosavadní písmena h) a i) se označují jako písmena j) a k).

3. Za § 6 se vkládá nový § 6a, který včetně nadpisu a poznámek pod čarou č. 21 a č. 22 zní:

„§ 6a

Rejstřík branných subjektů

(1) Rejstřík branných subjektů je informačním systémem veřejné správy, který slouží k vedení údajů o branných subjektech a programech zájmové přípravy občanů k obraně státu akreditovaných podle § 52a. Správcem rejstříku branných subjektů je ministerstvo. Rejstřík branných subjektů je funkčně rozdělen na dvě části, a to rejstřík akreditací a podpory, který je veřejnou evidencí, a rejstřík kontroly a přípravy, který je evidencí neveřejnou.

(2) Ministerstvo zapisuje do rejstříku branných subjektů

a) v části rejstříku akreditací a podpory tyto údaje:

1. název, sídlo a identifikační číslo branného subjektu,
2. statutární orgán branného subjektu,
3. předmět hlavní činnosti branného subjektu,
4. předmět vedlejší hospodářské činnosti branného subjektu, je-li vykonávána,
5. předmět činnosti branného subjektu v oblasti branných činností,
6. členství branného subjektu v jiné organizaci,
7. datum nabytí právní moci rozhodnutí o akreditaci branného subjektu a dobu trvání akreditace,
8. seznam všech akreditovaných programů zájmové přípravy občanů k obraně státu branného subjektu, datum vydání rozhodnutí o akreditaci jednotlivých programů, datum nabytí právní moci rozhodnutí a dobu trvání jednotlivých akreditací,
9. datum nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí nebo zrušení akreditace branného subjektu,
10. datum nabytí právní moci rozhodnutí o pozastavení, odnětí nebo zrušení akreditace programu zájmové přípravy občanů k obraně státu a důvod vydání rozhodnutí,
11. datum zrušení branného subjektu,
12. datum ukončení činnosti branného subjektu v oblasti branných činností,
13. informace o výši a datu poskytnutí finanční podpory zájmové přípravy občanů k obraně státu ministerstvem formou dotace,
14. informace o formě, způsobu a datu poskytnutí nefinanční podpory zájmové přípravy občanů k obraně státu ministerstvem,

b) v části rejstříku kontroly a přípravy tyto údaje:

1. datum kontroly, předmět kontroly a výsledek kontroly provedené ministerstvem

- u branného subjektu v podobě anonymizovaného protokolu,
2. jméno, popřípadě jména, a příjmení, datum narození a adresu místa trvalého pobytu²¹⁾ člena branného subjektu, který má brannou povinnost podle branného zákona a absolvoval program zájmové přípravy občanů k obraně státu, název, sídlo a identifikační číslo branného subjektu, který tento program provedl, údaje o místě a datu provedení, rozsahu a obsahu ukončeného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu a údaje o odbornosti, dovednosti a znalosti získané v průběhu tohoto programu.

(3) Ministerstvo zapíše branný subjekt do rejstříku branných subjektů po udělení akreditace bez zbytečného odkladu. Akreditovaný branný subjekt je povinen bez zbytečného odkladu oznámit ministerstvu změnu v údajích uvedených v odstavci 2 písm. a) bodě 5 a 12.

(4) Údaje podle odstavce 2 písm. b) bodu 2 poskytuje bez zbytečného odkladu branný subjekt ministerstvu po ukončení příslušného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu. Údaje jsou v rejstříku branných subjektů vedeny nejdéle po dobu 3 let od posledního dne kalendářního roku, ve kterém se člen branného subjektu zúčastnil programu zájmové přípravy občanů k obraně státu; v případě, že člen branného subjektu dosáhl věku 60 let, zanikla mu branná povinnost z jiného důvodu nebo zemřel, ministerstvo vymaže údaje o něm vedené, a to bez zbytečného odkladu.

(5) Pro potřeby odvodního řízení se po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu z rejstříku branných subjektů využijí údaje vedené podle odstavce 2 písm. b) bodu 2, a to formou jejich sdružení s údaji vedenými v registru výkonu branné povinnosti o zvláštních dovednostech subjektu údajů podle branného zákona²²⁾ na základě přiřazení subjektu údajů z rejstříku branných subjektů do registru výkonu branné povinnosti.

(6) Údaje o branném subjektu s výjimkou údajů podle odstavce 2 písm. b) bodu 2 vymaže ministerstvo z rejstříku branných subjektů

- a) bez zbytečného odkladu po zrušení akreditace branného subjektu na jeho žádost,
- b) bez zbytečného odkladu poté, kdy branný subjekt zanikl,
- c) po 3 letech od nabytí účinnosti rozhodnutí o odejmutí akreditace branného subjektu.

²¹⁾ Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů.

²²⁾ § 31a odst. 2 písm. o) zákona č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), ve znění pozdějších předpisů“.

4. V § 7 se na konci textu písmene g) doplňují slova „a ve spolupráci s ministerstvem vytvářejí podmínky pro činnost branných subjektů podle tohoto zákona“.

5. V § 7a se na konci textu písmene j) doplňují slova „a ve spolupráci s ministerstvem a krajskými úřady vytvářejí podmínky pro činnost branných subjektů podle tohoto zákona“.

6. V § 8 písm. f) se slovo „a“ nahrazuje čárkou a na konci textu písmene f) se doplňují slova „a ve spolupráci s krajskými úřady a obecními úřady obcí s rozšířenou působností vytvářejí podmínky pro činnost branných subjektů podle tohoto zákona“.

7. V § 52 odst. 1 se za slova „k obraně státu je“ vkládají slova „v míru“, slova „nebo zvláštní právní předpis¹⁶⁾“ se zrušují a na konci odstavce se doplňuje věta „Přípravou občanů

k obraně státu se rozumí i příprava vojáků k obraně České republiky prováděná v míru na základě dobrovolného převzetí výkonu branné povinnosti podle branného zákona²³⁾“.

Poznámka pod čarou č. 16 se zrušuje.

Poznámka pod čarou č. 23 zní:

„²³⁾ Zákon č. 585/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.“.

8. V § 52 odst. 3 se slova „zájmovou činnost s technickým a sportovním zaměřením,“ zrušují a za slova „vzájemné pomoci“ se vkládají slova „, branné činnosti uvedené v § 2 odst. 9“.

9. V § 52 odst. 5 se slova „občanská sdružení“ nahrazují slovem „spolky“.

10. Za § 52 se vkládají nové § 52a až 52j, které včetně nadpisů a poznámek pod čarou č. 24 až 27 znějí:

„§ 52a

Akreditace branných subjektů a programů zájmové přípravy občanů k obraně státu

(1) Ministerstvo zahajuje řízení o akreditaci branného subjektu nebo jeho programu zájmové přípravy občanů k obraně státu na žádost branného subjektu, není-li dále stanoveno jinak. Žádost o akreditaci, žádost o prodloužení akreditace a žádost o zrušení akreditace podává branný subjekt na tiskopisech, jejichž vzory zpřístupní ministerstvo způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(2) Ministerstvo v řízení o akreditaci branného subjektu nebo jeho programu zájmové přípravy občanů k obraně státu posuzuje zejména

- a) splnění formálních podmínek žádosti o akreditaci branného subjektu nebo programu zájmové přípravy občanů k obraně státu,
- b) bezúhonnost, důvěryhodnost, odbornou, technickou a materiální způsobilost branného subjektu,
- c) pojetí, obsah, cíle a plán programu zájmové přípravy občanů k obraně státu,
- d) záruky řádného provedení programu zájmové přípravy občanů k obraně státu.

(3) Ministerstvo si jako podklad pro akreditační řízení může vyžádat stanovisko Policie České republiky.

(4) Akreditace branného subjektu nebo akreditace programu zájmové přípravy občanů k obraně státu je nepřevoditelná a nepřechází na právní nástupce.

§ 52b

Akreditace branného subjektu

(1) Žádost o akreditaci branného subjektu vedle náležitostí stanovených správním řádem obsahuje

- a) údaje uvedené v § 6a odst. 2 písm. a) bodech 2 až 6,
- b) úplný výpis z veřejného rejstříku osvědčující vznik branného subjektu,

- c) přehled zařízení a přehled personálního, technického a materiálního vybavení branného subjektu a
- d) přehled o dosavadní činnosti branného subjektu v branných činnostech,
- e) žádost o akreditaci programu zájmové přípravy občanů k obraně státu.

(2) Ministerstvo udělí akreditaci brannému subjektu, jen pokud je bezúhonný, důvěryhodný a odborně, technicky a materiálně způsobilý a pokud ministerstvo současně udělí akreditaci alespoň jednomu programu zájmové přípravy občanů k obraně státu téhož branného subjektu.

(3) Akreditace se uděluje na dobu 4 let. Tato doba se automaticky prodlužuje, dokud trvá akreditace alespoň jednoho programu zájmové přípravy občanů k obraně státu téhož branného subjektu.

§ 52c

Bezúhonnost

(1) Za bezúhonný se pro účely akreditace branného subjektu nepovažuje branný subjekt, který byl pravomocně odsouzen pro

- a) úmyslný trestný čin, nebo
- b) nedbalostní trestný čin proti majetku, proti pořádku ve věcech veřejných, proti obraně státu nebo proti České republice, cizímu státu a mezinárodní organizaci.

(2) Za bezúhonný se pro účely akreditace branného subjektu nepovažuje též branný subjekt,

- a) jehož trestní stíhání pro trestný čin uvedený v odstavci 1 bylo na základě pravomocného rozhodnutí o schválení narovnání nebo odstoupení od trestního stíhání zastaveno a od tohoto rozhodnutí ještě neuplynul jeden rok, nebo
- b) v jehož trestním stíhání pro trestný čin uvedený v odstavci 1 bylo rozhodnuto o podmíněném zastavení trestního stíhání nebo podmíněném odložení podání návrhu na potrestání, nebylo-li rozhodnuto o tom, že se v průběhu zkušební doby osvědčil nebo má-li se za to, že se osvědčil.

(3) Za bezúhonný se pro účely akreditace branného subjektu nepovažuje též branný subjekt, o kterém bylo pravomocně rozhodnuto, že se dopustil přestupku

- a) proti majetku,
- b) proti pořádku ve státní správě vyskytující se na více úsecích státní správy,
- c) v oblasti obrany České republiky,
- d) proti občanskému soužití podle § 7 odst. 3 zákona upravujícího některé přestupky²⁴, nebo
- e) na úseku nakládání se zbraněmi, střelivem, municí, výbušninami nebo bezpečnostním materiálem.

(4) Podmínku bezúhonnosti pro účely akreditace branného subjektu nesplňuje rovněž branný subjekt, jehož statutární orgán, člen statutárního orgánu, lektor nebo garant jeho programu zájmové přípravy občanů k obraně státu

- a) byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin uvedený v odstavci 1,
- b) o jeho trestním stíhání bylo rozhodnuto podle odstavce 2 obdobně, nebo
- c) byl pravomocně uznán vinným ze spáchání přestupku uvedeného v odstavci 3.

- (5) Branný subjekt se považuje za bezúhonný
- a) hledí-li se na něj, jeho statutární orgán, člena jeho statutárního orgánu, lektora nebo garanta jeho programu zájmové přípravy občanů k obraně státu jako by nebyl za trestný čin uvedený v odstavci 1 odsouzen, nebo
 - b) uplynuly-li 3 roky od nabytí právní moci rozhodnutí, kterým byl branný subjekt, jeho statutární orgán, člen jeho statutárního orgánu, lektor nebo garant jeho programu zájmové přípravy občanů k obraně státu uznán vinným ze spáchání přestupku uvedeného v odstavci 3.

(6) Ministerstvo si za účelem prokázání bezúhonnosti podle odstavců 1 až 5 vyžádá výpis z evidence Rejstříku trestů a opis z evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů. Žádost o vydání výpisu z Rejstříku trestů, výpis z Rejstříku trestů, žádost o vydání opisu z evidence přestupků a opis z evidence přestupků se předávají v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup. Splnění podmínky bezúhonnosti ve vztahu k ukončení trestního stíhání podle odstavce 2 a přestupkům uvedeným v odstavci 3 dokládá branný subjekt, jeho statutární orgán, člen jeho statutárního orgánu, lektor nebo garant jeho programu zájmové přípravy občanů k obraně státu též čestným prohlášením.

§ 52d

Důvěryhodnost

(1) Za důvěryhodný se pro účely akreditace branného subjektu nepovažuje branný subjekt, jehož dosavadní činnost zpochybňuje řádné splnění programu zájmové přípravy občanů k obraně státu, o jehož akreditaci žádá podle § 52f.

(2) Za důvěryhodný se pro účely akreditace branného subjektu nepovažuje též branný subjekt, jemuž byla v posledních 3 letech před podáním žádosti o akreditaci branného subjektu akreditace odňata.

(3) Branný subjekt se pro účely akreditace branného subjektu za důvěryhodný nepovažuje také tehdy, nelze-li za důvěryhodnou ve smyslu odstavce 1 považovat kteroukoli z osob, které jsou členem jeho statutárního orgánu, lektorem nebo garantem programu zájmové přípravy občanů k obraně státu.

§ 52e

Odborná, technická a materiální způsobilost

(1) Branný subjekt se pro účely akreditace branného subjektu nebo programu zájmové přípravy občanů k obraně státu považuje za odborně způsobilý tehdy, má-li dostatečnou zkušenost s prováděním branných činností a mají-li odbornou kvalifikaci pro provádění akreditovaných programů zájmové přípravy občanů k obraně státu jeho lektori a garanti těchto programů.

(2) Branný subjekt se pro účely akreditace branného subjektu nebo programu zájmové přípravy občanů k obraně státu považuje za technicky a materiálně způsobilý, pokud disponuje zařízením, technickým a dalším materiálním vybavením, které je dostatečné k provedení akreditovaného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu v souladu s cílem akreditovaného programu.

(3) Branný subjekt může být pro účely akreditace branného subjektu nebo programu

zájmové přípravy občanů k obraně státu považován za technicky a materiálně způsobilý též tehdy, pokud předloží projekt pořízení zařízení, technického a dalšího materiálního vybavení uvedeného v odstavci 2.

§ 52f

Akreditace programu zájmové přípravy občanů k obraně státu

(1) K žádosti o akreditaci programu zájmové přípravy občanů k obraně státu obsahující náležitosti stanovené správním řádem žadatel přiloží program, který je zaměřen na branné činnosti a obsahuje

- a) název, formu a cíle programu zájmové přípravy občanů k obraně státu,
- b) obsahová témata dílčích částí programu zájmové přípravy občanů k obraně státu a jejich anotace,
- c) plán programu zájmové přípravy občanů k obraně státu, který stanoví časovou posloupnost obsahových témat dílčích částí programu a dobu jejich realizace,
- d) materiální, technické a finanční zabezpečení programu zájmové přípravy občanů k obraně státu,
- e) způsob ukončení programu zájmové přípravy občanů k obraně státu,
- f) seznam lektorů a garantů s uvedením jejich titulů, jmen a příjmení, data narození, dosaženého vzdělání, využitelných odborných schopností, délky praxe v oboru činnosti souvisejícím s programem zájmové přípravy občanů k obraně státu a jiných předpokladů pro provedení tohoto programu,
- g) předpokládaný počet účastníků programu zájmové přípravy občanů k obraně státu, o jehož akreditaci branný subjekt žádá.

(2) Ministerstvo akreditaci programu zájmové přípravy občanů k obraně státu neudělí, jestliže

- a) program není zaměřen na branné činnosti nebo nesplňuje obsahové náležitosti podle odstavce 1,
- b) program zájmové přípravy občanů k obraně státu nenaplňuje svým pojetím, cíli nebo obsahem účel zájmové přípravy občanů k obraně státu, nebo
- c) program zájmové přípravy občanů k obraně státu neposkytuje záruku jeho řádného provedení.

(3) Akreditace programu zájmové přípravy občanů k obraně státu se uděluje na dobu trvání tohoto programu, nejdéle však na dobu 2 let. Tuto dobu lze na žádost branného subjektu prodloužit, a to i opakovaně.

(4) Pro žádost o prodloužení akreditace platí ustanovení odstavce 1 obdobně s tím, že se v ní uvádějí vedle náležitostí stanovených správním řádem pouze změny oproti předchozí žádosti o udělení nebo prodloužení akreditace. Podáním žádosti o prodloužení akreditace se staví doba platnosti akreditace.

§ 52g

Úkony v obecném zájmu

Lektorovi provádějícímu program zájmové přípravy občanů k obraně státu přísluší pracovní nebo služební volno podle zvláštních právních předpisů²⁵⁾.

§ 52h

Podpora zájmové přípravy občanů k obraně státu

(1) Ministerstvo může poskytnout ze státního rozpočtu podporu branným subjektům provádějícím zájmovou přípravu občanů k obraně státu ve formě dotace²⁶⁾

- a) na provedení programu zájmové přípravy občanů k obraně státu,
- b) na činnost branného subjektu, nebo
- c) na pořízení nebo technické zhodnocení hmotného nebo nehmotného dlouhodobého majetku branného subjektu.

(2) Ministerstvo může poskytnout branným subjektům nefinanční podporu, zejména formou umožnění bezplatného využití movitého i nemovitého majetku České republiky, s kterým je příslušné hospodařit ministerstvo, nebo jeho využití za sníženou částku, poskytnutím daru podle právního předpisu upravujícího majetek České republiky a její vystupování v právních vztazích²⁷⁾ nebo poskytnutím odborné metodické pomoci, pokud to neohroží plnění jeho úkolů.

(3) Podporu zájmové přípravy občanů k obraně státu podle odstavců 1 a 2 lze poskytovat pouze branným subjektům akreditovaným podle § 52b na základě ministerstvem vyhlášené výzvy k podání žádosti o poskytnutí podpory.

(4) Žádost o poskytnutí nefinanční podpory podle odstavce 2 obsahuje vedle náležitostí stanovených správním řádem

- a) specifikaci nefinanční podpory,
- b) účel užití nefinanční podpory,
- c) lhůtu, v níž má být stanoveného účelu dosaženo,
- d) název akreditovaného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu, v jehož prospěch má být nefinanční podpora poskytnuta,
- e) identifikaci výzvy, na jejímž základě je žádost podávána.

(5) Na poskytování nefinanční podpory podle odstavce 2 se použijí obdobně ustanovení § 14i až 14l, § 14m odst. 1, § 14p a 14q rozpočtových pravidel.

§ 52i

Kontrola činnosti akreditovaných branných subjektů, odnětí, zrušení a zánik akreditace

(1) Ministerstvo kontroluje činnost akreditovaných branných subjektů při uskutečňování akreditovaných programů zájmové přípravy občanů k obraně státu.

(2) Zjistí-li ministerstvo při kontrole podle odstavce 1 nedostatky, vyzve akreditovaný branný subjekt, aby ve stanovené lhůtě zjednal nápravu. Jsou-li nedostatky závažné, rozhodne ministerstvo současně s výzvou k nápravě o pozastavení akreditace programu zájmové přípravy občanů k obraně státu, jehož se zjištěné nedostatky týkají. Nejednají-li branný subjekt ve stanovené lhůtě nápravu, ministerstvo mu akreditaci programu zájmové přípravy občanů k obraně státu odejme. Ministerstvo odejme akreditaci programu zájmové přípravy občanů k obraně státu také v případě, že přestal splňovat podmínky pro udělení akreditace.

(3) Ministerstvo odejme akreditaci branného subjektu, pokud

- a) při kontrole zjistí závažné nedostatky u více než jednoho akreditovaného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu tohoto branného subjektu a ten ve stanovené lhůtě

nezjedná jejich nápravu, nebo
b) branný subjekt přestal splňovat podmínky pro udělení akreditace branného subjektu.

(4) Ministerstvo akreditaci branného subjektu nebo akreditaci programu zájmové přípravy občanů k obraně státu zruší na žádost branného subjektu.

(5) Akreditace branného subjektu nebo akreditace programu zájmové přípravy občanů k obraně státu zaniká

- a) uplynutím doby její platnosti,
- b) jejím odnětím, nebo
- c) jejím zrušením.

²⁴⁾ Zákon č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

²⁵⁾ § 203 odst. 2 písm. f) zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů.

§ 104 odst. 1 zákona o státní službě, ve znění pozdějších předpisů.

§ 39 odst. 1 zákona o vojácích z povolání.

§ 68 odst. 1 zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

²⁶⁾ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

²⁷⁾ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.“.

11. V § 72a se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno f), které zní:

„f) datum úmrtí.“.

12. Poznámka pod čarou č. 17 zní:

¹⁷⁾ Například zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.“.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o zpravodajských službách České republiky

Čl. II

V § 11 odst. 3 zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění zákona č. 53/2004 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 170/2013 Sb., zákona č. 186/2013 Sb., zákona č. 219/2015 Sb., zákona č. 251/2017 Sb. a zákona 227/2019 Sb., se za slova „centrálním registru zbraní⁸⁾“ vkládají slova „rejstříku branných subjektů¹⁰⁾“,“.

Poznámka pod čarou č. 10 zní:

¹⁰⁾ § 6a zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky.“.

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

Čl. III

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2022.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. OBECNÁ ČÁST

1. 1. Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace

Za východisko popisu právního stavu v oblasti provádění dobrovolné přípravy občanů k obraně státu v míru mimo institut převzetí výkonu branné povinnosti lze považovat preambuli ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, a v ní obsažené prohlášení občanů České republiky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku odhodlaných chránit a rozvíjet Českou republiku v duchu nedotknutelných hodnot lidské důstojnosti a svobody jako vlast rovnoprávných, svobodných občanů, kteří jsou si vědomi svých povinností vůči druhým a zodpovědnosti vůči celku.

Podle čl. 1 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, je základní povinností státu zajištění svrchovanosti a územní celistvosti České republiky, ochrana jejích demokratických základů a ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot. Stát vykonává uvedenou základní povinnost prostřednictvím ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů a havarijních služeb (čl. 3 odst. 1 ústavního zákona č. 110/1998 Sb.), přičemž tak nečiní izolovaně, odtrženě od dalších jeho složek a obyvatelstva.

Státní orgány, orgány územních samosprávných celků a právnické a fyzické osoby jsou podle čl. 3 odst. 2 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, v rozsahu stanoveném „jiným“ zákonem povinny se podílet na zajišťování bezpečnosti České republiky. V případě zajišťování vnější bezpečnosti České republiky, tedy obrany České republiky, je součástí této povinnosti také podíl na provádění přípravy občanů k obraně státu.

Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, stanovuje v § 16 působnost Ministerstva obrany v oblasti zabezpečování obrany České republiky. Podle tohoto zákona Ministerstvo obrany navrhuje potřebná opatření k zajištění obrany státu vládě České republiky, Bezpečnostní radě státu (v textu zákona je užit předcházející název „Rada obrany České republiky“) a prezidentu České republiky a koordinuje činnost ústředních orgánů, správních orgánů a orgánů samosprávy a právnických osob důležitých pro obranu státu při přípravě k obraně. Zákon č. 2/1969 Sb. tak klade důraz na to, aby ti, jimž je uložena povinnost podílet se na zajišťování obrany státu, byli na výkon jednotlivých činností připraveni, a zejména aby byli připraveni koordinovaně, tedy systematicky, koncepčně a při vědomí vzájemné odpovědnosti vůči celku.

Z posouzení zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, vyplývá, že ustanovení § 29 odst. 6 tohoto zákona umožňuje Armádě České republiky poskytovat vojenský výcvik i jiným osobám než vojákům nebo občanským zaměstnancům, jestliže se jedná o osoby plnící úkoly ve spolupráci s armádou nebo ve prospěch armády. Na základě rozhodnutí ministra obrany může Armáda České republiky poskytovat vojenský výcvik i dalším osobám, není-li tím ohroženo plnění jejích úkolů. Zákon přitom nerozlišuje, zda se jedná o úkoly Armády České republiky nebo o úkoly fyzických

anebo právnických osob. V obou případech se jedná o vojenský výcvik prováděný mimo převzetí výkonu branné povinnosti, tedy o výcvik, který je využitelný pro naplnění cílů návrhu zákona.

Z pohledu popisu existujícího právního stavu v dané oblasti je stěžejním právním předpisem zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Zákon upravuje proces zajišťování obrany státu v míru a po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu a stanovuje povinnosti státních orgánů, územních samosprávných celků a právnických a fyzických osob k zajišťování obrany České republiky před vnějším napadením a odpovědnost za porušení těchto povinností. Zároveň upravuje provádění přípravy občanů k obraně státu.

Pokud jde o orgány územních samosprávných celků, obecní úřady uplatňují požadavky na přípravu občanů k obraně státu u krajských úřadů cestou obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, které se na organizaci přípravy občanů k obraně státu podílejí. Krajské úřady tuto přípravu podle požadavků obcí zabezpečují. Při realizaci přípravy občanů k obraně státu spolupracují orgány územních samosprávných celků s místně příslušnými krajskými vojenskými velitelstvími.

Podle § 6 odst. 1 písm. g) zákona č. 222/1999 Sb. Ministerstvo obrany řídí přípravu občanů k obraně státu a provádí vzdělávací, výchovnou a osvětovou činnost v této oblasti. Zákon obsahově vymezuje oblast přípravy občanů k obraně státu v § 52 odst. 3, který stanovuje, že je tvořena zdravotnickou přípravou, přípravou k civilní obraně, zájmovou činností s technickým a sportovním zaměřením, přípravou obyvatelstva k sebeobraně a vzájemné pomoci a dalšími činnostmi spojenými s branností a se zabezpečením přípravy k obraně státu před vnějším napadením. Při plánování a provádění přípravy občanů k obraně státu v oblasti civilní obrany bude Ministerstvo obrany úzce spolupracovat s Ministerstvem vnitra jako ústředním orgánem státní právy pro ochranu obyvatelstva.

Podle § 52 odst. 4 zákona č. 222/1999 Sb. má příprava občanů k obraně státu charakter vzdělávání a provádí se v rámci základního a středního vzdělávání i v rámci jiné státem uznané vzdělávací činnosti. Občany k obraně státu připravují zejména školy, školská zařízení a další vzdělávací zařízení.

Zákon v § 52 odst. 1 stanovuje, že příprava občanů k obraně státu je dobrovolná, pokud citovaný zákon nebo jiný právní předpis nestanoví jinak, a také, že se na ní mohou podílet i občanská sdružení (termín je použit vzhledem k době přijetí předmětné právní úpravy, a tedy z pohledu § 3045 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, se jedná o spolky), církve a náboženské společnosti a další právnické osoby podle svého účelu a poslání v součinnosti s územními samosprávnými celky.

Spolky, církve a náboženské společnosti a další právnické osoby jsou v mnoha případech charakteristické dobře organizovanou členskou základnou a disponují solidním materiálním, technickým, odborným a cvičitelským zázemím. Pro institucionální zapojení existující soustavy uvedených subjektů do přípravy občanů k obraně státu však v současné době nejsou stanoveny dostatečné zákonné podmínky. Tento stav má za následek skutečnost, že uvedené subjekty, ani jejich členská základna, nejsou v míru k přípravě k obraně státu žádným způsobem motivovány a se zapojením do této přípravy počítají až po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu, kdy se podle § 52 odst. 2 tato příprava stává povinnou.

Stát tedy předpokládá, že občany k obraně státu mimo vzdělávací soustavu začne připravovat až po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu.

V tomto ohledu je nejasné, jak by stát provedení výše uvedené povinné přípravy občanů k obraně státu po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu zvládl. Její realizace si vyžádá jednorázové nasazení značného počtu osob, provádějících tuto přípravu, což bude znamenat velkou zátěž pro stát a odčerpání jeho profesionálních sil. Navíc, příprava zákonem stanovené cílové skupiny (všichni státní občané České republiky) bude náročná také časově, prostorově a organizačně.

Stávající právní úprava neumožňuje žádným způsobem ověřovat skutečný stav připravenosti občanů k obraně státu, stát tak nedisponuje informacemi o tom, zda jsou pro občany, kteří se do přípravy dobrovolně zapojují, nabyté zkušenosti, dovednosti a vědomosti v případě potřeby skutečně využitelné, resp. zda jsou občané pro sledovaný účel skutečně připraveni.

Absence právního rámce systému umožňujícího dobrovolné zapojení občanů do přípravy k obraně státu, uskutečňované nikoliv jednorázově a nahodile, ale systematicky a cíleně, se zaměřením na komplexní a soustavné zvyšování připravenosti a odolnosti občanů, jednoznačně popisující roli státu a jeho partnerů, je tedy zřejmá. Navíc, přidanou hodnotu by představovala znalost státu o odbornosti, schopnostech a dovednostech, kterými občané dobrovolně připravení k obraně státu disponují a chtějí je dobrovolně nabídnout k využití například také ve prospěch ozbrojených sil České republiky.

Nařízení vlády č. 139/2017 Sb., o plánování obrany státu, upravuje v § 8 obsah plánů přípravy občanů k obraně státu. Tyto plány mají dle předmětného paragrafu stanovit zaměření, formy vzdělávací, výchovné a osvětové činnosti a rozsah přípravy občanů k obraně státu v míru, za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu. Plány přípravy občanů k obraně státu zpracovávají ministerstva a jiné ústřední správní úřady, krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností.

Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), ve znění pozdějších předpisů, se v současné době využitelností občanů dobrovolně připravených k obraně státu také v rámci výkonu branné povinnosti, což je jeden ze sekundárních cílů navrhované právní úpravy, nezabývá.

Zákon č. 89/2012 Sb. se k návrhu zákona vztahuje především úpravou právních vztahů v oblasti spolkové činnosti a úpravou zásad občanského práva podle jeho ustanovení § 3 odst. 2 písm. a), a to práva každého na ochranu svého života a zdraví, jakož i svobody, cti, důstojnosti a soukromí.

Ustanovení zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, jsou v současné době využívána k zajištění poskytování finanční podpory nestátním neziskovým organizacím cestou neinvestičních dotací ze státního rozpočtu.

Předkladatel v platném znění novelizovaného zákona neidentifikoval přímá rizika porušení práva na rovné zacházení a zákazu diskriminace, která by bylo nezbytné navrhovanou novelizací zákona odstranit. Předkladatel pro případ dodatečného výskytu

takových rizik disponuje vnitřními předpisy, které obsahují dostatečné kontrolní mechanismy k zamezení případné diskriminaci či porušení práva na rovné zacházení.

1. 2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace

Základním cílem návrhu zákona je vytvoření účinného systému dobrovolné přípravy občanů České republiky k obraně státu prováděné cestou branných subjektů v míru, a to výhradně mimo institut dobrovolného převzetí výkonu branné povinnosti, tedy systému provádění tzv. zájmové přípravy občanů k obraně státu. Hlavním benefitem předmětného systému je jeho systematičnost, koncepčnost, dlouhodobost a pravidelné ověřování výsledků.

Aby byla zájmová příprava občanů k obraně státu efektivní, zaměřuje se pouze na členy branných subjektů a nikoli na nahodilé příchozí. To zajistí systematičnost, koncepčnost a dlouhodobost přípravy zapojených občanů-členů branných subjektů, pravidelné ověřování výsledků této přípravy a posuzování účinnosti vytvořeného systému, které u náhodně příchozích z řad široké veřejnosti není možné.

Navrhovaný systém má zajistit posílení vazby mezi státem a právníckými osobami, které se dle současného znění zákona č. 222/1999 Sb. podle svého účelu a poslání v součinnosti s územními samosprávnými celky podílejí (spolky, církve a náboženské společnosti a další právnícké osoby).

Cílem návrhu zákona je proto rovněž vytvoření systému širší podpory právníckým osobám, které jsou v návrhu zákona nově zahrnuty do definice pojmu „branné subjekty“ a které se do systému dobrovolně přihlásí a bude jim prostřednictvím akreditace v různé míře svěřen podíl na provádění přípravy občanů k obraně státu za přesně stanovených podmínek a s podporou státu.

Návrh zákona počítá s možností poskytování finanční podpory, a to cestou dotací na provedení programu zájmové přípravy občanů k obraně státu a dotací na činnost nebo na pořízení nebo technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku. Dotace budou poskytovány v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb.

Další formou podpory má být podpora nefinanční, prováděná zejména cestou umožnění bezplatného využití movitého i nemovitého majetku Ministerstva obrany nebo jeho využití za sníženou částku, poskytnutím daru nebo poskytnutím odborné metodické pomoci.

Navrhovaná změna vychází z konkrétní potřeby státu v této oblasti a zároveň vytvoří podmínky pro naplnění práva občanů České republiky se do přípravy k obraně státu v míru dobrovolně zapojit.

Cílevědomá spolupráce Ministerstva obrany s brannými subjekty, jejichž předmětem činnosti jsou branné činnosti (tj. branně-tělovýchovné, branně-sportovní, pohybové a branně-technické činnosti, další činnosti spojené s branností a s prováděním přípravy občanů k obraně státu a další zájmové aktivity, jejichž prováděním budou upevňovány mravní a morální vlastnosti, udržována nebo zvyšována fyzická zdatnost a psychická odolnost občanů a udržovány nebo zvyšovány jejich znalosti, odborné vědomosti, dovednosti a návyky využitelné při zajišťování obrany státu), by měla přispět ke zvýšení osobní odolnosti členů těchto subjektů a jejich připravenosti nejenom k řešení krizových situací souvisejících

se zajišťováním obrany státu, ale také jejich připravenosti na zvládání běžných i specifických životních situací, nevojenských mimořádných událostí a krizových situací. Zároveň by měla přispět ke zvyšování fyzické připravenosti občanů – členů branných subjektů. Oba tyto aspekty mohou pozitivně ovlivňovat jak kvalitu života jedince, tak celé společnosti.

Návrh zákona neobsahuje žádná řešení, která by narušovala právo na rovné zacházení a vedla k jakékoliv formě diskriminace. Navrhovaná řešení svou povahou vylučují jakékoliv rozlišení mezi adresáty budoucí regulace. Návrh zákona vylučuje také možnost účelové modifikace podmínek realizace jím navrhovaných řešení, která by spočívala v pozitivním nebo negativním zohlednění pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení.

Z hlediska principů rovnosti žen a mužů je navrhovaná regulace neutrální. Nemá bezprostřední ani sekundární dopady na rovnost žen a mužů a nevede k diskriminaci žádného pohlaví, neboť nijak nerozlišuje, ani nezvýhodňuje jedno z pohlaví a nestanoví pro něj odlišné podmínky.

1. 3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Navrhovaná změna reaguje na absenci účinného systému přípravy občanů České republiky k obraně státu prováděné v míru, a to výhradně mimo institut dobrovolného převzetí výkonu branné povinnosti. Zároveň vytváří podmínky pro naplnění práva občanů České republiky se do přípravy k obraně státu dobrovolně zapojit.

Návrh zákona předpokládá vytvoření informačního zázemí (rejstřík branných subjektů), využitelného nejenom k zajištění chodu zmíněného systému v míru, ale také jeho propojení s vojenskou evidencí, resp. registrem výkonu branné povinnosti jako její součástí, vedenou za účelem zajišťování obrany České republiky v souladu s § 31 a následujících zákona č. 585/2004 Sb., a to výhradně po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. Tento postup umožní přihlédnout ke schopnostem, znalostem a dovednostem občanů České republiky, kteří se dobrovolně připravovali k obraně státu cestou branných subjektů, při odvodním řízení, a to nikoliv jako jejich primární předurčení pro povolání k odvodnímu řízení, ale jako zohlednění příslušných informací pro zařazení odvedené osoby k plnění úkolů ozbrojených sil na místa, kde bude nabytých dovedností a znalostí účelně využito ve prospěch zajišťování obrany státu.

Návrh zákona stanovuje účinnost navrhované regulace cca 18 měsíců po jeho předpokládané publikaci ve Sbírce zákonů. Tato legisvakanční lhůta je stanovena s přihlédnutím k tomu, že v Ministerstvu obrany bude nutné věcně, organizačně i personálně systém zájmové přípravy občanů k obraně státu vybudovat. V tomto období budou zejména provedena výběrová řízení, doplněn personál v Ministerstvu obrany i na všech krajských vojenských velitelstvích, stejně jako bude zajištěna jeho odborná příprava, vyčleněny finanční prostředky, pořízen informační systém (rejstřík branných subjektů), potřebné technické vybavení, materiál a další vybavení cestou veřejných zakázek a v neposlední řadě také zpracována dokumentace dotačního programu, apod. V legisvakanční lhůtě bude rovněž vydán prováděcí předpis (vyhláška), pro nějž je návrhem zákona stanoveno zmocnění.

1. 4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná úprava odpovídá ústavnímu pořádku České republiky a ve všech aspektech svého provedení vychází ze zásad normotvorby vymezených především ústavním zákonem č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů, a usnesením předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod, jako součásti ústavního pořádku České republiky.

Návrh zákona se v obecné rovině dotýká čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví), čl. 3 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (zákaz diskriminace), čl. 4 odst. 3 a 4 Listiny základních práv a svobod (rovnost přístupu k případům splňujícím stejné podmínky, zásada přiměřenosti zásahu do základních práv a svobod), čl. 9 Listiny základních práv a svobod (zákaz nucených prací nebo služeb), čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod (zákaz neoprávněného shromažďování, zveřejňování nebo jiného zneužívání údajů o své osobě), čl. 19 Listiny základních práv a svobod (právo svobodně se shromažďovat) a čl. 20 odst. 1, 3 Listiny základních práv a svobod (právo svobodně se sdružovat). Návrh zákona je s těmito ustanoveními v souladu, není v rozporu ani s jinými ustanoveními předpisů tvořícími ústavní pořádek České republiky (především s ústavním zákonem č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů).

Ze základních práv a svobod deklarovaných Listinou základních práv a svobod je pro návrh zákona relevantní především čl. 2 odst. 2, a to co do vztahu zákonné úpravy a výkonu veřejné moci vůči branným subjektům a případně jimi sdružovaným členům.

Právní úprava je navrhována tak, aby byla v souladu se zásadami zákonnosti, legitimacy cílů a přiměřenosti zásahu do základních práv a svobod. Předkládaný návrh zákona směřuje k tomu, aby byly vytvořeny dostatečně účinné mechanismy pro podporu činnosti branných subjektů ve vztahu k zajišťování branné přípravy občanů v míru, které mají zároveň zajistit posílení obranyschopnosti státu pro účely krizových stavů.

Na základě shora uvedených skutečností lze konstatovat, že navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

1. 5. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie, a výsledky konzultací s orgány Evropské unie

Předmětu navrhované právní úpravy se potenciálně mohou týkat čtyři dílčí oblasti upravené právem Evropské unie, přičemž tento jejich dopad na posuzovanou právní úpravu byl vyhodnocen následujícím způsobem:

1. První oblastí je svoboda usazování (čl. 49 a násl. Smlouvy o fungování Evropské unie, dále jen „SFEU“), a to ve vztahu k otázce zakládání branných subjektů. Návrh v této souvislosti nestanovuje pravidla jejich zakládání, ale odkazem na stávající § 52 odst. 5 zákona množinu branných subjektů pouze vymezuje na již existující subjekty (především spolky, církve, náboženské společnosti a další právnické osoby podle svého účelu a poslání) založené podle jiného zákona. Regulací jsou stanoveny pouze omezující podmínky pro možnost klasifikace takové právnické osoby dle § 52 odst. 5 jako branného subjektu, a těmi jsou

založení za jiným účelem než dosažení zisku a předmět činnosti v oblasti branných činností definovaných v nově navrhovaném § 2 odst. 9 zákona. Tímto způsobem tedy nedochází k přijímání jakýchkoli omezujících podmínek, které by bránily zakládání subjektů podle zásady svobody usazování. Je tomu tak mimo jiné proto, že navrhované znění zákona nevymezuje zcela novou množinu branných subjektů, které by měly být zvlášť zakládány. Ty budou nadále zakládány podle zvláštních zákonů (především občanského zákoníku) a omezení pro jejich založení není tímto návrhem zákona stanoveno. Zvláštní podmínky stanovuje návrh zákona toliko pro akreditaci právnické osoby jako branného subjektu podle zákona. Kritéria pro udělení akreditace však nejsou diskriminační ve vztahu k místu usazení dané právnické osoby, a nezakládají tak rozpor se svobodou usazování.

2. Druhou oblastí je zásada volného pohybu pracovníků (čl. 45 a násl. SFEU), a to ve vztahu k možnosti výkonu závislé činnosti ve prospěch branného subjektu. Návrh zákona nestanovuje omezující podmínky pro osoby, které by se mohli ve prospěch branného subjektu do výkonu branných činností zapojit - lektory či garanty akreditovaného programu (srov. např. § 52d odst. 3, 4, § 52g odst. 2 písm. e). Návrh zákona okruh těchto osob nijak neomezuje, lektorem nebo garantem akreditovaného programu se v souladu s ústavním principem legální licence (*praeter legem*) tedy může stát jakákoliv osoba, která splňuje návrhem stanovené požadavky na odborné schopnosti, důvěryhodnost a bezúhonnost (absenci existence odsuzujícího rozsudku za vyjmenované trestné činy), a to bez ohledu na jejich občanství či místo trvalého pobytu. V tomto ohledu tedy není dotčena ani jinak narušena zásada volného pohybu pracovníků.

3. Třetí oblastí je možnost diskriminace z důvodu státního občanství při provádění resp. absolvování zájmové přípravy občanů k obraně státu. V § 2 odst. 12 návrhu zákona je stanoveno, že zájmovou přípravou občanů k obraně státu se rozumí příprava občanů k obraně státu brannými subjekty v rámci akreditovaných programů. Návrh zákona tedy míří na občany České republiky, kterým bude umožněno v rámci zájmové přípravy občanů k obraně státu získat dodatečné znalosti, schopnosti a dovednosti využitelné v krizových situacích, zejména při vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. Informace o těchto skutečnostech u osob, které mají brannou povinnost, budou využity při odvodním řízení. S ohledem na to, že podle příslušných předpisů (srov. § 1 odst. 1 zák. č. 585/2004 Sb.) je branná povinnost stanovena pouze občanům České republiky, reflektuje tuto skutečnost i samotný systém zájmové přípravy občanů k obraně státu, když vymezuje, že i samotnou přípravu může absolvovat pouze občan České republiky. V tomto případě jsou tak podle názoru předkladatele založeny legitimní důvody k omezení účasti občanů jiných států na zájmové přípravě k obraně státu především ve smyslu čl. 52 SFEU.

Při možném omezení některé základní svobody musí být dodržena zásada proporcionality, opatření tedy musí být způsobilé zaručit uskutečnění cíle, který sleduje, a nesmí překračovat meze toho, co je k dosažení tohoto cíle nezbytné (srov. např. rozsudek SDEU ze dne 30. 11. 1995 ve věci *Gebhard*, C-55/94, nebo rozsudek ze dne 26. 11. 2002 ve věci *Ministre de l'intérieur proti A. O. O.*, C-100/01). Předkladatel k tomu uvádí, že jde o opatření zajišťující bezpečnost České republiky, u kterého je i s ohledem na citovaný § 1 odst. 1 branného zákona žádoucí, aby bylo omezeno pouze na občany České republiky. Jedná se o opatření odůvodněné zájmem státu na zajištění vlastní bezpečnosti pouze se zapojením jeho občanů. V případě, že by do přípravy byli zapojeni i občané jiných států, docházelo by k neefektivnímu vynakládání veřejných prostředků na zapojení osob, které by následně nemohly převzít výkon branné povinnosti (k tomu srov. citovaný § 1 odst. 1 branného zákona – tyto osoby by nebyly pro potřeby zajišťování obrany České republiky nijak využitelné,

a jejich zapojení do zájmové přípravy by tak nemělo z pohledu smyslu zákona žádnou přidanou hodnotu).

Navrhované opatření, tedy vyloučení účasti občanů jiných států na programech zájmové přípravy občanů k obraně státu, je přitom způsobilé stanoveného cíle dosáhnout, a s ohledem na své zaměření je provedeno pouze v nezbytném rozsahu (např. *a priori* nevylučuje zapojení občanů České republiky z pohledu jejich pohlaví, rasy, náboženského vyznání apod.).

Cíl zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku přitom může být podle SDEU legitimním cílem pro omezení jedné ze základních svobod Evropské unie (srov. např. rozsudek ze dne 6. 2. 2014 ve věci *Instituto Português e dos Transportes Marítimos*, C-509/12).

Předkladatel zároveň upozorňuje na to, že umožnění účasti občanů jiných států Evropské unie na zájmové přípravě občanů k obraně České republiky může být ze strany těchto států vnímáno citlivě, podobně jako zapojení jejich občanů do ozbrojených složek jiných států. Nic by na tom nemusela měnit skutečnost, že příprava občanů k obraně státu je v České republice zákonem č. 222/1999 Sb., koncipována jako dobrovolná.

4. Čtvrtou oblastí, nad kterou se předkladatel z pohledu práva EU zamýšlel, je posouzení otázky, zda se předmět návrhu zákona netýká oblasti úpravy veřejných podpor. Zejména bylo zvažováno, zda se předmět úpravy nevztahuje k čl. 107 až 109 Smlouvy o fungování Evropské unie, obecným nařízením o blokových výjimkách (nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem, v platném znění), popřípadě k nařízením v oblasti podpory *de minimis* a aktům týkajícím se služeb v obecném hospodářském zájmu.

S ohledem na cíl úpravy a skutečnost, že bude podpora poskytována branným subjektům pouze za účelem zajišťování činností vedoucích k přípravě občanů k obraně státu ve vymezeném segmentu branných činností, a to pouze pro členy těchto branných subjektů, tj. na nekomerčním základě, lze konstatovat, že se v případě těchto podpor nebude jednat o veřejnou podporu ve smyslu čl. 107 až 109 SFEU.

Takto poskytovaná podpora nebude naplňovat definiční znaky veřejné podpory.

Jestliže bude brannému subjektu poskytována podpora pouze pro přípravu občanů k obraně státu, kterou bude poskytovat pouze svým členům na nekomerčním základě, což bude posuzováno již při akreditaci branného subjektu i každého jím navrhovaného programu, která je nezbytnou podmínkou pro možnost získání podpory, a využívání podpory striktně k těmto účelům bude náležitě kontrolováno, nepůjde v takovém případě o hospodářskou činnost branného subjektu, a tudíž na něj nebude pohlíženo jako na podnik ve smyslu čl. 107 SFEU, kterému by nemohla být poskytnuta podpora. Zajištění přípravy k obraně státu prostřednictvím jeho financování bude obecným opatřením veřejné politiky, nikoli hospodářskou činností, k níž se zákaz veřejné podpory vztahuje.

Nekomerční a současně vzdělávací podstata podporovaných činností také vylučuje, aby byl naplněn požadavek narušení obchodu mezi členskými státy. Je zcela logické, že podporované služby vedoucí k přípravě občanů k obraně státu budou mít čistě místní dopad, budou poskytovány jen na omezeném území České republiky a nelze předpokládat, že by

podpora nekomerční činnosti mohla mít víc než nepatrný vliv na podmínky pro přeshraniční investice či usazování.

Z výše uvedených důvodů navrhovaná právní úprava není v žádné z výše uvedených oblastí - přičemž dalších oblastí se netýká - v rozporu s právem Evropské unie, judikaturou SDEU či obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

1. 6. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Předkládaného předmětu úpravy se žádná mezinárodní smlouva, již je Česká republika vázána, netýká.

1. 7. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

1.7.1 Dopady na státní rozpočet

Návrh zákona předpokládá dopady na státní rozpočet výlučně z rozpočtové kapitoly Ministerstva obrany v celkové výši 275 mil. Kč ročně, ostatním orgánům státní správy nevznikají náklady nad rámec stávajícího rozpočtu jednotlivých rozpočtových kapitol.

Vytvoření a provoz zastřešujícího organizačního celku Ministerstva obrany zajišťujícího zájmovou přípravu občanů k obraně státu bude po nabytí účinnosti návrhu zákona vyžadovat vyčlenění finančních prostředků v rozpočtu rozpočtové kapitoly Ministerstva obrany ve výši přibližně 200 mil. Kč ročně, a to bez požadavků na dodatečné navýšení rozpočtu této kapitoly nad stanovený limit výdajů. Tato částka zahrnuje personální, materiální, organizační, informační a technické zajištění v ústředí i na všech krajských vojenských velitelstvích, vytvoření odpovídajícího informačního systému, poskytování dotací akreditovaným branným subjektům apod. Navržená právní úprava tak nezakládá nárok na navýšení limitu počtu míst a objemu prostředků na platy v kapitole Ministerstva obrany.

Záměr financování zájmové přípravy občanů k obraně státu je uveden v Koncepti přípravy občanů k obraně státu 2019-2024, kterou svým usnesením ze dne 1. dubna 2019 č. 220 schválila vláda České republiky. V této souvislosti obdržel ministr obrany úkol po nabytí účinnosti zákona řešícího dobrovolnou přípravu občanů k obraně státu „*Vyčlenit finanční prostředky ve výši 200 mil. Kč ročně v rozpočtu kapitoly 307 - Ministerstvo obrany na pokrytí výdajů na vytvoření systému včetně zřízení a provozu zastřešujícího organizačního celku zajišťujícího dobrovolnou přípravu občanů k obraně státu v míru mimo výkon branné povinnosti, a to bez požadavků na dodatečné navýšení rozpočtu této kapitoly nad stanovený limit výdajů*“.

Návrh zákona dále předpokládá navýšení příspěvku na přenesený výkon státní správy v předmětné oblasti o cca 75 mil. Kč ročně. Podrobnosti jsou uvedeny v části 1.7.2 Důvodové zprávy.

Podrobnější rozklad předpokládaného čerpání finančních prostředků z rozpočtové kapitoly Ministerstva obrany je uveden v následující tabulce:

Vyčlenění finančních prostředků v rozpočtu rozpočtové kapitoly Ministerstva obrany			
Výdaje (v mil. Kč)	V legisvakanci	V 1. roce po nabytí účinnosti zákona	V dalších letech
Personál, mzdy (KVV)	18,4	18,4	27,6
Personál, vzdělávání, školení, ostatní výdaje (KVV)	5	5	3,5
Technické a materiální vybavení (KVV)	3	3	0,5
Personál, mzdy (zastřešující celek v MO)	13	13	13
Personál, vzdělávání, školení, ostatní výdaje (zastřešující celek v MO)	3,5	3,5	2
Technické a materiální vybavení (zastřešující celek v MO)	2,2	2,2	0,5
Propagace, vydavatelská činnost, upomínkové předměty, věcné ceny	8	8	2
Informační systém, zřízení a technická podpora provozu	9,4	0,4	0,4
Akreditace, průběžné ověřování splnění cílů, přezkoušení, testy, kontrolní činnost	0	2	2,4
Metodická, materiální, informační a jiná podpora akreditovaným branným subjektům	0	3	5
Finanční podpora akreditovaným branným subjektům cestou dotací	0	141,5	143,1
Mezisoučet	62,5	200	200
+ Příspěvek na přenesený výkon státní správy	0	75	75
Celkem	62,5	275	275

1.7.2 Dopady na ostatní veřejné rozpočty

Návrh zákona nepředpokládá dopady na ostatní veřejné rozpočty. Naopak, v souladu s Metodikou stanovení plánovaných nákladů na výkon státní správy (2007) bude bezodkladně po schválení návrhu zákona vyčíslena výše upraveného příspěvku na přenesený výkon státní správy v oblasti řešení regulací. Dle předběžných propočtů se v případě přijetí navrženého znění bude jednat o částku cca 75 mil. Kč ročně.

Výdaje na přenesený výkon státní správy budou po přijetí zákona zajištěny z rozpočtové kapitoly 307 Ministerstvo obrany, kdy bude v rámci přípravy návrhu zákona o státním rozpočtu ČR na daný rozpočtový rok realizováno snížení limitů celkových výdajů kapitoly 307 Ministerstvo obrany stanovených pro sestavení návrhu státního rozpočtu a střednědobého výhledu ve výši odsouhlasené částky na přenesený výkon státní správy ve prospěch kapitoly Všeobecná pokladní správa, a to jako trvalá změna.

1.7.3 Dopady na podnikatelské prostředí

Negativní dopady na podnikatelské prostředí se po nabytí účinnosti novely zákona č. 222/1999 Sb. nepředpokládají. Naopak, pro podnikatelské prostředí může zavedení systému znamenat příležitost pro dodávky materiálu, vybavení a služeb pro branné subjekty, využitelného pro zájmovou přípravu občanů k obraně státu. Bude se jednat o lékárničky, pomůcky pro nácvik poskytování první pomoci, mapy, buzoly, terče, zbraně a střelivo, a to jak klasické, tak airsoftové, stany a přístřešky, státní symboly, prezentační techniku, sportovní nářadí a náčiní, přenosné radiostanice, svítilny, propagační materiály, výukové materiály, tiskové služby, lektorské služby, pronájem prostor (například střelnic, školících zařízení, táborů nebo pozemků) apod.

Návrh zákona předpokládá, že se programy zájmové přípravy občanů k obraně státu budou odehrávat převážně jako volnočasové aktivity, přesto bude zřejmě v některých případech žádoucí, aby podnikatelé zohlednili účast svých zaměstnanců v těchto aktivitách, například cestou jiného rozvržení pracovní doby.

1.7.4 Sociální dopady

Návrh zákona má všechny předpoklady k vyvolání příznivých sociálních dopadů. Navrhované řešení směřuje k celkovému posílení sociálních vazeb cestou vnímání odpovědnosti občana za obranu státu, za bezpečnost svých spoluobčanů, svých blízkých a rodiny.

Z pohledů sociálních dopadů je pozitivně hodnocen rovněž potenciál, který návrh zákona nabízí pro vytváření mezigeneračních vazeb. Programy přípravy občanů k obraně státu jsou zaměřeny na všechny věkové skupiny občanů, přičemž řada z nich přímo předpokládá zapojení různých generačních skupin ve společné přípravě.

Další pozitivní efekt může přinést zaměření na budování pohybové gramotnosti občanů a zvyšování jejich fyzické a další odolnosti. Oba tyto cíle jsou předpokladem pro kolektivní aktivity sportovního zaměření a současně pozitivní motivací pro volnočasové aktivity rodin.

Součástí zájmové přípravy občanů k obraně státu bude kromě praktického výcviku a odborných zaměstnání také řada teoretických přednášek všeobecně-vzdělávacího charakteru s mravním účinkem (historie, vlastenectví apod.), které v konečném důsledku mohou přispět k návratu skutečných hodnot do každodenního života, k úctě člověka k sobě samému i k druhým, k hrdosti k této zemi, její historii a tradicím.

V neposlední řadě nabízí zájmová příprava občanů k obraně státu možnost příležitostného uplatňování vojáků po ukončení služebního poměru v rámci aktivit jednotlivých branných subjektů.

1.7.5 Dopady na životní prostředí

Navrhovaná právní úprava není vzhledem k předmětu jí navrhované regulace způsobila vyvolat dopady do životního prostředí.

1. 8. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení k ochraně soukromí a osobních údajů

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 222/1999 Sb. předpokládá vytvoření rejstříku branných subjektů a zpracování osobních údajů. Tento postup je v souladu s § 5 zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů. Paragraf 6a odst. 2 návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 222/1999 Sb. Ministerstvu obrany nově zakládá povinnost zapisovat do rejstříku branných subjektů tyto údaje:

a) v části rejstříku akreditací a podpory tyto údaje:

1. název, sídlo a identifikační číslo branného subjektu,
2. statutární orgán branného subjektu,
3. předmět hlavní činnosti branného subjektu,
4. předmět vedlejší hospodářské činnosti branného subjektu, je-li vykonávána,
5. předmět činnosti branného subjektu v oblasti branných činností,
6. členství branného subjektu v jiné organizaci,
7. datum nabytí právní moci rozhodnutí o akreditaci branného subjektu a dobu trvání akreditace,
8. seznam všech akreditovaných programů zájmové přípravy občanů k obraně státu branného subjektu, datum vydání rozhodnutí o akreditaci jednotlivých programů, datum nabytí právní moci rozhodnutí a dobu trvání jednotlivých akreditací,
9. datum nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí nebo zrušení akreditace branného subjektu,
10. datum nabytí právní moci rozhodnutí o pozastavení, odnětí nebo zrušení akreditace programu zájmové přípravy občanů k obraně státu a důvod vydání rozhodnutí,
11. datum zrušení branného subjektu,
12. datum ukončení činnosti branného subjektu v oblasti branných činností,
13. informace o výši a datu poskytnutí finanční podpory zájmové přípravy občanů k obraně státu ministerstvem formou dotace,
14. informace o formě, způsobu a datu poskytnutí nefinanční podpory zájmové přípravy občanů k obraně státu ministerstvem,

b) v části rejstříku kontroly a přípravy tyto údaje:

1. datum kontroly, předmět kontroly a výsledek kontroly provedené ministerstvem u branného subjektu v podobě anonymizovaného protokolu,
2. jméno, popřípadě jména, a příjmení, datum narození a adresu místa trvalého pobytu²¹⁾ člena branného subjektu, který má brannou povinnost podle branného zákona a absolvoval program zájmové přípravy občanů k obraně státu, název, sídlo a identifikační číslo branného subjektu, který tento program provedl, údaje o místě a datu provedení, rozsahu a obsahu ukončeného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu a údaje o odbornosti, dovednosti a znalosti získané v průběhu tohoto programu.

Údaje subjektu údajů vedené podle § 6a odst. 2 písm. a) a písm. b) bod 1 budou z rejstříku branných subjektů vymazány 3 let po ukončení platnosti akreditace příslušného branného subjektu.

Údaje o členech branného subjektu, vedené podle § 6a odst. 2 písm. b) bod 2, budou v rejstříku branných subjektů vedeny nejdéle po dobu 3 let od posledního dne kalendářního roku, ve kterém se člen branného subjektu zúčastnil programu zájmové přípravy občanů k obraně státu; v případě, že člen branného subjektu dosáhl věku 60 let, zanikla mu branná povinnost z jiného důvodu nebo zemřel, Ministerstvo obrany vymaže údaje o něm vedené bez zbytečného odkladu poté, co se o takové skutečnosti dozví.

Návrh zákona nepočítá s vedením citlivých osobních údajů (např. údaje o rasovém či etnickém původu, politických názorech, náboženském nebo filozofickém vyznání, členství v odborech, o zdravotním stavu, sexuální orientaci a trestních deliktech či pravomocném odsouzení osob) v rejstříku branných subjektů. Pro potřeby akreditace branného subjektu nebo programu zájmové přípravy občanů k obraně státu však bude Ministerstvo obrany u statutárních orgánů branného subjektu a u osob, které bude branný subjekt využívat jako lektory nebo garanty programů zájmové přípravy občanů k obraně státu vyžadovat doložení bezúhonnosti. K tomu bude využívat výpis z evidence Rejstříku trestů a opis z evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů. Tyto údaje budou Ministerstvem obrany vedeny pouze do nabytí právní moci nebo účinnosti rozhodnutí o udělení akreditace brannému subjektu nebo programu zájmové přípravy občanů k obraně státu v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád. Poté dojde k jejich zničení v souladu s ustanovením skartačního řádu.

Po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu budou údaje vedené v rejstříku branných subjektů podle navrhovaného znění § 6a odst. 2 písm. b) bod 2 použity pro potřeby odvodního řízení, a to formou sdílení těchto údajů s údaji vedenými v registru výkonu branné povinnosti, který je součástí vojenské evidence podle § 31 zákona č. 585/2004 Sb. Tímto postupem budou obohaceny údaje, které jsou vedeny podle § 31a odst. 2 písm. p) zákona č. 585/2004 Sb.

Úprava stanovuje, že rejstřík branných subjektů je rozdělen na dvě části, a to rejstřík akreditací a podpory, který je veřejnou evidencí, a rejstřík kontroly a přípravy, který je evidencí neveřejnou, a jeho správcem je Ministerstvo obrany. Toto řešení zajistí v případě veřejné části otevřenost dat, transparentnost a možnost se s jinými než osobními údaji seznamovat, v případě neveřejné části pak zajistí bezpečnost zpracovávaných údajů, které by mohly být v případě jejich zneužití nebo jiné neoprávněné manipulace pro subjekt údajů rizikové.

Údaje zapsané v rejstříku kontroly a přípravy, tedy v neveřejné části rejstříku branných subjektů budou využitelné výlučně pro potřeby správce rejstříku branných subjektů a nebudou poskytovány třetím stranám; to se netýká údajů, jejichž poskytování upravují jiné právní předpisy.

Při zpracování návrhu zákona byla předběžně vyhodnocena rizika neoprávněného přístupu k osobním údajům nebo jejich zneužití, a to jak z pohledu subjektu údajů, tak z pohledu správce/zpracovatele údajů. Posuzována byla rizika právní, organizační, finanční a rozpočtová, technická a rizika spojená s lidským faktorem, a to z pohledu pravděpodobnosti výskytu rizika a míry dopadu rizika. Po rámcovém posouzení případného nebezpečí bylo konstatováno, že riziko neoprávněného přístupu k osobním údajům nebo jejich zneužití je nízké. Ohrožení soukromí a osobních údajů subjektu údajů je proto považováno za nahodilé, individuální a s minimálními negativními důsledky pro subjekt údajů.

K zajištění ochrany osobních údajů budou využívána organizační a technická bezpečnostní opatření a systém kontroly jejich plnění, která jsou podrobně popsána ve vnitřním předpisu Ministerstva obrany, a to v čl. 3 a čl. 8-12 Rozkazu ministra obrany (RMO) č. 22/2018 Věstníku Zpracování a ochrana osobních údajů v rezortu Ministerstva obrany. Po nabytí účinnosti regulace budou tato opatření předkladatelem pravidelně přezkoumávána.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem lze tedy konstatovat, že navrhovaná právní úprava plně respektuje zásady zpracování osobních údajů stanovené čl. 5 Obecného nařízení o ochraně osobních údajů EU (GDPR).

1. 9. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná regulace aplikačně představuje jistou zvýšenou míru korupčního rizika, a to vzhledem k navrhovanému systému podpor programů zájmové přípravy občanů k obraně státu a věcného zázemí branných subjektů, jež by mělo sloužit k zajišťování těchto programů. Míra tohoto rizika je srovnatelná se všemi obdobnými případy poskytování dotací a příspěvků ze státního rozpočtu. Rizikovou oblast v tomto případě tedy představuje jak samotná akreditace branného subjektu, tak akreditace jím navrhovaného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu.

Míru těchto rizik lze realizačně označit za minimální, a to především s přihlédnutím k již existujícím, dlouhodobě působícím a efektivním opatřením, která pro obdobné případy využívá Ministerstvo obrany na základě svých organizačních opatření a systému vnitřních předpisů. Systém účinného nastavení a vysoké míry kontrolovatelnosti jednotlivých úkonů souvisejících s rozhodováním o poskytování dotací je natolik účinný, že v praxi Ministerstva obrany v dané oblasti zcela minimalizuje případné využití korupce.

U akreditace branných subjektů a jimi navrhovaných programů zájmové přípravy občanů k obraně státu je možnost výskytu korupčních rizik snížena také přímo zákonným nastavením procesu akreditace, kde vlastnímu rozhodnutí Ministerstva obrany předchází činnost akreditační komise, jejíž stanovisko však nemá závaznou povahu. Lze tak vyloučit závislost orgánu, který o akreditaci rozhoduje, na případném ovlivnění činnosti akreditační komise.

Dalšími specifickými opatřeními pro vyloučení působení korupčních rizik v činnosti akreditační komise jsou statut a jednací řád akreditační komise, jimiž lze i pro vnitřní činnosti komise nastavit podmínky jednání a uplatňování pravomocí jednotlivých členů akreditační komise tak, aby byla zvýšena obecná odpovědnost komise jako celku a současně byly uplatněny postupy kontrolovatelnosti a budoucí dohledatelnosti a odůvodněnosti postupů uplatněných v jednotlivých případech.

Dalším (veřejným) kontrolním opatřením ve vztahu k podpoře akreditovaných programů zájmové přípravy občanů k obraně státu je povinnost stanovená Ministerstvu obrany podle navrhovaného znění § 6a vést rejstřík branných subjektů. Jednou z jeho částí je rejstřík akreditací a podpory, který je veřejnou evidencí a poskytuje přehledy o akreditovaných branných subjektech, akreditovaných programech zájmové přípravy občanů k obraně státu a informace o formě, způsobu a datu poskytnutí všech forem podpory zájmové přípravy občanů k obraně státu Ministerstvem obrany.

1. 10. Zhodnocení dopadů na oblast bezpečnosti nebo obrany státu

Předložený návrh právní úpravy předpokládá pozitivní dopad na oblast bezpečnosti a zajišťování obrany státu tím, že vytvoří příznivé podmínky a umožní občanům České republiky zapojit se do zájmové přípravy k obraně státu organizované a prováděné brannými subjekty. Návrh zákona deklaruje zájem Ministerstva obrany vůči veřejnosti o spolupráci na přípravě a zajišťování obrany státu s vybranými subjekty (branné subjekty), zároveň tyto subjekty a jejich členskou základnu, ale také ostatní občany, k takovéto spolupráci motivuje. Současné zákonné podmínky forem spolupráce v oblasti přípravy občanů k obraně státu v režimu jejich dobrovolného zapojení do ní v míru se ukázaly jako nedostatečné. Uvedené řešení vychází z obecně známé zásady, že nedílnou součástí každého odpovědného vztahu je prevence, předcházení vzniku škodlivých situací, nezanedbání přípravy a zabránění vzniku nevratných škodlivých jevů.

Míra připravenosti České republiky na řešení situací souvisejících se zajišťováním bezpečnosti a obrany státu je přímo úměrná schopnosti jejích občanů nezmařit vynaložené úsilí nasazených prvků bezpečnostního systému České republiky zmatečným jednáním a naopak podpořit tyto prvky odpovědným chováním a příležitostným převzetím dílčích úkolů. Předpokládá se, že občané připravovaní k obraně státu v duchu návrhu zákona prostřednictvím branných subjektů budou touto dovedností a schopností disponovat.

II. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K bodu 1:

§ 2 odst. 9

Nově se vymezuje pojem branné činnosti. Jde o široké spektrum činností, které v návaznosti na § 52 odst. 3 zákona č. 222/1999 Sb. přispívají ke zvýšení všestranné připravenosti občanů k řešení vojenských krizových situací, a které pro účely provádění zájmové přípravy občanů k obraně státu realizují branné subjekty. Zaměření branného subjektu na některou z těchto činností je podmínkou pro udělení akreditace a poskytování podpory ze strany Ministerstva obrany.

§ 2 odst. 10

Nově se zavádí pojem branný subjekt. Pojem vychází z § 52 odst. 5 zákona č. 222/1999 Sb. uvádějícího výčet právnických osob, které se mohou podílet na přípravě občanů k obraně státu. Pro potřeby navrhované úpravy je stěžejní, že tato právnická osoba je založena za jiným účelem, než je dosažení zisku, a že předmět její činnosti musí zahrnovat branné činnosti. Za branný subjekt se pro potřeby návrhu nepovažuje svaz, který spolčuje další spolky svazové povahy. Tímto opatřením se sleduje, aby se příjemcem podpory staly pouze subjekty provádějící reálnou přípravu občanů k obraně státu ve prospěch svých členů a nikoli střešní organizace (tedy svaz svazů), u které je předpoklad, že poskytnutá finanční podpora bude využívána zejména na zajištění chodu této organizace a její administrativy, a to na úkor hierarchicky níže položených podřízených svazů a jejich spolků.

§ 2 odst. 11

Vymezuje se, co je považováno za zařízení branného subjektu, a to zejména pro potřeby posouzení odborné, technické a materiální způsobilosti branného subjektu (§ 52e) pro potřeby jeho akreditace (§ 52b). Zařízením se rozumí např. pozemek, budova, vodní plocha, polygon, cvičiště, zákop, okop, věž, překážková dráha, lanové centrum, lezecká stěna a jiná konstrukce k provádění branné činnosti, dočasná stavba (mobilní buňka, stánek, pódium, stan, kotec) nebo konstrukce nesoucí technologie (ozvučení, osvětlení). Pojmy pozemek a budova jsou definovány v § 2 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon). Vodní plochou se s přiměřeným využitím § 2 odst. 4 a 6 zákona 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), rozumí pozemek sloužící jako přirozená nádrž nebo umělý vodní útvar (např. tůň, rybníky, jezera, přehradní nádrže), využitelný při provádění branných činností.

§ 2 odst. 12

Nově se zavádí pojem „zájmová příprava občanů k obraně státu“, jako nezbytná součást přípravy občanů k obraně státu zakotvené v § 52. Zájmová příprava občanů k obraně státu je prováděna jako součást přípravy občanů k obraně státu v době míru, tedy na základě dobrovolného zapojení do ní, a to výhradně akreditovanými brannými subjekty stanovenými v navrhovaném znění § 2 odst. 10 bodu 1 návrhu zákona.

Branným subjektům bude ze strany Ministerstva obrany zároveň poskytována podpora dle § 52h. Vzhledem k tomu, že se bude jednat zejména o finanční podporu (poskytovanou formou dotací), musí být okruh příjemců této podpory omezen pouze na ty právnické osoby, které jsou jako možní příjemci takovéto podpory ze státního rozpočtu uvedeni v § 7 zákona č. 218/2000 Sb.

K bodu 2: § 6 odst. 1 písmeno h) a i)

Navrhovaným ustanovením se stanoví nová působnost Ministerstva obrany v oblasti zajišťování přípravy občanů k obraně státu, a to především její součástí, kterou je zájmová příprava občanů k obraně státu. Ministerstvu obrany je především svěřen úkol vytvářet podmínky pro realizaci zájmové přípravy občanů k obraně státu, a to kromě jiného zajišťováním odpovídajícího právního rámce. Mezi podmínky pro uskutečňování zájmové přípravy občanů k obraně státu se řadí také vytvoření odpovídajícího mechanismu pro poskytování finanční i nefinanční podpory akreditovaným branným subjektům, vytvoření rejstříků branných subjektů, metodická pomoc akreditovaným branným subjektům a orgánům územní samosprávy, konzultační, vzdělávací a školicí programy.

Nezanedbatelnou podmínkou je komunikace Ministerstva obrany s dalšími státními orgány, orgány územních samosprávných celků a právníky i fyzickými osobami přímo, nebo cestou tiskových konferencí, článků a vystoupení v médiích, sdílením materiálů, dokumentů, formulářů a pomůcek na internetovém portálu Ministerstva obrany a na sociálních sítích.

Nedílnou součástí vytváření podmínek pro realizaci zájmové přípravy občanů k obraně státu je zabezpečování podpory zájmové přípravy občanů k obraně státu. Podpora bude poskytována nenárokově akreditovaným branným subjektům. Formy podpory jsou podrobně popsány v § 52h. Záměr financování zájmové přípravy občanů k obraně státu je uveden v Koncepci přípravy občanů k obraně státu 2019 - 2024, kterou schválila vláda České republiky svým usnesením ze dne 1. dubna 2019 č. 220. Koncepce stanovila Ministerstvu obrany úkol po nabytí účinnosti zákona řešícího zájmovou přípravu občanů k obraně státu „Vyčlenit finanční prostředky ve výši 200 mil. Kč ročně v rozpočtu kapitoly 307 - Ministerstvo obrany na pokrytí výdajů na vytvoření systému včetně zřízení a provozu zastřešujícího organizačního celku zajišťujícího zájmovou přípravu občanů k obraně státu v míru mimo výkon branné povinnosti, a to bez požadavků na dodatečné navýšení rozpočtu této kapitoly nad stanovený limit výdajů“.

K naplnění cílů zákona je Ministerstvu obrany stanovena povinnost vést přehled branných subjektů a programů zájmové přípravy občanů k obraně státu akreditovaných podle § 52a, včetně seznamu členů branných subjektů, kteří absolvovali program zájmové přípravy občanů k obraně státu. Tato povinnost bude naplňována prostřednictvím rejstříku branných subjektů, podrobněji definovaného v § 6a návrhu zákona.

Činnosti uvedené v novelizačním bodu 2 bude v Ministerstvu obrany zabezpečovat nově vytvořený organizační celek v součinnosti s personálně posílenými krajskými vojenskými velitelstvími, případně dalšími organizačními celky rezortu Ministerstva obrany.

K bodu 3: § 6a

Navrhovaná úprava zavádí rejstřík branných subjektů jako informační systém veřejné správy využívaný k vedení údajů o akreditovaných branných subjektech. Údaje uvedené v rejstříku branných subjektů budou v míru využívány Ministerstvem obrany v procesu udělování podpory a vedení evidence účastníků programu zájmové přípravy občanů k obraně státu. Úprava stanovuje, že rejstřík branných subjektů je rozdělen na dvě části, a to rejstřík akreditací a podpory, který je veřejnou evidencí, a rejstřík kontroly a přípravy, který je evidencí neveřejnou, a jeho správcem je Ministerstvo obrany. Toto řešení zajistí v případě

veřejné části otevřenost dat, transparentnost a možnost se s jinými než osobními údaji seznamovat, v případě neveřejné části pak zajistí bezpečnost zpracovávaných údajů, které by mohly být v případě jejich zneužití nebo jiné neoprávněné manipulace pro subjekt údajů rizikové.

Návrhem zákona je přesně definován rozsah údajů, které jsou v rejstříku branných subjektů zpracovávány. Údaje uvedené v navrhovaném znění § 6a odst. 2 písm. a) a písm. b) bod 1 identifikují branný subjekt a poskytují informace o době platnosti jeho akreditace, počtu a předmětu akreditovaných programů a rozsahu, formě a době podpory, která je akreditovanému subjektu pro jejich realizaci poskytována. Informační činnost prováděná v rejstříku branných subjektů je současně zaměřena také na získávání a vyhodnocování údajů souvisejících s kontrolní činností prováděnou Ministerstvem obrany vůči brannému subjektu v rozsahu plnění podmínek akreditace (jak branného subjektu, tak jím navržených programů) a řádnosti používání jemu poskytnuté podpory.

Údaje vedené v rejstříku branných subjektů podle navrhovaného znění § 6a odst. 2 písm. b) bod 2 se váží k členům branného subjektu, kteří absolvovali program zájmové přípravy občanů k obraně státu. Jde o údaje, pomocí kterých lze člena branného subjektu jednoznačně identifikovat, údaje o absolvovaném programu zájmové přípravy občanů k obraně státu a údaje o odbornosti, dovednosti a znalosti získané v průběhu tohoto programu. Takto zpracováváné údaje se týkají výlučně subjektů údajů, které mají brannou povinnost podle zákona č. 585/2004 Sb. s tím, že Ministerstvu obrany je současně akreditovaným branným subjektem poskytována informace o počtu účastníků akreditovaného programu obecně.

Po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu budou údaje vedené v rejstříku branných subjektů podle navrhovaného znění § 6a odst. 2 písm. b) bod 2 použity pro potřeby odvodního řízení, a to formou sdílení těchto údajů s údaji vedenými v registru výkonu branné povinnosti, který je součástí vojenské evidence podle § 31 zákona č. 585/2004 Sb.; na základě ztotožnění subjektu údajů se předpokládá sdružení údajů podle navrhovaného znění § 6a odst. 2 písm. b) bod 2 s údaji vedenými podle § 31a odst. 2 písm. p) zákona č. 585/2004 Sb. (údaje o zvláštních dovednostech). Tento postup umožní přihlédnout ke schopnostem, znalostem a dovednostem občanů České republiky, kteří se dobrovolně připravovali k obraně státu cestou branných subjektů, při odvodním řízení, a to nikoliv jako jejich primární předurčení pro povolání k odvodnímu řízení, ale jako zohlednění příslušných informací pro zařazení odvedené osoby k plnění úkolů ozbrojených sil na místa, kde bude nabytých dovedností a znalostí účelně využito ve prospěch zajišťování obrany státu. V neposlední řadě je účelem takto nastavených podmínek zpracování osobních údajů také vytvoření informačního zázemí umožňujícího využití vědomostí o stavu fyzické a vědomostní úrovně větší části populace, a to včetně zohlednění této informace pro odvodní řízení.

Informace vedené ve výše uvedených informačních systémech Ministerstva obrany musí garantovat jednoznačné a nezaměnitelné ztotožnění subjektu údajů. Po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu budou subjekty údajů v rejstříku branných subjektů přiřazovány k údajům vedeným v registru výkonu branné povinnosti s využitím referenčních údajů ze základního registru obyvatel (§ 72a zákona č. 222/1999 Sb.).

Tento postup umožní jednoznačné ztotožnění subjektu údajů spolehlivým a procesně hospodárným způsobem s údaji vedenými v evidenci osob podléhajících branné povinnosti,

včetně umožnění ověření těchto údajů v informačních systémech veřejné správy, což je jedním ze základních předpokladů dosažení účelu návrhu zákona.

Návrh zákona v souladu s ústavním principem legální licence nezpochybňuje právo cizinců zapojit se do programů zájmové přípravy občanů k obraně státu, pokud jsou členy branných subjektů (*praeter legem*). Návrh ve svém § 6a odst. 2 písm. b bod 2 hovoří pouze o zpracování údajů o členech branného subjektu využitelných po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu pro potřeby odvodního řízení. Z tohoto důvodu návrh předpokládá, že do rejstříku branných subjektů budou zapisováni pouze ti členové branného subjektu, kteří mají brannou povinnost podle § 2 zákona č. 585/2004 Sb. a absolvovali program zájmové přípravy občanů k obraně státu.

Ustanoveními § 6a odst. 3, 4 a 6 je navrhován postup pro zapsání informací do rejstříku branných subjektů, resp. také pro jejich výmaz z rejstříku.

Zapsané údaje budou využitelné výlučně pro potřeby správce rejstříku branných subjektů a nebudou poskytovány třetím stranám; to se netýká údajů, jejichž poskytování upravují jiné právní předpisy. Po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu budou údaje sdíleny v rámci jednoho správce. Teprve po vyhlášení těchto krizových stavů bude provedena validace údajů zapsaných v rejstříku branných subjektů se stanovenými referenčními údaji uvedenými v základním registru obyvatel, a to v souladu s § 5a zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech.

Přínosem navrhovaného systému zájmové přípravy občanů České republiky k obraně státu prováděné v míru je jeho systematičnost, koncepčnost, dlouhodobost a pravidelné ověřování výsledků. Navrhovaná úprava proto předpokládá, že údaje o členech branného subjektu, kteří se přestali účastnit zájmové přípravy občanů k obraně státu, budou po 3 letech nečinnosti z rejstříku branných subjektů vymazány. Stejně tak budou z rejstříku branných subjektů bez zbytečného odkladu vymazány údaje subjektu údajů, který o to požádá Ministerstvo obrany, tento výmaz bude probíhat v režimu obecné právní úpravy ochrany osobních údajů.

K bodům 4 až 6:

Vytváření příznivých podmínek ze strany orgánů územních samosprávných celků pro vznik a činnost branných subjektů je z pohledu realizace cílů návrhu zákona klíčové.

Vytváření podmínek lze realizovat například formou koordinace činnosti jednotlivých branných subjektů na území územních samosprávných celků, poskytováním finanční, materiální, metodické nebo jiné pomoci, pokud je to v jejich možnostech, zveřejňováním informací o činnosti branných subjektů na internetovém portálu jednotlivých orgánů územních samosprávných celků nebo v místním či regionálním tisku, popřípadě na úřední desce.

Po schválení návrhu zákona, ještě před nabytím jeho účinnosti, poskytne Ministerstvo obrany metodickou podporu krajským úřadům a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností a v rámci pravidelné aktualizace stanoví v dílčích plánech obrany rozsah, obsah, intenzitu a organizaci přípravy občanů k obraně státu. Následně bude těmto úřadům poskytovat metodickou pomoc při organizaci vlastní přípravy občanů k obraně státu po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu spočívající ve vzdělávání

a praktickém procvičování znalostí a činností v oblastech zdravotnické přípravy, přípravy k civilní obraně, přípravy k sebeobraně a vzájemné pomoci a v dalších činnostech spojených s branností. Tato spolupráce a metodická pomoc budou probíhat rovněž v rámci kontroly přenesené působnosti a také formou pravidelných seminářů k plánování obrany státu.

Všem orgánům územních samosprávných celků budou k dispozici informace, aktuality a materiály průběžně zveřejňované na stránkách internetového portálu Ministerstva obrany věnujících se zájmové přípravě občanů k obraně státu, včetně metodických a jiných využitelných dokumentů, formulářů, pomůcek apod. Na tomto webu, stejně jako na internetových stránkách jednotlivých krajských vojenských velitelství, popřípadě vojenských útvarů a zařízení, bude pro potřeby územních samosprávných celků trvale dostupná aktuální nabídka na využití věcného nebo personálního zázemí Ministerstva obrany.

§ 7 písm. g)

Návrh nově stanovuje povinnost krajským úřadům ve spolupráci s Ministerstvem obrany vytvářet podmínky pro činnost branných subjektů. Tato povinnost se váže na dosavadní stav, kdy krajské úřady dle platného znění tohoto paragrafu zabezpečují podle požadavků obcí přípravu občanů k obraně státu. V praxi se bude jednat o nefinanční podporu, jakou je např. společenská podpora nebo udělení záštity. Toto ustanovení nezakládá krajským úřadům povinnost činnost branných subjektů podporovat finančně, ani povinnost se na dotacích poskytovaných Ministerstvem obrany administrativně podílet. Žádosti o finanční podporu adresované krajským úřadům budou i nadále krajskými úřady posuzovány individuálně.

§ 7a písm. i)

Návrh nově stanovuje povinnost vytvářet podmínky pro činnost branných subjektů také obecním úřadům obcí s rozšířenou působností, a to ve spolupráci s Ministerstvem obrany a krajskými úřady. Tato povinnost se váže na dosavadní stav, kdy se obecní úřady obcí s rozšířenou působností dle platného znění tohoto paragrafu podílejí na organizaci přípravy občanů k obraně státu. V praxi se bude jednat o nefinanční podporu, jakou je např. společenská podpora nebo udělení záštity. Toto ustanovení nezakládá obecním úřadům obcí s rozšířenou působností povinnost činnost branných subjektů podporovat finančně, ani povinnost se na dotacích poskytovaných Ministerstvem obrany administrativně podílet. Žádosti o finanční podporu adresované obecním úřadům obcí s rozšířenou působností budou i nadále obecními úřady obcí s rozšířenou působností posuzovány individuálně.

§ 8 písm. f)

Návrh nově stanovuje povinnost vytvářet podmínky pro činnost branných subjektů také obecním úřadům, a to ve spolupráci s krajskými úřady a obecními úřady obcí s rozšířenou působností. Tato povinnost se váže na dosavadní stav, kdy obecní úřady dle platného znění tohoto ustanovení zákona č. 222/1999 Sb. uplatňují požadavky na přípravu občanů k obraně státu u krajského úřadu cestou obecního úřadu obce s rozšířenou působností. V praxi se bude jednat o nefinanční podporu, jakou je např. společenská podpora nebo udělení záštity. Toto ustanovení nezakládá obecním úřadům povinnost činnost branných subjektů podporovat finančně, ani povinnost se na dotacích poskytovaných Ministerstvem obrany administrativně podílet. Žádosti o finanční podporu adresované obecním úřadům budou i nadále obecními úřady posuzovány individuálně.“

K bodu 7: § 52 odst. 1

Příprava občanů k obraně státu je prováděna ve dvou režimech – dobrovolně v míru a povinně za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. Úprava textu odstavce doplněním slov „v míru“ upřesňuje, kdy je tato příprava dobrovolná.

Zrušením odkazu na zvláštní právní předpis se odstraňuje formální nepřesnost v chybném určení tohoto odkazu na případy, ve kterých by měla být provedena výluka z dobrovolné přípravy občanů k obraně státu. Současný stav přípravy této výluky provádí odkazem na samotný zákon č. 222/1999 Sb. a dále „na zvláštní právní předpis“, přičemž tento nenormativní odkaz v poznámce pod čarou podle stavu zákona v době jeho přijetí odkazuje „například na branný zákon“. Takový odkaz je v současné době zmatečný, a proto je nutné ho zrušit.

K bodu 8: § 52 odst. 3

Návrh upřesňuje obsah přípravy občanů k obraně státu v návaznosti na pojem „branné činnosti“ nově zavedený v § 2 odst. 9. Původně uvedená zájmová činnost s technickým a sportovním zaměřením je součástí branných činností.

K bodu 9: § 52 odst. 5

Navrhovaná úprava uvádí terminologii zákona č. 222/1999 Sb. v případě užití slov „občanské sdružení“ do souladu se zákonem, který je pro terminologii v této oblasti právních vztahů rozhodující, tedy do souladu se zákonem č. 89/2012 Sb. (viz čl. 40 odst. 1 Legislativních pravidel vlády).

Pojem „občanské sdružení“ je v souladu s § 3045 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb. nahrazen pojmem „spolek“.

K bodu 10: § 52a až 52j

§ 52a

Zavádí se institut akreditace branných subjektů a programů zájmové přípravy občanů k obraně státu a stanovují se obecné podmínky takovéto akreditace. Ministerstvu obrany je stanovena povinnost vydávat rozhodnutí o udělení akreditace branného subjektu a akreditace programu zájmové přípravy občanů k obraně státu.

Návrh stanovuje, že akreditace je zahajována na podnět branného subjektu, který je bude předkládat žádost o udělení akreditace branného subjektu a programu zájmové přípravy občanů k obraně státu předepsaným způsobem na tiskopisech, jejichž vzory zpřístupní ministerstvo způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Vzhledem k tomu, že branný subjekt bude fakticky často vyvíjet aktivity v oblastech, kterých se dotýká činnost Policie České republiky (zbraně a střelivo, munice, bezpečnostní materiál, výbušniny, letectví a též další obecně bezpečnostní problematiky) může si akreditační komise k posouzení možnosti řádného provedení programů zájmové přípravy občanů k obraně státu vyžádat také stanovisko Policie České republiky.

Akreditace branného subjektu nebo akreditace programu zájmové přípravy občanů k obraně státu je nepřevoditelná a nepřechází na právní nástupce branného subjektu v případě jeho zániku, např. z důvodu fúze dle § 274 zákona č. 89/2012 Sb. nebo rozdělení dle § 288 téhož zákona. Tímto způsobem vzniklé právnické osoby však budou moci uplatnit žádost o akreditace ve smyslu návrhu § 52a tohoto zákona.

§ 52b

Akreditace branného subjektu umožní Ministerstvu obrany navázat s branným subjektem opravdu intenzivní a dlouhodobou spolupráci také mimo provádění programů zájmové přípravy občanů k obraně státu. Ministerstvo obrany tak bude mít možnost dlouhodobě metodicky usměrňovat branné subjekty při přípravě programů zájmové přípravy občanů k obraně státu a v zájmu svých požadavků na tuto přípravu ovlivňovat také jejich obsah, formy a metody. V rámci této spolupráce bude brannému subjektu ze strany Ministerstva obrany poskytována zejména nefinanční podpora (dle § 52i odst. 2). Stát obdobným způsobem postupuje v mnoha jiných odvětvích (vzdělávání, sport, zdravotnictví, doprava apod.). Navíc institut akreditace subjektu volně navazuje na připravovaný zákon o nakládání se zbraněmi v některých případech ovlivňujících vnitřní pořádek nebo bezpečnost České republiky (v gesci Ministerstva vnitra), který jej rovněž využívá (viz § 8 Akreditovaná osoba).

Navrhovaným ustanovením § 52b jsou stanoveny podmínky akreditace branného subjektu a obsah žádosti o jeho akreditaci. Jedním ze základních předpokladů dosažení účelu návrhu zákona je úspěšná realizace programu zájmové přípravy občanů k obraně státu. Z tohoto důvodu je akreditace branného subjektu vedle bezúhonnosti, důvěryhodnosti a odborné a věcné způsobilosti žadatele podmíněna také akreditací nejméně jednoho programu zájmové přípravy občanů k obraně státu. Branný subjekt musí k žádosti o akreditaci předložit úplný výpis z veřejného rejstříku osvědčující jeho vznik.

Předložený návrh právní úpravy uvádí povinné náležitosti žádosti o akreditaci branného subjektu. Předložení přehledu zařízení branného subjektu, přehledu o personálním, technickém a materiálním vybavení žadatele o akreditaci branného subjektu a přehledu o jeho dosavadní činnosti v branných činnostech žadatele o akreditaci je vyžadováno z důvodu umožnění kvalifikovaného rozhodování o schopnosti branného subjektu realizovat program zájmové přípravy občanů k obraně státu.

Akreditace brannému subjektu bude udělena nejdéle na dobu 4 let s tím, že pokud trvá akreditace alespoň jednoho programu zájmové přípravy občanů k obraně státu téhož subjektu, bude tato doba automaticky prodloužena po dobu trvání programu.

§ 52c

Stanovují se požadavky na bezúhonnost branného subjektu, povinnost Ministerstva obrany si v souladu se zákonem č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, vyžádat výpis z evidence Rejstříku trestů a opis z evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů a způsob, jakým k vyžádání těchto informací a k jejich poskytnutí dojde (v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup). Výpis z evidence Rejstříku trestů a opis z evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů jsou vyžadovány z důvodu doložení bezúhonnosti branného subjektu pro potřeby akreditačního řízení. S ohledem na skutečnost, že z údajů v uvedených evidencích nelze zjistit údaje o odklonech (viz odst. 2) a některých přestupcích, k nimž je bezúhonnost podle tohoto zákona vázána, bude bezúhonnost prokazována také čestným prohlášením.

§ 52d

Stanovují se kritéria, na jejichž základě se posuzuje případná nedůvěryhodnost branného subjektu. Základním je při tom posouzení dosavadní činnosti branného subjektu jako základního východiska pro řádné plnění úkolů ve prospěch přípravy občanů k obraně státu. Branný subjekt nebude považován za důvěryhodný zejména tehdy, jestliže jeho dosavadní činnost bude zpochybňovat řádné splnění programu zájmové přípravy k obraně státu, o jehož akreditaci žádá, např. tím, že doposud žádné podobné aktivity v deklarovaném rozsahu a zaměření neprováděl nebo neorganizoval, nebo tím, že tyto aktivity sice zahájil, ale deklarovaným způsobem je neukončil. Dále může jít o případy, kdy využívá jako lektory nebo garanty programu zájmové přípravy občanů k obraně státu osoby, které podporují, propagují nebo sympatizují s hnutím, které prokazatelně směřuje k potlačování práv a svobod člověka nebo hlásají národnostní, náboženskou anebo rasovou zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob

Návrh dále stanovuje, že za nedůvěryhodného je považován též branný subjekt, kterému v posledních 3 letech před podáním žádosti o akreditaci branného subjektu byla Ministerstvem obrany tato akreditace odňata.

Důvěryhodnost garantů a lektorů programu zájmové přípravy občanů k obraně státu považuje Ministerstvo obrany za základní předpoklad řádného naplnění účelu návrhu zákona. Z tohoto důvodu není za důvěryhodný považován branný subjekt, nelze-li za důvěryhodné podle odstavce 1 považovat osoby, které jsou členem jeho statutárního orgánu, ale zejména lektorem nebo garantem programu zájmové přípravy občanů k obraně státu tohoto branného subjektu.

Pro účely návrhu zákona je nutné pojem „důvěryhodnost“ chápat jako obsahově širší požadavek než obecné kritérium „neinklinace k závadnému nebo rizikovému chování“. V tomto smyslu lze odkázat na stanovení požadavku důvěryhodnosti osoby např. v trestním řádu, zákoně o bankách, zákoně o pojišťovnictví, zákoně o investičních společnostech a investičních fondech nebo v zákoně o směnářské činnosti, podle kterých je důvěryhodnost osoby posuzována podle její bezúhonnosti a také podle její profesní, podnikatelské a společenské (sociální) integrity, což by mělo být zárukou vyloučení spolupráce se závadnými nebo rizikovými subjekty. „Důvěryhodnost“ tedy nespočívá jen v nepodporování, nepropagování nebo nesympatizování s hnutím, které prokazatelně směřuje k potlačování práv a svobod člověka, nebo hlásání národnostní, náboženské anebo rasové zášti nebo zášti vůči jiné skupině osob, ale je jakýmsi ukazatelem očekávané celkové schopnosti naplnit sledovaný účel, tj. řádně provádět zájmovou přípravu k obraně státu.

§ 52e

Stanovují se požadavky na odbornou, technickou a materiální způsobilost. Tyto kvalitativní parametry jsou pro řádné uskutečnění programu zájmové přípravy občanů k obraně státu zásadní. Poskytují informace o personálním, technickém a materiálním vybavení branného subjektu využitelném k realizaci tohoto programu.

Odbornost garantů a lektorů programu zájmové přípravy občanů k obraně státu považuje Ministerstvo obrany za klíčový aspekt provádění tohoto programu. Proto se za odborně způsobilý považuje branný subjekt, který doloží, že má dostatečnou zkušenost s prováděním branných činností a že potřebnou odbornou kvalifikaci pro provádění akreditovaných programů zájmové přípravy občanů k obraně státu disponují lektoři a garanti těchto programů.

Pro Ministerstvo obrany je z důvodu předvídatelnosti činnosti branného subjektu a jistoty vzájemné efektivní spolupráce důležité, aby měl branný subjekt s prováděním branných činností delší zkušenost, aby měl za sebou konkrétní výsledky a stabilní členskou základnu. Jedná se o ukazatele, které nejde posuzovat u nově založených branných subjektů, proto je za dostatečně zkušený považován branný subjekt, který se provádění branných činností věnoval nejméně 2 roky před podáním žádosti o akreditaci branného subjektu.

Informace o množství a kvalitě zařízení, technického a dalšího materiálního vybavení branného subjektu přispěje k posouzení, zda je branný subjekt způsobilý požadovaný program provést. Proto se pro účely regulace považuje za technicky a materiálně způsobilý ten branný subjekt, jehož zařízení, technické a další materiální vybavení bude dostatečné k řádnému provedení akreditovaného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu v souladu s cílem akreditovaného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu. Za samozřejmé se pak považuje skutečnost, že příslušné vybavení bude splňovat požadavky stanovené právní úpravou v oblasti ochrany bezpečnosti a zdraví občanů, kteří se programu účastní, i dalšími právními předpisy.

Aby byl umožněn nejen rozvoj stávajících materiálních kapacit branných subjektů, ale též přímo podpora vzniku kapacit nových, což je často velmi nákladné, je v ustanovení odst. 3 připuštěna i možnost, aby bylo možné podpořit branný subjekt, který nebude v době rozhodování materiálně vybaven, ale bude mít připraven k provádění programu zájmové přípravy důvěryhodný projekt.

§ 52f

Stanovuje se, že náplní programu zájmové přípravy občanů k obraně státu musí být branné činnosti, a specifikují se obsahové náležitosti programu. Návrh také stanovuje povinné náležitosti žádosti o akreditaci programu zájmové přípravy občanů k obraně státu.

Tyto náležitosti jsou vyžadovány z důvodu posouzení shody cílů programu zájmové přípravy občanů k obraně státu se záměrem návrhu tohoto zákona. Důraz je položen na cíle, formu a obsah programu, jeho časový harmonogram, technické a materiální zajištění a odborné předpoklady lektorů a garantů tento program realizovat.

Z hlediska sledování věcné i finanční efektivity realizace k akreditaci navrhovaného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu je součástí žádosti také informace o předpokládaných počtech účastníků akreditovaného programu.

Dále se v odstavci 2 stanovuje, v jakých případech nebude akreditace udělena.

Pokud žádost branného subjektu o akreditaci programu zájmové přípravy občanů k obraně státu není úplná (a branný subjekt ji ani řádným způsobem ve standardních lhůtách podle správního řádu nedoplní) nebo pokud program neodpovídá svým pojetím, obsahem nebo cíli přípravě občanů k obraně státu, nebude akreditace udělena. Obdobně bude postupováno, pokud program neposkytuje záruku řádného uskutečňování přípravy občanů k obraně státu, např. pro nesplnění odborných předpokladů lektorů nebo garantů, pro nedostatečné materiální a technické zajištění programu anebo pro nepřiměřenou délku jeho trvání.

Jednotlivým programům zájmové přípravy občanů k obraně státu jsou udělovány akreditace na dobu nejdéle 2 let s tím, že tuto dobu lze na žádost branného subjektu

prodloužit, a to i opakovaně. Časové omezení platnosti akreditace programů přispěje k udržení jejich aktuálnosti, a to nejenom z obsahového hlediska, ale také z hlediska zajištění odborných předpokladů lektorů a garantů programu a dalších jeho aspektů.

Pro žádost o prodloužení akreditace platí, že bude nutné vyjma obecných náležitostí žádosti dokládat pouze nastalé změny. Podáním nové žádosti se rovněž bude stavět doba platnosti akreditace.

§ 52g

Pro úspěšné provedení programu zájmové přípravy občanů k obraně státu je důležité zapojení lektorů. Z tohoto důvodu návrh stanovuje, že lektorovi, který takovýto program provádí, náleží v souladu se zákoníkem práce pracovní volno z titulu provádění úkonů v obecném zájmu; osobám ve služebním poměru bude ze stejného důvodu náležet služební volno podle právního předpisu, jímž se jejich služební poměr řídí.

§ 52h

V souladu s cílem návrhu zákona bude Ministerstvo obrany poskytovat podporu branným subjektům provádějícím zájmovou přípravu občanů k obraně státu. Podpora může být finanční nebo nefinanční. Finanční podpora bude poskytována ve formě dotace na provedení programu zájmové přípravy občanů k obraně státu nebo dotace na činnost a na pořízení nebo technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku. Dotace budou poskytovány v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb.

Nefinanční podpora bude poskytována například formou umožnění bezplatného využití movitého i nemovitého majetku Ministerstva obrany nebo jeho využití za sníženou částku, poskytnutím daru nebo poskytnutím odborné metodické pomoci.

Návrh stanovuje, že podpora není nárokovou záležitostí.

Uvedené formy podpory bude možné poskytnout pouze branným subjektům akreditovaným podle § 52b, a to na základě ministerstvem vyhlášené výzvy k podání žádosti o poskytnutí podpory.

Jelikož poskytování nefinanční podpory není na rozdíl od poskytování dotací upraveno obecnou právní úpravou a Ministerstvo obrany má zájem i v případě jejího poskytování postupovat co možná nejvíce známým formalizovaným postupem, neboť v tomto případě půjde také o poskytování benefitů (byť nefinančních), stanovuje se, že se na poskytování nefinanční podpory využijí obdobně ta ustanovení rozpočtových pravidel, která je možné na nefinanční podporu aplikovat.

§ 52i

Návrh stanovuje Ministerstvu obrany právo i povinnost kontrolovat činnost akreditovaných branných subjektů při uskutečňování programů zájmové přípravy občanů k obraně státu. Kontrola bude probíhat standardně v souladu se zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů. Zároveň stanovuje postup v případě zjištění nedostatků při uskutečňování programu zájmové přípravy občanů k obraně státu (výzva ke zjednání nápravy ve stanovené lhůtě případně odejmutí akreditace branného subjektu nebo akreditace programu zájmové přípravy občanů k obraně státu). Ministerstvu obrany je návrhem stanoveno oprávnění odejmout akreditaci branného subjektu nebo akreditaci programu zájmové přípravy občanů k obraně státu také v případě, že na straně

branného subjektu nastaly takové okolnosti, které by odůvodňovaly zamítnutí žádosti o akreditaci branného subjektu nebo akreditaci programu.

Ministerstvu obrany se stanovuje povinnost zrušit akreditaci branného subjektu nebo akreditaci programu zájmové přípravy občanů k obraně státu v případě, že o to požádá branný subjekt, který je držitelem těchto akreditací. Odstavec 5 pak upravuje zánik akreditace.

K bodu 11: § 72a odst. 1

Seznam údajů ze základního registru obyvatel, které využívají Ministerstvo obrany a krajská vojenská velitelství při výkonu působnosti podle zákona č. 222/1999 Sb., se rozšiřuje o datum úmrtí. Tento údaj bude Ministerstvem obrany využíván při vedení rejstříku branných subjektů.

K bodu 12:

Mění se neaktuální poznámka pod čarou odkazující na školský zákon.

K čl. II Změna zákona o zpravodajských službách

Na základě požadavku zpravodajské služby je do návrhu doplňována povinnost poskytování informací vůči zpravodajským službám z nově zřizovaného rejstříku branných subjektů.

K čl. III Účinnost

Návrh zákona stanovuje účinnost regulace k 1. červenci 2022, tj. cca 18 měsíců po jeho předpokládaném nabytí platnosti. Legisvakanční lhůta v uvedené délce minimálně 18 měsíců je nutná k tomu, aby Ministerstvo obrany systém zájmové přípravy občanů k obraně státu věcně i organizačně vybudovalo, a to včetně provedení výběrových řízení a doplnění personálu v Ministerstvu obrany i na všech krajských vojenských velitelstvích, zajištění odborné přípravy personálu, vyčlenění finančních prostředků, pořízení informačního systému, techniky, materiálu a dalšího vybavení cestou veřejných zakázek, zpracování dokumentace dotačního programu, apod.

V Praze dne 18. května 2020

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v.r.

Ministr obrany:

Mgr. Lubomír Metnar v.r.

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE

A. SHRUTÍ ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY RIA

1. Základní identifikační údaje	
NÁZEV NÁVRHU: Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů	
Zpracovatel / zástupce předkladatele: Ministerstvo obrany	Předpokládaný termín nabytí účinnosti, v případě dělené účinnosti rozved'te 07. 2022
Implementace práva EU: Ne	
2. CÍL NÁVRHU ZÁKONA	
<p>Základním cílem návrhu zákona je stanovení nové součásti existujícího systému přípravy občanů k obraně státu, a to zájmové přípravy občanů k obraně státu, která bude prováděna na základě Ministerstvem obrany akreditovaných programů rovněž jím akreditovanými brannými subjekty definovanými návrhem zákona. Pro zájmovou přípravu občanů k obraně státu platí – shodně jako pro celý komplex přípravy občanů k obraně státu – že bude prováděna na základě dobrovolnosti, v míru, a to výhradně mimo institut dobrovolného převzetí výkonu branné povinnosti. Systém má přispět k vytvoření institucionálního vztahu mezi státem a stanovenými právníckými osobami, které se již podle současného znění zákona č. 222/1999 Sb. na přípravě občanů k obraně státu podle svého účelu a poslání v součinnosti s územními samosprávnými celky podílejí (spolky, církve, náboženské společnosti a další právnícké osoby).</p> <p>Cílem návrhu zákona je proto vytvoření systému vzájemně prospěšné spolupráce a širší podpory uvedeným právníckým osobám, pokud jsou založeny za jiným účelem než dosažení zisku (branné subjekty), které se do něj dobrovolně přihlásí. Po udělení akreditace ze strany Ministerstva obrany budou tyto branné subjekty v různé míře a za dodržení stanovených podmínek provádět výše uvedenou zájmovou přípravu občanů k obraně státu.</p> <p>Návrh zákona počítá s možností poskytování finanční podpory i podpory materiální, metodické a jiné.</p> <p>Přidanou hodnotou předmětného systému je jeho systematickost, koncepčnost, dlouhodobost a možnost pravidelného ověřování výsledků.</p> <p>Navrhovaná změna zákona zároveň přispěje k posílení vazby mezi státem a jeho občany a k vytvoření podmínek pro naplnění práva občanů České republiky se do přípravy k obraně státu v míru dobrovolně zapojit.</p>	

Návrh zákona předpokládá vytvoření informačního zázemí (rejstřík branných subjektů), využitelného nejenom k zajištění chodu zmíněného systému v míru, ale také jeho využití pro potřeby vojenské evidence, resp. registru výkonu branné povinnosti jako její součásti, vedené za účelem zajišťování obrany České republiky v souladu s § 31 a následujících zákona č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), ve znění pozdějších předpisů, a to výhradně po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. Tento postup umožní přihlídnout k schopnostem, znalostem a dovednostem občanů České republiky, kteří se dobrovolně připravovali k obraně státu cestou branných subjektů, při odvodním řízení, a to nikoliv jako jejich primární předurčení pro povolání k odvodnímu řízení, ale jako zohlednění příslušných informací pro zařazení odvedené osoby k plnění úkolů ozbrojených sil na místa, kde bude nabytých dovedností a znalostí účelně využito ve prospěch zajišťování obrany státu.

Cílevědomá spolupráce Ministerstva obrany se subjekty, jejichž předmětem činnosti jsou branné činnosti (v návrhu zákona branná činnost definována jako tělovýchovná, sportovní, pohybová, technická a jakákoliv další činnost spojená s branností a s přípravou občanů k obraně státu, jejíž pomocí se upevňuje, udržuje nebo zvyšuje fyzická zdatnost nebo psychická odolnost občanů a udržují nebo zvyšují jejich znalosti, odborné vědomosti, dovednosti a návyky využitelné při zajišťování obrany státu), by měla přispět ke zvýšení osobní odolnosti členů těchto subjektů a jejich připravenosti nejenom k řešení krizových situací souvisejících se zajišťováním obrany státu, ale také k jejich připravenosti na zvládání běžných životních situací i nevojenských událostí a krizových situací. Zároveň by měla přispět ke zvyšování jejich fyzické připravenosti. Oba tyto aspekty mohou pozitivně ovlivňovat jak kvalitu života jedince, tak celé společnosti.

3. AGREGOVANÉ DOPADY NÁVRHU ZÁKONA

3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: Ano

Návrh zákona předpokládá dopady na státní rozpočet s tím, že předpokládané výdaje v celkové výši cca 275 mil. Kč budou hrazeny výlučně z rozpočtové kapitoly Ministerstva obrany, ostatním orgánům státní správy nevzniknou náklady nad rámec stávajícího rozpočtu jednotlivých rozpočtových kapitol.

Vytvoření a provoz zastřešujícího organizačního celku Ministerstva obrany zajišťujícího zájmovou přípravu občanů k obraně státu bude po nabytí účinnosti návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 222/1999 Sb. vyžadovat vyčlenění finančních prostředků v rozpočtu rozpočtové kapitoly Ministerstva obrany ve výši přibližně 200 mil. Kč ročně, a to bez požadavků na dodatečné navýšení rozpočtu této kapitoly nad stanovený limit výdajů. Tato částka zahrnuje personální, materiální a technické zajištění v ústředí i na všech krajských vojenských velitelstvích, vytvoření odpovídajícího informačního systému, poskytování dotací na provedení programu zájmové přípravy občanů k obraně státu nebo dotací na činnost nebo na pořízení nebo technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku.

Vyčlenění odpovídajících finančních prostředků je zásadním předpokladem dosažení účelu návrhu zákona, a to jednak pro vytvoření požadovaného zázemí zajišťování jednotlivých činností, jejich koordinace a sledování jejich účinnosti, ale také pro

potřebnou motivaci spolupracujících branných subjektů. Podrobnější informace jsou uvedeny v části 1. 7. důvodové zprávy.

Záměr financování zájmové přípravy občanů k obraně státu je uveden v Koncepci přípravy občanů k obraně státu 2019-2024, kterou svým usnesením ze dne 1. dubna 2019 č. 220 schválila vláda České republiky. V této souvislosti obdržel ministr obrany úkol po nabytí účinnosti zákona řešícího zájmovou přípravu občanů k obraně státu „Vyčlenit finanční prostředky ve výši 200 mil. Kč ročně v rozpočtu kapitoly 307 - Ministerstvo obrany na pokrytí výdajů na vytvoření systému včetně zřízení a provozu zastřešujícího organizačního celku zajišťujícího zájmovou přípravu občanů k obraně státu v míru mimo výkon branné povinnosti, a to bez požadavků na dodatečné navýšení rozpočtu této kapitoly nad stanovený limit výdajů“.

Finanční náklady na zajištění zájmové přípravy občanů k obraně státu cestou branných subjektů na úrovni územní samosprávy budou hrazeny z prostředků vyčleněných na výkon státní správy v přenesené působnosti v rámci územních rozpočtů územních samosprávných celků. Předpokládá se dílčí navýšení příspěvku na přenesený výkon státní správy územními samosprávnými celky tak, aby byly pokryty náklady na výkon agendy těchto celků stanovené regulací. Dle předběžných propočtů se v případě přijetí navrženého znění bude jednat o částku cca 75 mil. Kč ročně. Výdaje na přenesený výkon státní správy budou po schválení návrhu zákona zajištěny z rozpočtové kapitoly 307 Ministerstvo obrany, kdy bude v rámci přípravy návrhu zákona o státním rozpočtu ČR na daný rozpočtový rok realizováno snížení limitů celkových výdajů kapitoly 307 Ministerstvo obrany stanovených pro sestavení návrhu státního rozpočtu a střednědobého výhledu ve výši odsouhlasené částky na přenesený výkon státní správy ve prospěch kapitoly Všeobecná pokladní správa, a to jako trvalá změna.

3.2 Dopady na mezinárodní konkurenceschopnost ČR: Ne

3.3 Dopady na podnikatelské prostředí: Ano

Negativní dopady na podnikatelské prostředí se po nabytí účinnosti návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 222/1999 Sb., nepředpokládají. Naopak, pro podnikatelské prostředí může zavedení systému znamenat příležitost pro dodávky materiálu, vybavení a služeb pro branné subjekty, využitelných pro zájmovou přípravu občanů k obraně státu. Bude se jednat o lékárničky, pomůcky pro nácvik poskytování první pomoci, mapy, buzoly, zbraně a střelivo, a to jak klasické tak airsoftové, stany, státní symboly, prezentační techniku, sportovní náradí a náčiní, přenosné radiostanice, svítilny, propagační materiály, výukové materiály v tištěné i elektronické podobě, tiskové služby, pronájem prostor apod.

Předpokládá se, že se programy zájmové přípravy občanů k obraně státu budou odehrávat převážně jako volnočasové aktivity, přesto bude zřejmě v některých případech žádoucí, tam, kde to bude možné, zohlednit účast zaměstnanců v těchto aktivitách, například cestou jiného rozvržení pracovní doby.

Právní úprava dále stanovuje, že lektorovi provádějícímu program zájmové přípravy občanů k obraně státu bude za tuto činnost příslušet pracovní nebo služební volno v nezbytně nutném rozsahu.

3.4 Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje): Ano

Návrh zákona předpokládá úzkou spolupráci s orgány územních samosprávných celků na úrovni jednotlivých krajů a obcí s rozšířenou působností. Návrh v § 7 písm. g), § 7a písm. j) a § 8 písm. f) stanovuje krajským úřadům, obecním úřadům obcí s rozšířenou působností a obecním úřadům povinnost „vytvářet podmínky pro činnost branných subjektů“. V praxi se bude jednat o nefinanční podporu, jakou je např. společenská podpora, zveřejňování informací nebo udělení záštity. Toto ustanovení nezakládá krajským úřadům povinnost činnost branných subjektů podporovat finančně, ani povinnost se na dotacích poskytovaných Ministerstvem obrany administrativně podílet. Žádosti o finanční podporu adresované krajským úřadům budou i nadále krajskými úřady posuzovány individuálně.

Ministerstvo obrany bude orgánům územních samosprávných celků poskytovat metodickou pomoc při podpoře zájmové přípravy občanů k obraně státu, a to zejména cestou personálně posílených krajských vojenských velitelství.

Všem orgánům územních samosprávných celků budou k dispozici informace zveřejněné na internetovém portálu Ministerstva obrany, včetně metodických a jiných využitelných dokumentů, formulářů, pomůcek apod. Na tomto webu, stejně jako na internetových stránkách jednotlivých krajských vojenských velitelství případně vojenských útvarů a zařízení bude pro potřeby územních samosprávných celků trvale dostupná aktuální nabídka na využití věcného nebo personálního zázemí Ministerstva obrany.

Jak je uvedeno v kapitole 3.1, finanční náklady na zajištění zájmové přípravy občanů k obraně státu cestou branných subjektů na úrovni územní samosprávy budou hrazeny z prostředků vyčleněných na výkon přenesené působnosti.

3.5 Sociální dopady: Ano

Návrh zákona má všechny předpoklady k vyvolání příznivých sociálních dopadů. Navrhované řešení směřuje k celkovému posílení sociálních vazeb cestou vnímání odpovědnosti občana za obranu státu, za bezpečnost svých spoluobčanů, svých blízkých a rodiny.

Z pohledů sociálních dopadů je pozitivně hodnocen rovněž potenciál, který návrh nabízí pro vytváření mezigeneračních vazeb. Programy přípravy občanů k obraně jsou zaměřeny na všechny věkové skupiny občanů, přičemž řada z nich přímo předpokládá zapojení různých generačních skupin ve společné přípravě.

Další pozitivní efekt může přinést zaměření na pohybovou gramotnost občanů a zvyšování jejich fyzické a další odolnosti, což je předpokladem pro individuální nebo kolektivní aktivity sportovního zaměření.

Součástí přípravy občanů k obraně státu bude kromě praktického výcviku a odborných zaměstnání také řada teoretických přednášek všeobecně-vzdělávacího charakteru s mravním účinkem (historie, vlastenectví apod.), které v konečném důsledku mohou přispět k návratu skutečných hodnot do každodenního života, k úctě člověka k sobě samému i k druhým, k hrdosti k této zemi a její historii.

V neposlední řadě nabízí zájmová příprava občanů k obraně státu možnost příležitostného uplatňování vojáků po ukončení služebního poměru v rámci aktivit jednotlivých subjektů.

3.6 Dopady na spotřebitele: Ne

3.7 Dopady na životní prostředí: Ne

Navrhovaná právní úprava není vzhledem k předmětu jí navrhované regulace způsobila vyvolat dopady do životního prostředí.

3.8 Dopady ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů: Ne

Předkladatel v platném znění novelizovaného zákona neidentifikoval přímá rizika porušení práva na rovné zacházení a zákazu diskriminace, která by bylo nezbytné navrhovanou novelizací zákona odstranit. Předkladatel pro případ dodatečného výskytu takových rizik disponuje vnitřními předpisy, které obsahují dostatečné kontrolní mechanismy k zamezení případné diskriminaci či porušení práva na rovné zacházení.

3.9 Dopady na výkon státní statistické služby: Ne

3.10 Korupční rizika: Ano

Navrhovaná regulace aplikačně představuje jistou zvýšenou míru korupčního rizika, a to vzhledem k navrhovanému systému podpor programů zájmové přípravy občanů k obraně státu a věcného zázemí branných subjektů, jež by mělo sloužit k zajišťování těchto programů (finanční podpora formou dotací na provedení programu zájmové přípravy občanů k obraně státu, na činnost branného subjektu nebo na pořízení nebo technické zhodnocení hmotného nebo nehmotného dlouhodobého majetku branného subjektu). Míra tohoto rizika je srovnatelná se všemi obdobnými případy poskytování dotací a příspěvků ze státního rozpočtu. Rizikovou oblast v tomto případě tedy představuje jak samotná akreditace branného subjektu, tak akreditace jím navrhovaného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu.

Míru těchto rizik lze realizačně označit za minimální, a to především s přihlédnutím k již existujícím, dlouhodobě působícím a efektivním opatřením, které pro obdobné případy využívá Ministerstvo obrany na základě svých organizačních opatření a systému vnitřních předpisů. Systém účinného nastavení a vysoké míry kontrolovatelnosti jednotlivých úkonů souvisejících s rozhodováním o poskytování dotací je natolik účinný, že v praxi Ministerstva obrany v dané oblasti zcela minimalizuje případné využití korupce.

Dalším (veřejným) kontrolním opatřením ve vztahu k podpoře akreditovaných programů zájmové přípravy občanů k obraně státu bude skutečnost, že rozhodná data o akreditacích a poskytování podpor budou vedena ve veřejné části rejstříku branných subjektů a tudíž transparentní a veřejně kontrolovatelná.

3.11 Dopady na bezpečnost nebo obranu státu: Ano

Předložený návrh právní úpravy předpokládá pozitivní dopad na oblast bezpečnosti a zajišťování obrany státu tím, že vytvoří podmínky a umožní občanům České republiky dobrovolně zapojit se do systematické zájmové přípravy k obraně státu v míru organizované a prováděné brannými subjekty.

Návrh zákona deklaruje zájem Ministerstva obrany vůči veřejnosti o spolupráci na přípravě a zajišťování obrany státu s vybranými subjekty (branné subjekty), zároveň tyto subjekty a jejich členskou základnu, ale také ostatní občany, k takovéto spolupráci motivuje. Současné zákonné podmínky forem spolupráce v oblasti přípravy občanů k obraně státu se ukázaly jako nedostatečné.

Uvedené řešení vychází z obecně známé zásady, že nedílnou součástí každého odpovědného vztahu je prevence, předcházení škodlivým situacím, nezanedbání přípravy a zabránění vzniku nevratných škodlivých jevů.

Míra připravenosti České republiky na řešení situací souvisejících se zajišťováním bezpečnosti a obrany státu je přímo úměrná schopnosti jejich občanů nezmařit vynaložené úsilí nasazených prvků bezpečnostního systému České republiky zmatečným jednáním a naopak podpořit tyto prvky odpovědným chováním a příležitostným převzetím dílčích úkolů. Předpokládá se, že občané připravovaní k obraně státu v duchu návrhu zákona prostřednictvím branných subjektů budou touto dovedností a schopností disponovat.

B. ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE

1. DŮVOD PŘEDLOŽENÍ A CÍLE

1.1. Název

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

1.2. Definice problému

Aktuální právní řád v plné míře nezohledňuje potřeby státu při provádění zájmové přípravy občanů k obraně státu v míru jinak, než cestou institutu převzetí výkonu branné povinnosti dle § 3 až 5a zákona č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Podle tohoto zákona může občan České republiky mimo stav ohrožení státu nebo mimo válečný stav dobrovolně převzít výkon branné povinnosti, pokud požádá o povolání do služebního poměru vojáka z povolání, o zařazení do aktivní zálohy nebo o účast na vojenském cvičení.

Právní předpisy však v plné míře nevytvářejí podmínky pro naplnění práva občanů se dobrovolně zapojit do přípravy k obraně státu bez využití zmiňovaného institutu dobrovolného převzetí výkonu branné povinnosti.

Výsledky analýz systematicky a průběžně prováděných Ministerstvem obrany ukazují, že stát nedostatečně podchycuje a využívá zájem občanů, kteří cítí odpovědnost za jeho bezpečnost a obranu, mají předpoklady k plnění úkolů ozbrojených sil České republiky, chtěli by se na ně připravovat, ale nepovažují za nutné nebo vysloveně odmítají pro tyto účely dobrovolně převzít výkon branné povinnosti. Přitom se jedná o poměrně početnou skupinu

občanů všech věkových kategorií napříč profesním spektrem, disponujících různorodými využitelnými znalostmi, dovednostmi a kompetencemi.

Stávající nabídka velmi obecně deklarovaná zákonem č. 222/1999 Sb. není právníckými osobami ani samotnými občany dostatečně využívána. Jedním z důvodů je absence systému umožňujícího zapojení občanů do přípravy občanů k obraně státu v míru prostřednictvím právníckých osob, založených za jiným účelem než dosažení zisku, jejichž předmět činnosti zahrnuje branné činnosti. Jedná se o činnosti využitelné pro zajišťování obrany státu, a to zejména zdravotní péči a první pomoc, sebeobranu, parašutismus, radioamatérství, kynologii, střelecké sporty, potápění, orientaci v terénu, práci s mapou, letecké sporty, modelářství a motorismus (řidičské dovednosti i technické aspekty).

V rozporu s Obrannou strategií České republiky, která byla schválena usnesením vlády České republiky ze dne 13. března 2017 č. 194, nebyl doposud vytvořen příznivý právní rámec a nejsou nabízeny ani reálné příležitosti pro přípravu občanů na plnění povinností v rámci obranných aktivit.

O tomto stavu byla informována vláda České republiky, která svým usnesením ze dne 5. června 2017 č. 431 uložila ministru obrany vypracovat a vládě do 31. srpna 2017 předložit návrh věcného záměru zákona, kterým budou vytvořeny právní podmínky pro zvyšování fyzické zdatnosti obyvatel České republiky, jejich znalostí a dovedností a vytváření mravních vlastností a etických zásad využitelných k obraně státu (zákon o dobrovolné účasti obyvatel na zajišťování obrany státu).

Návrh věcného záměru tohoto zákona byl po projednání v Legislativní radě vlády v červenci 2018 na žádost ministra obrany stažen z jednání programu vlády České republiky. Důvodem byla změna v chápání problému a v přístupu k jeho řešení, potvrzena rozhodnutím ministra obrany, že Ministerstvo obrany namísto původně uvažovaného samostatného zákona předloží řešení cestou změn stávajícího zákona č. 222/1999 Sb.

Zjištěný stav a způsob jeho řešení byly popsány rovněž v Konceptu přípravy občanů k obraně státu 2019-2024, kterou schválila vláda České republiky svým usnesením ze dne 1. dubna 2019 č. 220.

1.3. Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Za východisko popisu právního stavu v oblasti provádění zájmové přípravy občanů k obraně státu lze považovat preambuli ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů, a v ní obsažené prohlášení občanů České republiky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku odhodlaných chránit a rozvíjet Českou republiku v duchu nedotknutelných hodnot lidské důstojnosti a svobody jako vlast rovnoprávných, svobodných občanů, kteří jsou si vědomi svých povinností vůči druhým a zodpovědnosti vůči celku.

Podle čl. 1 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb., je základní povinností státu zajištění svrchovanosti a územní celistvosti České republiky, ochrana jejích demokratických základů a ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot. Stát vykonává uvedenou základní povinnost prostřednictvím ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů a havarijních služeb (čl. 3 odst. 1 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb.), přičemž tak nečiní izolovaně, odtrženě od dalších jeho složek a obyvatelstva.

Státní orgány, orgány územních samosprávných celků a právnické a fyzické osoby jsou podle čl. 3 odst. 2 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb., v rozsahu stanoveném „jiným“ zákonem povinny se podílet na zajišťování bezpečnosti České republiky. V případě zajišťování vnější bezpečnosti České republiky, tedy obrany České republiky, je součástí této povinnosti také podíl na provádění přípravy občanů k obraně státu. V současné době neexistuje zákon, který by výlučně stanovoval povinnosti státních orgánů, orgánů územních samosprávných celků a právnických a fyzických osob v rámci jejich spolupráce se státem na zajišťování zájmové přípravy občanů k obraně státu. Stát tak nepočítá s možností využití souhrnu vědomostí, znalostí a schopností, které za stejným účelem v rámci dobrovolnického potenciálu předem připravených osob nabízejí občané České republiky, a předpokládá, že občany k obraně státu začne připravovat až po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu.

Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, stanovuje v § 16 působnost Ministerstva obrany v oblasti zabezpečování obrany České republiky. Podle tohoto zákona Ministerstvo obrany navrhuje potřebná opatření k zajištění obrany státu vládě České republiky, Bezpečnostní radě státu (v textu zákona je užit předcházející název „Rada obrany České republiky“) a prezidentu České republiky a koordinuje činnost ústředních orgánů, správních orgánů a orgánů samosprávy a právnických osob důležitých pro obranu státu při přípravě k obraně. Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, tak klade důraz na to, aby ti, jimž je uložena povinnost podílet se na zajišťování obrany státu, byli na výkon jednotlivých činností připraveni a zejména aby byli připraveni koordinovaně, tedy systematicky, koncepčně a při vědomí vzájemné odpovědnosti vůči celku.

Z posouzení zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, vyplývá, že ustanovení § 29 odst. 6 tohoto zákona umožňuje Armádě České republiky poskytovat vojenský výcvik i jiným osobám než vojákům nebo občanským zaměstnancům, jestliže se jedná o osoby plnící úkoly ve spolupráci s armádou nebo ve prospěch armády. Na základě rozhodnutí ministra obrany může armáda poskytovat vojenský výcvik i dalším osobám, není-li tím ohroženo plnění úkolů armády. Zákon přitom nerozlišuje, zda se jedná o úkoly Armády České republiky nebo o úkoly fyzických nebo právnických osob. V obou případech se jedná o vojenský výcvik prováděný mimo převzetí výkonu branné povinnosti, tedy o výcvik, který je využitelný pro naplnění cílů návrhu zákona.

Z pohledu popisu existujícího právního stavu v dané oblasti je stěžejním právním předpisem zákon č. 222/1999 Sb. Zákon upravuje proces zajišťování obrany státu v míru a po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu a stanovuje povinnosti státních orgánů, územních samosprávných celků a právnických a fyzických osob k zajišťování obrany České republiky před vnějším napadením a odpovědnost za porušení těchto povinností. Zároveň upravuje provádění přípravy občanů k obraně státu.

Pokud jde o orgány územních samosprávných celků, obecní úřady uplatňují požadavky na přípravu občanů k obraně státu u krajských úřadů cestou obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, které se na organizaci přípravy občanů k obraně státu podílejí. Krajské úřady tuto přípravu podle požadavků obcí zabezpečují. Při realizaci přípravy občanů k obraně státu spolupracují orgány územních samosprávných celků s místně příslušnými krajskými vojenskými velitelstvími.

Podle § 6 odst. 1 písm. g) tohoto zákona Ministerstvo obrany řídí přípravu občanů k obraně státu a provádí vzdělávací, výchovnou a osvětovou činnost v této oblasti. Zákon obsahově vymezuje oblast přípravy občanů k obraně státu v § 52 odst. 3, který stanovuje, že je

tvořena zdravotnickou přípravou, přípravou k civilní obraně, zájmovou činností s technickým a sportovním zaměřením, přípravou obyvatelstva k sebeobraně a vzájemné pomoci a dalšími činnostmi spojenými s branností a se zabezpečením přípravy k obraně státu před vnějším napadením.

Podle § 52 odst. 4 zákona č. 222/1999 Sb. má příprava občanů k obraně státu charakter vzdělávání a provádí se v rámci základního a středního vzdělávání i v rámci jiné státem uznané vzdělávací činnosti. Občany k obraně státu připravují zejména školy, školská zařízení a další vzdělávací zařízení.

Zákon v § 52 odst. 1 stanovuje, že příprava občanů k obraně státu je dobrovolná, pokud citovaný zákon nebo jiný právní předpis nestanoví jinak a také, že se na ní mohou podílet i občanská sdružení (z pohledu § 3045 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, spolky), církve, náboženské společnosti a další právnické osoby podle svého účelu a poslání v součinnosti s územními samosprávnými celky.

Spolky, církve, náboženské společnosti a další právnické osoby jsou v mnoha případech charakteristické dobře organizovanou členskou základnou a disponují solidním materiálním, technickým, odborným a cvičitelským zázemím. Pro institucionální zapojení existující soustavy uvedených subjektů do zájmové přípravy občanů k obraně státu však v současné době nejsou stanoveny dostatečné zákonné podmínky. Tento stav má za následek skutečnost, že uvedené subjekty, ani jejich členská základna nejsou v míru k zájmové přípravě k obraně státu žádným způsobem motivováni a se zapojením do této přípravy počítají až po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu, kdy se podle § 52 odst. 2 tato příprava stává povinnou.

V tomto ohledu je nejasné, jak by stát provedení výše uvedené povinné přípravy občanů k obraně státu po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu zvládl. Její realizace si vyžádá jednorázové nasazení značného počtu osob, provádějících tuto přípravu, což bude znamenat velkou zátěž pro stát a odčerpání jeho profesionálních sil. Navíc, příprava zákonem stanovené cílové skupiny (všichni občané České republiky) bude náročná také časově, prostorově a organizačně.

Stávající právní úprava neumožňuje žádným způsobem ověřovat skutečný stav připravenosti občanů k obraně státu, stát tak nedisponuje informacemi o tom, zda jsou pro občany, kteří se do přípravy dobrovolně zapojují, nabyté zkušenosti, dovednosti a vědomosti v případě potřeby skutečně využitelné.

Absence právního rámce umožňujícího dobrovolné zapojení občanů do přípravy k obraně státu, uskutečňované nikoliv jednorázově a nahodile, ale systematicky a cíleně, se zaměřením na komplexní a soustavné zvyšování připravenosti a odolnosti občanů, jednoznačně popisující roli státu a jeho partnerů, je tedy zřejmá. Navíc, přidanou hodnotu by představovala znalost státu o odbornosti, schopnostech a dovednostech, kterými občané mající brannou povinnost dobrovolně připravení k obraně státu disponují a chtějí je dobrovolně nabídnout ve prospěch zajišťování obrany České republiky.

Nařízení vlády 139/2017 Sb., o plánování obrany státu, upravuje v § 8 obsah plánů přípravy občanů k obraně státu. Tyto plány mají dle předmětného paragrafu stanovit zaměření přípravy občanů v míru, za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, stanovit formy vzdělávací, výchovné a osvětové činnosti v oblasti přípravy občanů k obraně státu v období míru, za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu a stanovit rozsah přípravy občanů k obraně státu. Plány přípravy občanů k obraně státu zpracovávají ministerstva a jiné ústřední správní úřady, krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností.

Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), ve znění pozdějších předpisů, se v současné době využitelností občanů dobrovolně připravených

k obraně státu také v rámci výkonu branné povinnosti, což je jeden ze sekundárních cílů navrhované právní úpravy, nezabývá.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, se k návrhu zákona vztahuje především úpravou právních vztahů v oblasti spolkové činnosti a úpravou zásad občanského práva podle jeho ustanovení § 3 odst. 2 písm. a) občanského zákoníku, a to práva každého na ochranu svého života a zdraví, jakož i svobody, cti, důstojnosti a soukromí.

Ustanovení zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, jsou v současné době využívána k zajištění poskytování finanční podpory nestátním neziskovým organizacím cestou neinvestičních dotací ze státního rozpočtu.

1.4. Identifikace dotčených subjektů

Při přípravě návrhu zákona byly z hlediska identifikace problému a jeho dopadů a ve vztahu ke konzultacím a získávání potřebných dat identifikovány tyto dotčené subjekty:

a) Česká republika

Česká republika je dotčenou osobou vzhledem k její základní povinnosti (funkci) zajišťovat bezpečnost a obranu České republiky. Vytvoření systému zvyšující odolnost státu v této oblasti a připravenost občanů k obraně státu v míru, za stavu ohrožení státu a za válečného stavu včetně doprovodných sociálních a morálních efektů, má výlučně pozitivní dopady.

b) státní orgány

Ministerstvo obrany je koordinátorem přípravy občanů k obraně státu a současně vykonavatelem činností, stanovených v návrhu zákona. Za stavu ohrožení státu, válečného stavu nebo za jiné situace související s vnější bezpečností České republiky se stává také hlavním uživatelem výsledků uskutečňované zájmové přípravy občanů k obraně státu.

Ministerstvu obrany je návrhem zákona stanovena povinnost vytvářet podmínky pro uskutečňování zájmové přípravy občanů k obraně státu, zabezpečovat její finanční podporu ze státního rozpočtu formou dotace na provedení programů zájmové přípravy občanů k obraně státu nebo dotace na činnost nebo na pořízení nebo technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku. Dotace budou poskytovány v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů. Nefinanční podpora bude realizována zejména umožněním bezplatného využití movitého i nemovitého majetku ministerstva nebo jeho využití za sníženou částku, poskytnutím daru nebo poskytnutím odborné metodické pomoci. Dále se stanovuje povinnost kontrolovat způsob čerpání této podpory, vést rejstřík akreditovaných branných subjektů a programů zájmové přípravy občanů k obraně státu a seznam členů branných subjektů, kteří mají brannou povinnost a absolvovali program zájmové přípravy občanů k obraně státu.

c) územní samosprávné celky

Orgánům územních samosprávných celků návrh stanovuje povinnost vytvářet podmínky pro činnost branných subjektů, podílejících se na přípravě občanů k obraně státu. Orgánům

územních samosprávných celků bude Ministerstvo obrany poskytovat potřebnou metodickou podporu.

d) spolky, církve, náboženské společnosti a další právnické osoby podle svého účelu a poslání

Akreditované spolky, církve, církevní sdružení a další právnické osoby (branné subjekty) jsou zásadními vykonavateli činností navrhovaných regulací. Pro potřeby splnění cílů regulace je za splnění podmínky dobrovolnosti využitelná jejich organizovaná členská základna a materiální, technické, odborné a cvičitelské zázemí.

Branným subjektům budou na provádění programů zájmové přípravy občanů k obraně státu a na chod zázemí využívaného ve prospěch účelu regulace poskytovány za zákonem stanovených podmínek finanční prostředky cestou dotací. Ze strany Ministerstva obrany bude branným subjektům adresována také metodická a mediální podpora a nabízena možnost využívání výcvikového, prostorového, materiálního a dalšího zázemí Ministerstva obrany, zvyšování kvalifikace školitelů, sdílení dobré praxe jiných subjektů, koordinace a zprostředkování přednášejících apod.

e) občané České republiky

Státní občané České republiky jsou vedle spolků, církví, náboženských společností a dalších právnických osob dalšími významnými adresáty navrhované regulace. Jsou to právě občané České republiky – členové branných subjektů, jejichž dovedností, znalostí, vědomostí a schopností má být využíváno a jejichž připravenost a odolnost má být zvyšována, pokud se tak sami dobrovolně rozhodnou.

Regulace předpokládá, že občané České republiky - členové spolků, církví, náboženských společností a dalších právnických osob, kteří absolvovali program zájmové přípravy občanů k obraně státu a mají brannou povinnost, za splnění podmínky bezpodmínečné dobrovolnosti, budou státu prostřednictvím neveřejné části informačního systému veřejné správy (rejstřík branných subjektů) jako subjekty údajů poskytovat regulací stanovené osobní údaje.

Rozsah a podmínky zpracování osobních údajů jsou v návrhu zákona podřízeny zásadě, že vždy musí být jasně stanoveny podrobnosti týkající se určení správce, typu osobních údajů, které mají být zpracovány, dotčených subjektů údajů, subjektů, kterým lze osobní údaje sdělit, účelového omezení, doby uložení a dalších opatření k zajištění zákonného a spravedlivého zpracování.

f) podnikatelé

Po nabytí účinnosti zákona, kterým se mění zákon č. 222/1999 Sb. se nepředpokládají negativní dopady na podnikatelské prostředí. Naopak, pro podnikatele může zavedení systému zájmové přípravy občanů k obraně státu znamenat příležitost pro dodávky materiálu, vybavení a služeb pro branné subjekty, využitelných pro zájmovou přípravu občanů k obraně státu. Bude se jednat o lékárničky, pomůcky pro nácvik poskytování první pomoci, mapy, buzoly, terče, zbraně a střelivo, a to jak klasické tak airsoftové, stany a přístřešky, státní symboly, prezentační techniku, sportovní nářadí a náčiní, přenosné radiostanice, svítilny, propagační materiály, výukové materiály, tiskové služby, lektorské služby, pronájem prostor (například střelnic, školících zařízení, táborů nebo pozemků) apod.

Návrh zákona předpokládá, že se programy zájmové přípravy občanů k obraně státu budou odehrávat převážně jako volnočasové aktivity, přesto bude zřejmě v některých případech žádoucí, aby podnikatelé zohlednili účast svých zaměstnanců v těchto aktivitách, například cestou jiného rozvržení pracovní doby.

g) zaměstnavatelé

Pro úspěšné provedení programu zájmové přípravy občanů k obraně státu je důležité zapojení lektorů. Z tohoto důvodu návrh stanovuje, že lektorovi, který provádí takovýto program, náleží pracovní volno podle § 203 odst. 2 písm. f) zákoníku práce nebo služební volno podle zákona o státní službě, zákona o vojácích z povolání nebo zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

1.5. Popis cílového stavu

Základním cílem návrhu zákona je stanovení nové součásti existujícího systému přípravy občanů k obraně státu, a to zájmové přípravy občanů k obraně státu, která bude prováděna na základě Ministerstvem obrany akreditovaných programů realizovaných rovněž jím akreditovanými brannými subjekty definovanými návrhem zákona. Pro zájmovou přípravu občanů k obraně státu platí – shodně jako pro celý komplex přípravy občanů k obraně státu – že bude prováděna na základě dobrovolnosti, v míru, a to výhradně mimo institut dobrovolného převzetí výkonu branné povinnosti.

Úprava má zajistit vytvoření institucionálního vztahu případně posílení vazby mezi státem a stanovenými právníckými osobami, které se již podle současného znění zákona č. 222/1999 Sb. na přípravě občanů k obraně státu podle svého účelu a poslání v součinnosti s územními samosprávnými celky podílejí (spolky, církve, náboženské společnosti a další právnícké osoby).

Cílem návrhu zákona je proto vytvoření systému vzájemně prospěšné spolupráce a širší podpory výše uvedeným právníckým osobám pokud jsou založeny za jiným účelem než dosažení zisku (branné subjekty), které se do něj dobrovolně přihlásí. Po udělení akreditace ze strany Ministerstva obrany budou tyto branné subjekty v různé míře a za dodržení stanovených podmínek provádět výše uvedenou zájmovou přípravu občanů k obraně státu.

Návrh zákona počítá s možností poskytování finanční podpory i podpory materiální, metodické a jiné.

Finanční podpora bude prováděna cestou dotací na provedení programu zájmové přípravy občanů k obraně státu anebo dotací na činnost nebo na pořízení nebo technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku. Dotace budou poskytovány v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

Nefinanční podpora bude realizována zejména umožněním bezplatného využití movitého i nemovitého majetku, se kterým je příslušné hospodařit Ministerstvo obrany, nebo jeho využití za sníženou částku, poskytnutím daru nebo poskytnutím odborné metodické pomoci. Tato podpora bude poskytována tak, aby neohrozila plnění úkolů Ministerstva obrany.

Navrhovaná změna zdůrazní potřeby státu v této oblasti a umožní Ministerstvu obrany mnohem intenzivněji ovlivňovat motivaci občanů k dobrovolnému zapojení se do přípravy k obraně státu a vytvářet pro tuto přípravu atraktivní podmínky. Zároveň vytvoří podmínky pro naplnění práva občanů České republiky se do přípravy k obraně státu v míru dobrovolně zapojit.

Zákonná úprava je zaměřena na ty občany České republiky, kteří nemají zájem na dobrovolném převzetí výkonu branné povinnosti, nicméně chápou přípravu občanů k obraně státu za jistý způsob přípravy na službu v ozbrojených silách České republiky. Návrh zákona proto předpokládá vytvoření informačního zázemí (rejstřík branných subjektů), využitelného nejenom k zajištění chodu zmíněného systému v míru, ale také jeho využití pro potřeby

vojenské evidence, resp. registru výkonu branné povinnosti jako její součásti, vedené za účelem zajišťování obrany České republiky v souladu s § 31 a následujících zákona č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), ve znění pozdějších předpisů, a to výhradně po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. Tento postup umožní přihlédnout k schopnostem, znalostem a dovednostem občanů České republiky majících brannou povinnost, kteří se cestou branných subjektů dobrovolně připravovali k obraně státu, při odvodním řízení, a to nikoliv jako jejich primární předurčení pro povolání k odvodnímu řízení, ale jako zohlednění příslušných informací pro zařazení odvedené osoby k plnění úkolů ozbrojených sil na místa, kde bude nabytých dovedností a znalostí účelně využito ve prospěch zajišťování obrany státu.

Cílevědomá spolupráce Ministerstva obrany se subjekty, jejichž předmětem činnosti jsou branné činnosti (branné subjekty), by měla přispět ke zvýšení osobní odolnosti členů těchto subjektů a jejich připravenosti nejenom k řešení krizových situací souvisejících se zajišťováním obrany státu, ale také jejich připravenosti na zvládání běžných životních situací i nevojenských mimořádných událostí a krizových situací. Zároveň by měla přispět ke zvyšování jejich fyzické připravenosti. Oba tyto aspekty mohou pozitivně ovlivňovat jak kvalitu života jedince, tak celé společnosti.

Předkladatel v platném znění novelizovaného zákona neidentifikoval přímá rizika porušení práva na rovné zacházení a zákazu diskriminace, která by bylo nezbytné navrhovanou novelizací zákona odstranit.

Návrh zákona neobsahuje žádná řešení, která by narušovala právo na rovné zacházení mužů a žen a vedla k jakékoliv formě diskriminace, a nevede k diskriminaci jednoho z pohlaví, neboť nijak nerozlišuje, ani nezvýhodňuje jedno z pohlaví a nestanoví pro něj odlišné podmínky. Návrh rovněž vylučuje možnost účelové modifikace podmínek realizace jím navrhovaných řešení, spočívající v pozitivním nebo negativním zohlednění pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení.

Předkladatel pro případ dodatečného výskytu výše uvedených rizik disponuje vnitřními předpisy, které obsahují dostatečné kontrolní mechanismy k zamezení případné diskriminaci či porušení práva na rovné zacházení.

1.6. Zhodnocení rizika

V případě, že by záměr Ministerstva obrany vybudovat účinný systém zájmové přípravy občanů České republiky k obraně státu se všemi aspekty uváděnými v návrhu regulace nebyl realizován, nedojde k odstranění nedostatků v současném právním řádu.

Provádění zájmové přípravy občanů k obraně státu sice bude moci probíhat podle doposud platných ustanovení § 52 zákona č. 222/1999 Sb. bude však tak jako doposud nesystémové, s významnými rysy nekonceptnosti a nahodilosti. Navíc, takovýto postup nebude schopen vyvolat žádné pozitivní dopady na oblast zajišťování obrany České republiky jako celku, ale ani garantovat zachování stavu existujícího (který je různými vládou schválenými dokumenty označen za neuspokojivý).

Bude promarněn věcný, organizační i vědomostní potenciál subjektů, které se do zájmové přípravy občanů k obraně státu měly dle návrhu zákona zapojit a převzít tak jistý díl působnosti Ministerstva obrany v této oblasti. Pro navrhovaný způsob řešení nedostatků tak bude státu i nadále chybět potřebné personální i organizační zázemí. Neprovedení navrhované regulace

může znamenat také uplatňování různého přístupu ke spolkům, církvím, církevním sdružením a dalším právníckým osobám podílejícím se na přípravě občanů k obraně státu.

Za riziko je považováno také časové hledisko provádění přípravy občanů k obraně státu. Současná právní úprava počítá s jejím povinným prováděním až za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu, což bude znamenat velkou zátěž pro stát a odčerpání jeho profesionálních sil v podobě jednorázového nasazení značného počtu odborně připravených osob provádějících tuto přípravu. Navíc, příprava zákonem stanovené cílové skupiny podle kapitoly 1.4 písmene e) - občané České republiky - bude náročná také časově, prostorově a organizačně. Přijetí regulace umožňující systematické provádění zájmové přípravy občanů České republiky k obraně státu již v míru má ambici tyto negativní aspekty zmírnit cestou využití potenciálu branných subjektů (tedy subjektů, vyhovujících podmínkám § 52 odst. 5 zákona č. 222/1999 Sb., jejichž předmětem činnosti jsou branné činnosti).

2. NÁVRH VARIANT ŘEŠENÍ

A) Legislativní řešení definovaného problému

Varianta č. 1: Nulová varianta, tj. varianta s využitím stávající právní úpravy.

Bude zachován stávající stav a podmínky realizace zájmové přípravy občanů České republiky k obraně státu, které však byly Koncepcí přípravy občanů k obraně státu 2019-2024, kterou svým usnesením ze dne 1. dubna 2019 č. 220 schválila vláda České republiky, vyhodnoceny jako neuspokojivé.

Nulová varianta by představovala konzervaci současného systému, založeného zejména na nahodilosti, který je ve své podstatě nemotivační a vytváří jen minimální podmínky pro naplnění práva občanů České republiky se do přípravy k obraně státu v míru dobrovolně zapojit. Stát, resp. Ministerstvo obrany, je v této variantě při naplňování své zákonné role při zajišťování obrany státu včetně přípravy jeho občanů nežádoucím způsobem pasivní.

Využití této varianty by do značné míry vyjadřovalo rezignaci státu na systematické posilování odolnosti společnosti i jednotlivých občanů České republiky pro případy nutnosti bránit stát. O výsledcích předmětné přípravy se státu resp. Ministerstvu obrany nadále nebude dostávat žádných nebo jen kusých informací a vzhledem k její nesystematičnosti a nahodilosti by ji mohl jen s obtížemi kontrolovat a usměrňovat. Nebude možné přihlédnout k schopnostem, znalostem a dovednostem občanů České republiky, kteří se dobrovolně připravovali k obraně státu cestou branných subjektů, při odvodním řízení, prováděném po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu.

Postup podle varianty č. 1 není možný, a to vzhledem k povinnosti Ministerstva obrany odstraňovat zjištěné nedostatky existujícího právního a věcného stavu věcí v jeho působnosti a vzhledem k strategickým, koncepčním a hodnotícím dokumentům schválených vládou České republiky konstatujících nedostatky a upozorňujících na nutnost přijetí opatření k jejich odstranění.

Varianta č. 2: Zpracování zcela nového právního předpisu, který bude reagovat na Koncepci přípravy občanů k obraně státu 2019-2024 detekované problémy a s nimi související navrhované změny.

Tato varianta by představovala přijetí nového samostatného zákona, který by se zabýval výhradně předmětem regulace. Nový právní předpis by byl komplementární se stávající právní úpravou stanovenou zákonem č. 222/1999 Sb., na který by se v mnohém odkazoval.

Postup podle varianty číslo 2 je z regulatorně-technického hlediska možný. Byl by tak sice naplněn požadavek na legislativní ukotvení systematické institucionální spolupráce státu a branných subjektů na zájmové přípravě občanů České republiky k obraně státu, právní řád by však tímto krokem byl do jisté míry znepráhledněn.

Ministerstvo obrany v nedávné minulosti řešení s využitím této varianty připravovalo, když v září 2017 v souladu s usnesením vlády České republiky ze dne 5. června 2017 č. 431 předložilo vládě České republiky návrh věcného záměru zákona o připravenosti občanů k obraně státu. Návrh byl orientován převážně na využití institutu přípravy občanů k obraně státu v míru mimo převzetí výkonu branné povinnosti k přípravě občanů na službu v ozbrojených silách České republiky. Významným důvodem pro vznik návrhu byla také reakce na revizi směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní, která občanům umožňuje ve specifických a odůvodněných případech nabývat a držet palné zbraně a střelivo kategorie A, pokud jsou účastníky dobrovolného výcviku k obraně státu. Protože však došlo k významnému posunu v koncepci provádění zájmové přípravy občanů k obraně státu v míru u předkladatele i v přístupu státu ke směrnici Rady 91/477/EHS, nebylo dále žádoucí postupovat tímto směrem. Návrh věcného záměru tohoto zákona byl proto po projednání v Legislativní radě vlády v červenci 2018 ministrem obrany stažen z jednání programu vlády České republiky s tím, že Ministerstvo obrany předloží řešení formou novelizace stávajících právních předpisů.

Předkladatel vzhledem k uvedeným závěrům Legislativní rady vlády pokládá tuto variantu za nefunkční, neboť předcházející legislativní proces v obdobné věci dospěl k jejímu negativnímu hodnocení.

Varianta č. 3: Zpracování právního předpisu, kterým se mění zákon č. 222/1999 Sb.

Tato varianta by představovala úpravu stávajícího zákona č. 222/1999 Sb., který problematiku přípravy občanů k obraně státu a možného podílu spolků, církví, náboženských společností a dalších právnických osob na této přípravě podle svého účelu a poslání v součinnosti s územními samosprávnými celky již v obecné rovině řeší. Za výhodu tohoto řešení lze považovat také fakt, že změny citovaného zákona by při naplnění všech požadavků na regulaci byly pouze dílčí a nepředstavovaly by zásadní úpravu aktuálně platného předpisu.

Navrhovaná úprava podle varianty č. 3 by umožnila vytvořit přehledný legislativní rámec pro požadované vybudování účinného systému zájmové přípravy občanů České republiky k obraně státu prováděné v míru.

Řešení by zároveň zdůraznilo potřeby státu v této oblasti a její důležitost a současně by na jednom místě deklarovalo vytvoření odpovídajících podmínek pro naplnění práva občanů České republiky se do přípravy k obraně státu dobrovolně zapojit.

Vyhodnocení variant:

Využití varianty č. 1 je právně i věcně nepřijatelné a je v rozporu s deklarovaným úmyslem předkladatele provést jím zamýšlené právní úpravy.

Varianta č. 2 představuje nekoncepční postup, který by pro uživatele nemusel být úplně srozumitelný a přehledný. Navíc, předkladatel tento postup již v minulosti uplatnil, ale po vyhodnocení všech jeho dopadů jej označil za nenáležitý.

Postupem podle varianty č. 3 budou naplněny všechny požadavky na předmět regulace. Její využití odpovídá potřebě provedení obsahově ucelené a systematické právní úpravy, která bude regulovat jednotný výkon praxe v oblasti zájmové přípravy občanů k obraně státu.

Vzhledem k aktuálnímu stavu provádění zájmové přípravy občanů k obraně státu předkladatel s využitím výše uvedeného vyhodnocení jednotlivých variant možného řešení dovozuje, že varianta č. 3 skýtá všechny podmínky pro optimální postup při naplňování cílů předmětu regulace. Zároveň Ministerstvu obrany poskytuje nejlepší předpoklady pro splnění funkce administrátora a koordinátora praktického plnění budoucí regulace podle návrhu zákona.

B) Vedení údajů o branných subjektech a programech zájmové přípravy občanů k obraně státu

Varianta č. 1: Nulová varianta, tj. neprovedení úpravy.

Tato varianta předpokládá pouze obecnou využitelnost účelu návrhu zákona. Varianta umožňuje provádění zájmové přípravy občanů k obraně státu občanů, avšak bez možnosti vést evidenci o akreditovaných branných subjektech, které ji provádějí.

Při postupu podle této varianty by předkladatel neměl přehled o akreditovaných programech zájmové přípravy občanů k obraně státu zapojených subjektů, o jejich názvu, formě, cílech a obsahu, ani o časovém plánu realizace takovýchto programů a jejich materiálním, technickém a jiném zabezpečení.

Ministerstvo obrany by rovněž nedisponovalo informacemi o počtu občanů dobrovolně zapojených do předmětné zájmové přípravy a dalšími informacemi, které by se členové branného subjektu ministerstvu rozhodli dobrovolně sdělit (jméno a příjmení, datum narození a adresu místa pobytu člena branného subjektu, který má brannou povinnost a absolvoval program zájmové přípravy občanů k obraně státu, místo a datum provedení, rozsahu a obsahu ukončeného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu, údaje o odbornosti, dovednosti a znalosti získané v průběhu programu zájmové přípravy občanů k obraně státu). Varianta č. 1 neumožňuje propojit tyto informace po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu s vojenskou evidencí, resp. registrem výkonu branné povinnosti jako její součástí, vedenou za účelem zajišťování obrany České republiky v souladu s § 31a zákona č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Vytvoření informačního systému využitelného k zajištění chodu systému zájmové přípravy občanů k obraně státu je z pohledu splnění účelu návrhu zákona zásadní. Z tohoto důvodu je varianta č. 1 pro předkladatele neakceptovatelná.

Varianta č. 2: Vytvoření informačního systému pro vedení evidence o akreditovaných branných subjektech a akreditovaných programech zájmové přípravy občanů k obraně státu, jehož součástí je také seznam členů branných subjektů, kteří mají brannou povinnost a absolvovali program zájmové přípravy občanů k obraně státu.

Řešení podle této varianty je totožné s řešením uvedeným ve variantě č. 3 s tím rozdílem, že v rámci varianty č. 2 bude Ministerstvo obrany navíc zpracovávat informace, dobrovolně poskytnuté občany – členy branných subjektů, využitelné při odvodním řízení po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. V takovémto případě by takto poskytnuté údaje byly

sdíleny s registrem výkonu branné povinnosti jako součásti vojenské evidence v rámci jednoho správce (Ministerstva obrany).

Bude vytvořen rejstřík branných subjektů jako informační systém veřejné správy využívaný k vedení údajů o akreditovaných branných subjektech. Údaje uvedené v rejstříku branných subjektů budou v míru využívány Ministerstvem obrany v procesu udělování podpory a vedení evidence účastníků programu zájmové přípravy občanů k obraně státu. Rejstřík branných subjektů je navrhován jako informační systém částečně veřejný a částečně neveřejný a jeho správcem je Ministerstvo obrany. Bude rozdělen na rejstřík akreditací a podpory, který je veřejnou evidencí, a rejstřík kontroly a přípravy, který je evidencí neveřejnou. Toto řešení zajistí v případě veřejné části otevřenost dat, transparentnost a možnost se s jinými než osobními údaji seznamovat, v případě neveřejné části pak zajistí bezpečnost zpracovávaných údajů, které by mohly být v případě jejich zneužití nebo jiné neoprávněné manipulace pro subjekt údajů rizikové.

Návrhem zákona bude přesně definován rozsah údajů, které budou v rejstříku branných subjektů zpracovávány. Jedná se o údaje, které identifikují branný subjekt a poskytují informace o době platnosti jeho akreditace, počtu a předmětu akreditovaných programů a rozsahu, formě a době podpory, která je akreditovanému subjektu pro jejich realizaci poskytována.

Dále budou zpracovávány údaje vážící se k členům branného subjektu, kteří absolvovali program zájmové přípravy občanů k obraně státu. Jde o údaje, pomocí kterých je možné člena branného subjektu jednoznačně identifikovat, údaje o absolvovaném programu zájmové přípravy občanů k obraně státu a údaje o odbornosti, dovednosti a znalosti získané v průběhu tohoto programu. Takto zpracováváné údaje se týkají výlučně subjektů údajů, které mají brannou povinnost podle zákona č. 585/2004 Sb.

Občané – členové branných subjektů budou dobrovolně poskytovat tyto údaje: jméno a příjmení, datum narození, adresu místa pobytu, místo a datum provedení, rozsah a obsah ukončeného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu, údaje o odbornosti, dovednosti a znalosti získané v průběhu programu zájmové přípravy občanů k obraně státu.

Subjekty údajů budou osoby, které se budou dobrovolným výcvikem mimo výkon branné povinnosti připravovat k obraně státu a v konečném důsledku také k plnění úkolů ozbrojených sil České republiky za podmínek stanovených zákonem. Doba zpracovávání údajů je závislá na vůli subjektu údajů. V případě, že se člen branného subjektu rozhodne nepodílet na dobrovolné podpoře plnění úkolů ozbrojených sil České republiky, budou ke dni doručení oznámení tohoto jejího rozhodnutí údaje zlikvidovány.

Po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu budou údaje vedené v rejstříku branných subjektů použity pro potřeby odvodního řízení, a to formou sdílení těchto údajů s údaji vedenými v registru výkonu branné povinnosti, který je součástí vojenské evidence podle § 31 zákona č. 585/2004 Sb. Na základě ztotožnění subjektu údajů se předpokládá sdružení údajů podle navrhované regulace s údaji vedenými podle § 31a odst. 2 písm. p) zákona č. 585/2004 Sb. (údaje o zvláštních dovednostech). Tento postup umožní přihlédnout ke schopnostem, znalostem a dovednostem občanů České republiky, kteří se dobrovolně připravovali k obraně státu cestou branných subjektů, při odvodním řízení, a to nikoliv jako jejich primární předurčení pro povolání k odvodnímu řízení, ale jako zohlednění příslušných informací pro zařazení odvedené osoby k plnění úkolů ozbrojených sil na místa, kde bude nabytých dovedností a znalostí účelně využito ve prospěch zajišťování obrany státu. V neposlední řadě je účelem takto nastavených podmínek zpracování osobních údajů také vytvoření informačního zázemí umožňujícího využití vědomostí o stavu fyzické a vědomostní úrovně větší části populace, a to včetně zohlednění této informace pro odvodní řízení.

Informace vedené ve výše uvedených informačních systémech Ministerstva obrany musí garantovat jednoznačné a nezaměnitelné ztotožnění subjektu údajů. Po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu budou subjekty údajů v rejstříku branných subjektů ztotožňovány s údaji vedenými v registru výkonu branných povinností s využitím referenčních údajů ze základního registru obyvatel (§ 72a zákona č. 22/1999 Sb.). Tento postup umožní jednoznačné ztotožnění subjektu údajů spolehlivým a procesně hospodárným způsobem s údaji vedenými v evidenci osob podléhajících branné povinnosti, včetně umožnění ověření těchto údajů v informačních systémech veřejné správy, což je jedním ze základních předpokladů dosažení účelu návrhu zákona.

Zapsané údaje budou využitelné výlučně pro potřeby správce rejstříku branných subjektů a nebudou poskytovány třetím stranám; to se netýká údajů, jejichž poskytování upravují jiné právní předpisy. Po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu budou údaje sdíleny v rámci jednoho správce. Teprve po vyhlášení těchto krizových stavů bude provedena validace údajů zapsaných v rejstříku branných subjektů se stanovenými referenčními údaji uvedenými v základním registru obyvatel, a to v souladu s § 5a zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech.

Přínosem navrhovaného systému zájmové přípravy občanů České republiky k obraně státu prováděné v míru je jeho systematickost, koncepčnost, dlouhodobost a pravidelné ověřování výsledků. Navrhovaná úprava proto předpokládá, že údaje o členech branného subjektu, kteří se přestali účastnit zájmové přípravy občanů k obraně státu, budou po 3 letech nečinnosti z rejstříku branných subjektů vymazány. Stejně tak budou z rejstříku branných subjektů bez zbytečného odkladu vymazány údaje subjektu údajů, který o to požádá Ministerstvo obrany.

Ministerstvu obrany bude návrhem zákona stanovena povinnost zveřejňovat seznam akreditovaných branných subjektů a jejich akreditované programy zájmové přípravy občanů k obraně státu včetně doby platnosti jejich akreditace. Toto opatření umožní poskytnutí uvedených informací veřejnosti, a to jednak v zájmu možnosti zapojit se do příslušných programů, popřípadě se jimi inspirovat, ale současně také v zájmu obecné kontroly akreditace jednotlivých programů zájmové přípravy občanů k obraně státu.

Postup podle varianty č. 2 umožní přihlédnout k schopnostem, znalostem a dovednostem občanů České republiky, kteří se dobrovolně připravovali k obraně státu cestou branných subjektů, při odvodním řízení. Varianta č. 2 naplňuje představy předkladatele a umožní plně využít účel návrhu zákona.

Varianta č. 3: Vytvoření informačního systému pro vedení evidence o akreditovaných branných subjektech a akreditovaných programech zájmové přípravy občanů k obraně státu.

Při postupu podle této varianty bude vytvořen informační systém, ve kterém budou zcela nezávisle na vojenské evidenci zpracovány údaje využitelné výlučně pro účely Ministerstva obrany, které bude jediným správcem a provozovatelem tohoto informačního systému. Údaje do informačního systému budou poskytovány brannými subjekty jako příjemci podpory, nikoli samotnými občany – členy těchto subjektů a příjemci zájmové přípravy k obraně státu.

Ministerstvo obrany tak bude disponovat pouze informacemi o počtu akreditovaných branných subjektů, jejich činnosti, členské základně a materiálně-technickém vybavení. Nebude však mít přehled o občanech – členech branných subjektů zapojených do zájmové přípravy občanů k obraně státu a nebude moci tyto informace zohlednit při odvodním řízení za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

Realizace varianty č. 3 představuje minimální úroveň vedení evidence o zájmové přípravě občanů k obraně státu. Z hlediska potřeb zajišťování obrany České republiky a usnadnění průběhu provádění povinné přípravy občanů k obraně státu za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu se však toto řešení nevyznačuje žádnou přidanou hodnotou.

Vyhodnocení variant:

Vytvoření informačního systému využitelného k zajištění chodu systému zájmové přípravy občanů k obraně státu je z pohledu splnění účelu návrhu zákona zásadní. Z tohoto důvodu je varianta č. 1 pro předkladatele neakceptovatelná.

Postup podle varianty č. 2 umožní přihlédnout k schopnostem, znalostem a dovednostem občanů České republiky, kteří se dobrovolně připravovali k obraně státu cestou branných subjektů, při odvodním řízení. Varianta č. 2 naplňuje představy předkladatele a umožní plně využít účel návrhu zákona.

Realizace varianty č. 3 představuje minimální úroveň vedení evidence o zájmové přípravě občanů k obraně státu. Z hlediska potřeb zajišťování obrany České republiky a usnadnění průběhu provádění povinné přípravy občanů k obraně státu za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu se však toto řešení nevyznačuje žádnou přidanou hodnotou.

3. VYHODNOCENÍ NÁKLADŮ A PŘÍNOSŮ

Pro vyhodnocení nákladů a přínosů jednotlivých variant řešení budoucí regulace byly posouzeny jejich možné kvalitativní a kvantitativní dopady.

A) Legislativní řešení definovaného problému

Varianta č. 1:

Využití varianty č. 1 s sebou nenese žádné přínosy. Naopak, za výrazně negativní dopad lze označit stav právní nejistoty, omezenou dostupnost metodické, materiální, finanční a jiné pomoci právníkům osobám, podílejícím se na zájmové přípravě občanů k obraně státu pro žadatele, prostor pro využívání nejednotných postupů, nedostatečnou kontrolu státu nad procesem provádění zájmové přípravy občanů k obraně státu a zajištění jeho kvality.

V případě postupu podle této varianty nebude legislativně zakotvena možnost vybudování souvisejícího neveřejného informačního systému veřejné správy (rejstříku branných subjektů). Jeho existence je však v zájmu dosažení účelu návrhu regulace, neboť bez jeho existence by nebylo možné vést požadované přehledy o registrovaných branných subjektech a jejich akreditovaných programech zájmové přípravy občanů k obraně státu, ani informace o občanech, dobrovolně zapojených do těchto programů a využitelných pro plnění úkolů ozbrojených sil České republiky po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu.

Pokud jde o dopady varianty č. 1 na státní rozpočet, resp. veřejné rozpočty, je tato varianta vzhledem k tomu, že nároky vůči státnímu rozpočtu budou zachovány v dosavadním rozsahu podle současné právní úpravy, rozpočtově neutrální.

Varianta č. 2:

Postup a očekávané výsledky dosažené realizací varianty č. 2 naplňují očekávané cíle regulace. Předmět regulace by byl zapracován do právního předpisu, který problematiku

přípravy občanů k obraně státu v obecné rovině řeší, byť z pohledu cílů regulace nedostatečně, tedy do zákona č. 222/1999 Sb. Tímto postupem bude zajištěna koncepčnost při úpravě stávajícího právního řádu a následně také jeho přehlednost a srozumitelnost.

Při realizaci této varianty by byla odstraněna dosavadní právní nejistota a bylo by eliminováno náhodné a nesystémové zapojení spolků, církví, náboženských společností a dalších právnických osob do přípravy občanů k obraně státu.

Spolupracujícím akreditovaným subjektům by přijetím varianty č. 2 byla státem garantována možnost poskytování metodické, materiální, finanční a jiné pomoci, což by pro dobrovolné zapojení právnických osob, ale také samotných občanů do přípravy občanů České republiky k obraně státu mělo silně motivační charakter. Zároveň by byly vytvořeny podmínky pro naplnění práva občanů České republiky se do přípravy k obraně státu v míru dobrovolně zapojit. Přínosem této varianty by tak byla její otevřenost vůči spolupracujícím právnickým i fyzickým osobám a také nová kvalita vztahů mezi státem a těmito subjekty, založena na vzájemné spolupráci a důvěře.

Stát by realizací regulace podle této varianty získal potřebnou kontrolu nad významnou částí provádění zájmové přípravy občanů k obraně státu v míru a rovněž nástroje k zajištění nebo udržení jeho kvality, včetně patřičné kontrolní činnosti. Od samého počátku by tak mohl zajišťovat výkon svých působností s možností okamžitého odstraňování zjištěných nedostatků a s rychlou, přímou reakcí na požadavky praxe.

V případě postupu podle této varianty by byla legislativně zakotvena možnost vybudování souvisejícího informačního systému veřejné správy (rejstříku branných subjektů), jehož existence je v zájmu dosažení účelu návrhu regulace. Tento krok by umožnil vést požadované přehledy o akreditovaných branných subjektech a jejich akreditovaných programech zájmové přípravy občanů k obraně státu a o občanech, dobrovolně zapojených do těchto programů a jistým způsobem využitelných pro plnění úkolů ozbrojených sil České republiky po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. Náklady na zřízení a provozování rejstříku branných subjektů (viz níže) přitom lze považovat za dlouhodobě oprávněné, protože provozování takového systému poskytne státu resp. Ministerstvu obrany cenné informace o stavu připravenosti občanů k obraně státu již v míru a zároveň umožní aktuálně přizpůsobovat zaměření, obsah, formy a intenzitu přípravy vzhledem k aktuálním potřebám ozbrojených sil České republiky, ale také vzhledem k dalším (například demografickým nebo sociálním) ukazatelům společnosti.

Pokud jde o finanční náklady, varianta č. 2 předpokládá dopady na státní rozpočet v celkové výši cca 275 mil. Kč, avšak tyto by byly hrazeny výlučně z rozpočtové kapitoly Ministerstva obrany. Návrh tedy nepředpokládá potřebu dalších finančních prostředků ze státního rozpočtu České republiky, finanční krytí upravovaných nebo nově navrhovaných institutů bude zabezpečeno v rámci položkové skladby rozpočtové kapitoly Ministerstva obrany.

Ostatním orgánům státní správy nevzniknou náklady nad rámec stávajícího rozpočtu jednotlivých rozpočtových kapitol.

Finanční náklady na zajištění zájmové přípravy občanů k obraně státu cestou branných subjektů na úrovni územní samosprávy budou hrazeny z prostředků vyčleněných na výkon přenesené působnosti státní správy v rámci územních rozpočtů územních samosprávních celků. Předpokládá se dílčí navýšení příspěvku na přenesený výkon státní správy územními samosprávnými celky tak, aby byly pokryty náklady na výkon agendy těchto celků stanovené regulací. V souladu s Metodikou stanovení plánovaných nákladů na výkon státní správy (2007) budou pro zajištění úpravy výše příspěvku na výkon státní správy Ministerstvem obrany

bezodkladně po schválení regulace, tj. podle platné regulace, vyčísleny předpokládané čisté náklady na přenesený výkon státní správy. Dle předběžných propočtů se v případě přijetí navrženého znění bude jednat o částku cca 75 mil. Kč ročně.

Výdaje na přenesený výkon státní správy budou po schválení návrhu zákona zajištěny z rozpočtové kapitoly 307 Ministerstvo obrany, kdy bude v rámci přípravy návrhu zákona o státním rozpočtu ČR na daný rozpočtový rok realizováno snížení limitů celkových výdajů kapitoly 307 Ministerstvo obrany stanovených pro sestavení návrhu státního rozpočtu a střednědobého výhledu ve výši odsouhlasené částky na přenesený výkon státní správy ve prospěch kapitoly Všeobecná pokladní správa, a to jako trvalá změna.

Vyčlenění odpovídajících finančních prostředků je zásadním předpokladem dosažení účelu návrhu zákona, a to jednak pro vytvoření požadovaného zázemí zajišťování jednotlivých činností, jejich koordinace a sledování jejich účinnosti, ale také pro potřebnou motivaci spolupracujících branných subjektů.

Vytvoření a provoz zastřešujícího organizačního celku Ministerstva obrany zajišťujícího zájmovou přípravu občanů k obraně státu bude po nabytí účinnosti novely zákona č. 222/1999 Sb. vyžadovat vyčlenění finančních prostředků v rozpočtu rozpočtové kapitoly Ministerstva obrany ve výši přibližně 200 mil. Kč ročně, a to bez požadavků na dodatečné navýšení rozpočtu této kapitoly nad stanovený limit výdajů. Tato částka zahrnuje personální, materiální, organizační, informační a technické zajištění v ústředí i na všech krajských vojenských velitelstvích, vytvoření odpovídajícího informačního systému, poskytování dotací akreditovaným subjektům apod. Podrobnější informace jsou uvedeny v následující tabulce.

Vyčlenění finančních prostředků v rozpočtu rozpočtové kapitoly Ministerstva obrany			
Výdaje (v mil. Kč)	V legisvakanci	V 1. roce po nabytí účinnosti zákona	V dalších letech
Personál, mzdy (KVV)	18,4	18,4	27,6
Personál, vzdělávání, školení, ostatní výdaje (KVV)	5	5	3,5
Technické a materiální vybavení (KVV)	3	3	0,5
Personál, mzdy (zastřešující celek v MO)	13	13	13
Personál, vzdělávání, školení, ostatní výdaje (zastřešující celek v MO)	3,5	3,5	2
Technické a materiální vybavení (zastřešující celek v MO)	2,2	2,2	0,5
Propagace, vydavatelská činnost, upomínkové předměty, věcné ceny	8	8	2
Informační systém, zřízení a technická podpora provozu	9,4	0,4	0,4
Akreditace, průběžné ověřování splnění cílů, přezkoušení, testy, kontrolní činnost	0	2	2,4

Metodická, materiální, informační a jiná podpora akreditovaným branným subjektům	0	3	5
Finanční podpora akreditovaným branným subjektům cestou dotací	0	141,5	143,1
Mezisoučet	62,5	200	200
+ Příspěvek na přenesený výkon státní správy	0	75	75
Celkem	62,5	275	275

V prvním roce po nabytí účinnosti návrhu zákona bude celková výše podpory branným subjektům ze strany Ministerstva obrany činit 141,5 mil. Kč. V dalších letech je kalkulováno s celkovou podporou ve výši 143,1 mil. Kč. Lze předpokládat, že poté bude částka na poskytování podpory akreditovaným branným subjektům ještě mírně růst na úkor postupného snižování finanční náročnosti některých komponent celého systému (např. propagace nového přístupu k provádění zájmové přípravy občanů k obraně státu, zajištění odborné přípravy zaměstnanců Ministerstva obrany, a to jak v ústředí, tak na krajských vojenských velitelstvích apod.).

Metodická a další věcná podpora s sebou přináší finanční a administrativní náklady, přičemž do jisté míry bude využito existujícího zázemí Ministerstva obrany. Všestrannost metodické podpory by měla zvýšit přitažlivost systému zajišťování přípravy občanů k obraně státu v míru bez převzetí výkonu branné povinnosti, zvýšit povědomí o jeho existenci, účelu, možnostech a zejména zvýšit kvalitu této přípravy a jejích podmínek. Vhodně poskytovanou metodickou pomocí by mělo být zajištěno správné provádění požadované přípravy v různých oborech a odvětvích činností a porovnávání výsledků v jednotlivých úrovních přípravy na základě jednotných, kvalitativně srovnatelných parametrů, stanovených Ministerstvem obrany. Dalším nesporným přínosem takovéto podpory by bylo předpokládané snížení administrativní náročnosti činností spojených s přípravou občanů k obraně státu za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu.

Varianta č. 3:

Přínosy a náklady pro realizaci varianty č. 3 jsou shodné s přínosy a náklady uvedenými u varianty č. 2. Varianta č. 3 však nepředpokládá vložení návrhu regulace do existujícího právního předpisu, tedy zákona č. 222/1999 Sb., ale vytvoření samostatného právního předpisu, komplementárního s výše uvedeným zákonem. Tento krok by pro uživatele mohl být méně srozumitelný, nepřehledný až matoucí. Z legislativního pohledu tak varianta č. 3 představuje nekoncepční úpravu stávajícího právního řádu, i když by jí bylo dosaženo sledovaného účelu.

Realizací varianty by sice byla odstraněna dosavadní právní nejistota a bylo by eliminováno náhodné a nesystémové zapojení spolků, církví, náboženských společností a dalších právnických osob do přípravy občanů k obraně státu, řešení by však nepřispělo ke koncepčnosti stávajícího právního řádu a následně také k jeho přehlednosti a srozumitelnosti.

B) Vedení údajů o branných subjektech a programech zájmové přípravy občanů k obraně státu

Varianta č. 1:

Využití varianty č. 1 s sebou nenese žádné přínosy, varianta neumožní vést a sledovat potřebné ukazatele. Dopady této varianty na státní rozpočet jsou vzhledem k tomu, že nebude vytvářen a provozován žádný informační systém, nulové.

Varianta č. 2:

Varianta č. 2 předpokládá vytvoření rejstříku branných subjektů jako informačního systému veřejné správy. Předpokládá se, že na pořízení předmětného informačního systému bude nutné ze státního rozpočtu v rozpočtové kapitole Ministerstva obrany vyčlenit finanční prostředky ve výši přibližně 9,4 mil. Kč. Na průběžnou technickou podporu informačního systému bude v rozpočtové kapitole Ministerstva obrany vyčleněno přibližně 0,4 mil. Kč.

Výše uvedené náklady na zřízení a provozování rejstříku branných subjektů podle varianty č. 2 lze považovat za dlouhodobě oprávněné. Provozování informačního systému, jehož součástí je také seznam členů branných subjektů, kteří mají brannou povinnost a absolvovali program zájmové přípravy občanů k obraně státu, poskytne státu resp. Ministerstvu obrany cenné informace o stavu připravenosti občanů k obraně státu již v míru a zároveň umožní aktuálně přizpůsobovat zaměření, obsah, formy a intenzitu přípravy vzhledem k aktuálním potřebám ozbrojených sil České republiky, ale také vzhledem k dalším (například demografickým nebo sociálním) ukazatelům společnosti.

Varianta č. 3:

Varianta č. 3 umožní vést a sledovat pouze nejnutnější ukazatele, přičemž náklady na zřízení a provozování rejstříku branných subjektů budou srovnatelné s náklady na provedení varianty č. 2.

4. STANOVENÍ POŘADÍ VARIANT A VÝBĚR NEJVHODNĚJŠÍHO ŘEŠENÍ

A) Legislativní řešení definovaného problému

Po vyhodnocení dopadů výše popsaných variant, které byly při přípravě návrhu zákona zvažovány, dospěl předkladatel k závěru, že pro dosažení cíle regulace je jedinou účelnou a využitelnou variantou varianta č. 3 - Zpracování právního předpisu, kterým se mění zákon č. 222/1999 Sb.

B) Vedení údajů o branných subjektech a programech zájmové přípravy občanů k obraně státu

Po vyhodnocení dopadů výše uvedených variant dospěl předkladatel k závěru, že pro dosažení cíle regulace je jedinou účelnou a využitelnou variantou varianta č. 2 - Vytvoření informačního systému pro vedení evidence o akreditovaných branných subjektech

a akreditovaných programech zájmové přípravy občanů k obraně státu, jehož součástí je také seznam členů branných subjektů, kteří mají brannou povinnost a absolvovali program zájmové přípravy občanů k obraně státu. Varianta č. 3 je sice technicky využitelná, představuje však významné omezení uvažovaného systému a neguje jeho přidanou informační hodnotu. Pořízení uvedeného informačního systému podle této varianty lze z ekonomického hlediska vyhodnotit jako neefektivní.

5. IMPLEMENTACE DOPORUČENÉ VARIANTY A VYNUCOVÁNÍ

Vzhledem k tomu, že těžiště návrhu zákona spočívá ve změně dosavadního způsobu provádění přípravy občanů k obraně státu, popsaného zákonem č. 222/1999 Sb., vyžádá si implementace navrhované regulace přijetí zákona, kterým se citovaný zákon mění.

Regulace vychází výhradně z užití zásady dobrovolnosti a vynucování tak bude možné jenom tam, kde budou realizovány vztahy již podle stávající úpravy zakládající povinnosti (užití dotací) nebo tam, kde budou nově zakládány povinnosti například zřizovanému zastřešujícímu organizačnímu celku.

Odpovědným orgánem za implementaci navrhovaného řešení a za její vynucování je Ministerstvo obrany. Na implementaci se budou dílčím způsobem podílet také orgány územních samosprávných celků na úrovni jednotlivých krajů a obcí s rozšířenou působností.

S implementací a vynucováním nejsou spojena žádná zřetelná nebo identifikovatelná rizika.

6. PŘEZKUM ÚČINNOSTI REGULACE

Přezkum účinnosti regulace bude proveden v souladu s § 22 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů a Obecnými zásadami pro hodnocení dopadů regulace.

Předmět regulace bude po právní stránce přezkoumán za účelem potvrzení, zda jeho principy jsou nadále účinné nebo mohou být zlepšeny, přehodnoceny nebo úplně zrušeny. V rámci tohoto přezkumu bude Ministerstvem obrany ve spolupráci s dotčenými subjekty vyhodnoceno zejména to, zda problém, kvůli kterému byl právní předpis vytvořen, nadále existuje a zda cíle stanovené tímto právním předpisem byly splněny. Zároveň bude posouzen soulad skutečných dopadů právního předpisu s předpokládanými dopady a zjištěn výskyt neočekávaných dopadů.

Pokud se účinnost právní úpravy sníží nebo se ukáže neefektivní, popřípadě bránící řádnému výkonu práv a povinností a dosažení sledovaného účelu, bude Ministerstvem obrany v případě potřeby navržena její korekce.

7. KONZULTACE A ZDROJE DAT

V průběhu hodnocení dopadů regulace byl obsah návrhu zákona projednán v rámci Ministerstva obrany. Návrh řešení byl konzultován také v rámci rezortní pracovní skupiny ke Koncepci přípravy občanů k obraně státu 2019-2024.

K nalezení optimálního řešení regulace bylo využito pracovních jednání se zástupci věcně příslušných ústředních správních úřadů, územních samosprávných celků na úrovni krajů a vybraných obcí s rozšířenou působností.

Využity byly rovněž výsledky jednání, konzultací, bádání a diskusí v prostředí sociálních sítí, provedených v rámci zpracování věcného záměru návrhu zákona o dobrovolné účasti obyvatel na zajišťování obrany státu, zpracovávaného Ministerstvem obrany v souladu s usnesením vlády České republiky ze dne 5. června 2017 č. 431, ale také výstupy z pracovních jednání a konzultací provedených v průběhu přípravy Koncepce přípravy občanů k obraně státu 2019-2024 (schválené usnesením vlády České republiky ze dne 1. dubna 2019 č. 220).

Dále byla provedena řada konzultací, ať již formou osobního setkání či korespondenčně, se zástupci vybraných zapsaných spolků a dalších právnických osob, například:

- Archa 13, o. p. s.
- Aeroklub Beroun, z. s.,
- Asociace pro podporu aktivní zálohy, z. s.,
- Česká asociace Krav Maga – Kapap, z. s.,
- Československá obec legionářská, z. s.,
- Český radioklub, z. s.,
- Dům dětí a mládeže Stříbro,
- Klub vojenské historie 276th Sqdn. (reenacted) RAF, z. s.,
- LEX, Sdružení na ochranu práv majitelů zbraní, z. s.,
- Presafe, z. s.,
- Sdružení sportovních svazů České republiky, z. s.,
- Spojenými silami, z. s.,
- Svaz důstojníků a praporčíků AČR, z. s.,
- Svaz branně-technických sportů České republiky, z. s.,
- TAD, z. s.,
- Vojenský technický ústav, s. p.

8. KONTAKT NA ZPRACOVATELE RIA

Ivan Gerhát

Sekce obranné politiky a strategie Ministerstva obrany

Tel: 973 200 269, email: gerhati@army.cz

**PLATNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA č. 222/1999 Sb., O ZAJIŠŤOVÁNÍ OBRANY ČESKÉ
REPUBLIKY, A ZÁKONA č. 153/1994 Sb., O ZPRAVODAJSKÝCH SLUŽBÁCH,
S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN**

ČÁST PRVNÍ: Změna zákona o zajišťování obrany České republiky

ZÁKON

č. 222/1999 Sb.,
o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon stanovuje povinnosti státních orgánů, územních samosprávných celků a právnických a fyzických osob k zajišťování obrany České republiky (dále jen "obrana státu") před vnějším napadením a odpovědnost za porušení těchto povinností.

§ 2

Vymezení pojmů

(1) Obrana státu je souhrn opatření k zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, principů demokracie a právního státu, ochrany života obyvatel a jejich majetku před vnějším napadením. Obrana státu zahrnuje výstavbu účinného systému obrany státu, přípravu a použití odpovídajících sil a prostředků a účast v kolektivním obranném systému.

(2) Pracovní povinnost je povinnost fyzických osob vykonávat po nezbytně nutnou dobu určené práce, které jsou nutné k zajišťování obrany státu za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu a které jsou tyto fyzické osoby povinny konat v místě a podle potřeb zajišťování obrany státu i nad rámec pracovní doby stanovené v pracovněprávních předpisech.

(3) Pracovní výpomoc je povinnost fyzických osob vykonávat jednorázové a mimořádné úkoly nezbytné k zajišťování obrany státu za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

(4) Věcnými prostředky jsou movité a nemovité věci ve vlastnictví státu, územních samosprávných celků a právnických a fyzických osob nebo jimi poskytované služby, které lze využít v zájmu zajišťování obrany státu.

(5) Poskytováním údajů a informací se rozumí povinnost právnických a fyzických osob poskytnout na výzvu správních úřadů a územních samosprávných celků údaje a informace o věcných prostředcích, které vlastní, o výrobních programech a výrobních kapacitách,

o kvalifikaci svých zaměstnanců, o zdravotní způsobilosti fyzických osob povolávaných k pracovní povinnosti a pracovní výpomoci, kterých lze využít při přípravě zajišťování obrany státu, za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu; fyzické osoby jsou povinny sdělit údaje o svém vzdělání a o svém zdravotním stavu.

(6) Operační přípravou státního území je souhrn opatření vojenského, ekonomického a obranného charakteru, která se plánují a uskutečňují v míru, za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu s cílem vytvořit na území státu nezbytné podmínky pro splnění úkolů ozbrojených sil a zabezpečení potřeb obyvatelstva.

(7) Subjektem hospodářské mobilizace se rozumí podnikatel, který se zavázal za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu dodávat výrobky, práce nebo služby nezbytné pro zajištění ozbrojených sil a ozbrojených sborů a byl jím jmenován.

(8) Plánováním obrany státu se rozumí soubor plánovaných opatření, vzájemně se ovlivňujících, k zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, principů demokracie a právního státu, ochrany života obyvatel a jejich majetku před vnějším napadením a ke splnění všech požadavků na zajišťování obrany státu, zabezpečení mezinárodních smluvních závazků o společné obraně, včetně podílu ozbrojených sil na činnostech mezinárodních organizací ve prospěch míru a účasti na mírových operacích. Plány obrany státu tvoří obranné plánování, plánování operací, mobilizační plánování a plánování připravenosti obranného systému státu.

(9) Brannou činností se rozumí tělovýchovná, sportovní, pohybová, technická a jakákoliv další činnost spojená s branností a s přípravou občanů k obraně státu, jejíž pomocí se upevňuje, udržuje nebo zvyšuje fyzická zdatnost nebo psychická odolnost občanů a udržují nebo zvyšují jejich znalosti, odborné vědomosti, dovednosti a návyky využitelné při zajišťování obrany státu.

(10) Branným subjektem se rozumí právnická osoba uvedená v § 52 odst. 5, pokud je založena za jiným účelem než dosažení zisku a součástí předmětu činnosti této právnické osoby jsou branné činnosti podle odstavce 9. Za branný subjekt se nepovažuje svaz vytvořený podle jiného právního předpisu²⁰⁾, který spolčuje další spolky svazové povahy.

(11) Zařízením branného subjektu jsou movité a nemovité věci, s nimiž branný subjekt disponuje a které slouží výhradně nebo převážně k provozování branných činností.

(12) Zájmovou přípravou občanů k obraně státu se rozumí příprava občanů k obraně státu podle § 52 odst. 1 prováděná brannými subjekty akreditovanými podle tohoto zákona pro své členy v rámci akreditovaných programů.

ČÁST DRUHÁ

ŘÍZENÍ A ORGANIZACE OBRANY STÁTU

Obecná ustanovení

§ 3

Řízení a organizace obrany státu zahrnují výstavbu, přípravu a řízení ozbrojených sil, operační přípravu státního území, plánování obrany státu a opatření v národním hospodářství a na všech úsecích veřejného života v zájmu zajišťování obrany státu.

§ 4

Za přípravu a zajišťování obrany státu odpovídá vláda.

§ 5 Vláda

(1) Vláda k zajišťování obrany státu v míru

- a) vyhodnocuje rizika ohrožení státu, která mohou být příčinou ozbrojeného konfliktu, a činí nezbytná opatření ke snížení, popřípadě vyloučení těchto rizik,
- b) vyhodnocuje úroveň připravenosti státu k zajišťování jeho obrany a v souvislosti s tím předkládá prezidentu republiky a komorám Parlamentu zprávu o zjištěných skutečnostech a navržených opatřeních k posílení obranyschopnosti státu,
- c) schvaluje strategickou koncepci obrany státu,
- d) řídí plánování obrany státu, stanoví obsahovou náplň jednotlivých plánů obrany státu a časové etapy pro jejich zpracování,
- e) rozhoduje o základních opatřeních přípravy státu k obraně a jejím organizování,
- f) rozhoduje o základních směrech výstavby, přípravy a použití ozbrojených sil a o zajištění obrany státu,
- g) schvaluje koncepci mobilizace ozbrojených sil,
- h) rozhoduje o prověření opatření pro zabezpečení obrany státu podle § 41 odst. 2,
- i) schvaluje koncepci přípravy občanů k obraně státu,
- j) stanoví k provedení svých rozhodnutí při zajišťování obrany státu úkoly ministrům, vedoucím jiných správních úřadů a územním samosprávným celkům při výkonu jejich přenesené působnosti,
- k) rozhoduje o dalších nepředvídatelných úkolech nezbytných k zajišťování obrany státu.

(2) Vláda k zajišťování obrany státu za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu

- a) činí závěry z vojensko politického hodnocení mezinárodních vztahů a rozhoduje o realizaci potřebných opatření k odvrácení ozbrojeného konfliktu a ke zvýšení připravenosti k obraně státu,
- b) rozhoduje o opatřeních k účinnému fungování systému obrany státu,
- c) rozhoduje o prioritách plnění úkolů, které souvisejí se zajišťováním obrany státu,
- d) rozhoduje o opatřeních potřebných pro vedení války,
- e) k plnění úkolů při zajišťování obrany státu využívá Ústřední krizový štáb zřízený podle zvláštního právního předpisu.

(3) Vláda předkládá prezidentu republiky a komorám Parlamentu každoročně k 31. srpnu kalendářního roku, nebo kdykoliv o to požádají, zprávu o zajišťování obrany státu.

§ 6

Ministerstva, jiné ústřední správní úřady a Česká národní banka

(1) Ministerstvo obrany (dále jen "ministerstvo") k zajišťování obrany státu

- a) navrhuje vládě základní opatření k přípravě a organizování obrany státu; k tomu zejména zpracovává obranné koncepce a požadavky na zabezpečení obrany státu,
- b) odpovídá za proces plánování obrany státu a koordinuje jeho přípravu; k tomu může vyžadovat od příslušných ministerstev, jiných správních úřadů a územních samosprávných celků podkladové materiály; ministerstvo využívá údaje z registrů a evidencí v rozsahu údajů stanovených tímto zákonem a osobní údaje vedené u příslušných ministerstev, jiných správních úřadů a územních samosprávných celků podle zvláštních právních předpisů; ministerstva, jiné správní úřady a územní samosprávné celky jsou povinny požadavkům vyhovět, a to bezúplatně,
- c) odpovídá za plánování a zabezpečení operační přípravy státního území, doplňování ozbrojených sil a mobilizaci ozbrojených sil; k tomu může vyžadovat od příslušných ministerstev, jiných správních úřadů a územních samosprávných celků součinnost; ministerstva, jiné správní úřady a územní samosprávné celky jsou povinny požadavkům vyhovět,
- d) vede soubornou evidenci věcných prostředků a soubornou evidenci o fyzických osobách určených k pracovní povinnosti nebo pracovní výpomoci určených k zabezpečení ozbrojených sil navazující na evidenci vedenou krajskými vojenskými velitelstvími,
- e) přezkřuje prostřednictvím svých orgánů přípravu mobilizace ozbrojených sil; k tomu jsou pracovníci, které pověřilo ministerstvo, oprávněni vstupovat do objektů kontrolovaných subjektů,
- f) prověřuje opatření pro zabezpečení obrany státu v rozsahu stanoveném vládou podle § 41 odst. 2,
- g) řídí přípravu občanů k obraně státu a provádí vzdělávací, výchovnou a osvětovou činnost v této oblasti; rozsah přípravy občanů k obraně státu je součástí plánů obrany,
- h) vytváří podmínky pro uskutečňování zájmové přípravy občanů k obraně státu,**
- i) vede rejstřík branných subjektů, jehož součástí je seznam programů zájmové přípravy občanů k obraně státu akreditovaných podle § 52a a seznam členů branných subjektů, kteří absolvovali program zájmové přípravy občanů k obraně státu,**
- h_j) uplatňuje stanovisko k politice územního rozvoje a územně plánovací dokumentaci z hlediska zájmů obrany České republiky,**
- ik) vede soubornou evidenci objektů důležitých pro obranu státu a objektů, které mohou být za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu napadeny.**

(2) Ministerstva a jiné ústřední správní úřady k zajišťování obrany státu v oboru své působnosti

- a) vyhodnocují mezinárodněpolitickou situaci a navrhují potřebná opatření k zajišťování obrany státu,
- b) plánují podle rozhodnutí vlády opatření k zajišťování obrany státu včetně jejich finančního zabezpečení a realizují je,
- c) odpovídají za výběr objektů důležitých pro obranu státu a v součinnosti s jejich vlastníky a provozovateli za zabezpečení jejich použití k zajišťování obrany státu,
- d) plní úkoly k zajišťování obrany státu podle rozhodnutí vlády.

(3) Česká národní banka v oboru své působnosti stanoví a uskutečňuje opatření k zajišťování obrany státu včetně plánování prostředků na ně.

§ 6a

Rejstřík branných subjektů

(1) Rejstřík branných subjektů je informačním systémem veřejné správy, který slouží k vedení údajů o branných subjektech a programech zájmové přípravy občanů k obraně státu akreditovaných podle § 52a. Správcem rejstříku branných subjektů je ministerstvo. Rejstřík branných subjektů je funkčně rozdělen na dvě části, a to rejstřík akreditací a podpory, který je veřejnou evidencí, a rejstřík kontroly a přípravy, který je evidencí neveřejnou.

(2) Ministerstvo zapisuje do rejstříku branných subjektů

a) v části rejstříku akreditací a podpory tyto údaje:

- 1. název, sídlo a identifikační číslo branného subjektu,**
- 2. statutární orgán branného subjektu,**
- 3. předmět hlavní činnosti branného subjektu,**
- 4. předmět vedlejší hospodářské činnosti branného subjektu, je-li vykonávána,**
- 5. předmět činnosti branného subjektu v oblasti branných činností,**
- 6. členství branného subjektu v jiné organizaci,**
- 7. datum nabytí právní moci rozhodnutí o akreditaci branného subjektu a dobu trvání akreditace,**
- 8. seznam všech akreditovaných programů zájmové přípravy občanů k obraně státu branného subjektu, datum vydání rozhodnutí o akreditaci jednotlivých programů, datum nabytí právní moci rozhodnutí a dobu trvání jednotlivých akreditací,**
- 9. datum nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí nebo zrušení akreditace branného subjektu,**
- 10. datum nabytí právní moci rozhodnutí o pozastavení, odnětí nebo zrušení akreditace programu zájmové přípravy občanů k obraně státu a důvod vydání rozhodnutí,**
- 11. datum zrušení branného subjektu,**
- 12. datum ukončení činnosti branného subjektu v oblasti branných činností,**
- 13. informace o výši a datu poskytnutí finanční podpory zájmové přípravy občanů k obraně státu ministerstvem formou dotace,**
- 14. informace o formě, způsobu a datu poskytnutí nefinanční podpory zájmové přípravy občanů k obraně státu ministerstvem,**

b) v části rejstříku kontroly a přípravy tyto údaje:

- 1. datum kontroly, předmět kontroly a výsledek kontroly provedené ministerstvem u branného subjektu v podobě anonymizovaného protokolu,**
- 2. jméno, popřípadě jména, a příjmení, datum narození a adresu místa trvalého pobytu²¹⁾ člena branného subjektu, který má brannou povinnost podle branného zákona a absolvoval program zájmové přípravy občanů k obraně státu, název, sídlo a identifikační číslo branného subjektu, který tento program provedl, údaje o místě a datu provedení, rozsahu a obsahu ukončeného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu a údaje o odbornosti, dovednosti a znalosti získané v průběhu tohoto programu.**

(3) Ministerstvo zapíše branný subjekt do rejstříku branných subjektů po udělení akreditace bez zbytečného odkladu. Akreditovaný branný subjekt je povinen bez zbytečného odkladu oznámit ministerstvu změnu v údajích uvedených v odstavci 2 písm. a) bodě 5 a 12.

(4) Údaje podle odstavce 2 písm. b) bodu 2 poskytuje bez zbytečného odkladu branný subjekt ministerstvu po ukončení příslušného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu. Údaje jsou v rejstříku branných subjektů vedeny nejdéle po dobu 3 let od posledního dne kalendářního roku, ve kterém se člen branného subjektu zúčastnil programu zájmové přípravy občanů k obraně státu; v případě, že člen branného subjektu dosáhl věku 60 let, zanikla mu branná povinnost z jiného důvodu nebo zemřel, ministerstvo vymaže údaje o něm vedené, a to bez zbytečného odkladu.

(5) Pro potřeby odvodního řízení se po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu z rejstříku branných subjektů využijí údaje vedené podle odstavce 2 písm. b) bodu 2, a to formou jejich sdružení s údaji vedenými v registru výkonu branné povinnosti o zvláštních dovednostech subjektu údajů podle branného zákona²²⁾ na základě přiřazení subjektu údajů z rejstříku branných subjektů do registru výkonu branné povinnosti.

(6) Údaje o branném subjektu s výjimkou údajů podle odstavce 2 písm. b) bodu 2 vymaže ministerstvo z rejstříku branných subjektů

- a) bez zbytečného odkladu po zrušení akreditace branného subjektu na jeho žádost,**
- b) bez zbytečného odkladu poté, kdy branný subjekt zanikl,**
- c) po 3 letech od nabytí účinnosti rozhodnutí o odejmutí akreditace branného subjektu.**

§ 7 Krajské úřady

Krajské úřady k zajišťování obrany státu

- a) vyhodnocují v součinnosti s ministerstvy, jinými správními úřady a Českou národní bankou objekty, které za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu mohou být napadeny, a navrhuji vládě, cestou ministerstva, způsob jejich ochrany; tato opatření se nevztahují na objekty v působnosti Kanceláře Poslanecké sněmovny, Kanceláře Senátu, Nejvyššího kontrolního úřadu, Kanceláře prezidenta republiky, Úřadu vlády České republiky, ministerstev, Správy státních hmotných rezerv, zpravodajských služeb České republiky, České národní banky a na objekty, které střeží ozbrojené síly a ozbrojené bezpečnostní sbory,**
- b) plánují podle rozhodnutí vlády opatření k vytvoření nezbytných podmínek pro zajištění životních potřeb obyvatel, fungování státní správy a samosprávy a zabezpečení výběrového doplnění ozbrojených sil za stavu ohrožení státu nebo mobilizace ozbrojených sil za válečného stavu a koordinují jejich realizaci u obcí s rozšířenou působností,**
- c) stanovují a realizují opatření k zabezpečení mobilizace ozbrojených sil podle rozhodnutí ministerstva a plní další nezbytná opatření k obraně státu,**
- d) řídí evakuaci obyvatel a zabezpečují jejich nezbytné životní potřeby,**
- e) plní úkoly spojené s prověřením opatření pro zabezpečení obrany státu podle rozhodnutí ministerstva,**

- f) vedou soubornou evidenci o určených věcných prostředcích a jejich vlastnících a o fyzických osobách určených za stavu ohrožení státu a za válečného stavu k pracovní povinnosti nebo pracovní výpomoci,
- g) zabezpečují podle požadavků obcí přípravu občanů k obraně státu **a ve spolupráci s ministerstvem vytvářejí podmínky pro činnost branných subjektů podle tohoto zákona,**
- h) zpracovávají dílčí plán obrany kraje, který po projednání v bezpečnostní radě kraje schvaluje jeho hejtman,
- i) určují poskytovatele zdravotních služeb k provedení lékařských prohlídek fyzických osob povolaných k plnění pracovní povinnosti a pracovní výpomoci.

§ 7a

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností k zajišťování obrany státu

- a) podílejí se, v rozsahu stanoveném krajským úřadem, na vyhodnocování objektů, které za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu mohou být napadeny, a navrhují způsob jejich ochrany,
- b) plánují, v rozsahu stanoveném krajským úřadem, opatření k vytvoření nezbytných podmínek pro zajištění životních potřeb obyvatel, fungování státní správy a samosprávy a zabezpečení výběrového doplnění ozbrojených sil za stavu ohrožení státu nebo mobilizace za válečného stavu,
- c) vedou evidenci o vhodných věcných prostředcích, které lze využít pro potřeby zajišťování obrany státu za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu a v nezbytném rozsahu vedou osobní údaje o jejich vlastnících,
- d) vedou evidenci nezbytných osobních údajů o fyzických osobách, které lze určit pro potřeby zajišťování obrany státu za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu k pracovní povinnosti nebo pracovní výpomoci,
- e) provádějí výběr vhodných věcných prostředků a kontrolu určených věcných prostředků; výběrem vhodných věcných prostředků mohou vydáním plné moci pověřit určené pracovníky ústředních správních úřadů, jiných správních úřadů nebo subjektů hospodářské mobilizace, pokud o věcné prostředky požádaly, a jejich následnou kontrolou mohou vydáním plné moci pověřit určené pracovníky ústředních správních úřadů a jiných správních úřadů,
- f) rozhodují o určení věcných prostředků pro účely zajišťování obrany státu podle druhu a množství v souladu s požadavkem vyplývajícím ze schválených plánů obrany státu; k tomuto účelu provádějí rozpis věcných prostředků podle druhu a množství na další obce ve svém správním obvodu stanoveném zvláštním právním předpisem²⁾ (dále jen "obvod"),
- g) rozhodují o povolání fyzických osob, které mají trvalý pobyt v jejich obvodu, v souladu s požadavkem vyplývajícím ze schválených plánů obrany státu, k pracovním výpomocím a k pracovním povinnostem pro potřeby zajišťování obrany státu za stavu ohrožení státu a za válečného stavu; koordinují jejich výběr a spolupracují s dalšími obcemi, Úřadem práce České republiky - krajskými pobočkami a na území hlavního města Prahy s pobočkou pro hlavní město Prahu a dalšími správními úřady,
- h) podílejí se na evakuaci obyvatel a zabezpečení jejich nezbytných životních potřeb podle rozhodnutí krajského úřadu,
- i) plní úkoly spojené s prověřením opatření pro zabezpečení obrany státu podle rozhodnutí ministerstva nebo krajského úřadu,
- j) podílejí se na organizaci přípravy občanů k obraně státu **a ve spolupráci s ministerstvem**

a krajskými úřady vytvářejí podmínky pro činnost branných subjektů podle tohoto zákona,

- k) plní další úkoly a poskytují údaje pro zajišťování obrany státu podle pokynů ministerstev, jiných správních úřadů a orgánů kraje,
- l) ukládají správní tresty za nesplnění povinnosti,
- m) provádějí výkon rozhodnutí za podmínek stanovených v § 69 až 72,
- n) rozhodují o vyvlastnění ve zkráceném řízení za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu,
- o) zpracovávají dílčí plán obrany obce s rozšířenou působností, který po projednání v bezpečnostní radě obce s rozšířenou působností schvaluje její starosta.

§ 8

Obecní úřady

Obecní úřady k zajišťování obrany státu

- a) plní úkoly a poskytují údaje pro zabezpečení obrany státu podle požadavků obecního úřadu obce s rozšířenou působností nebo krajského úřadu,
- b) zabezpečují výběr a povolávání fyzických osob k pracovním výpomocím nebo k pracovním povinnostem pro potřeby zajišťování obrany státu podle rozhodnutí obecního úřadu obce s rozšířenou působností,
- c) podílejí se na zabezpečení dodání určených věcných prostředků pro potřeby zajišťování obrany státu podle rozhodnutí obecního úřadu obce s rozšířenou působností,
- d) plní úkoly spojené s prověřením opatření pro zabezpečení obrany státu podle rozhodnutí ministerstva, krajského úřadu nebo obecního úřadu obce s rozšířenou působností,
- e) poskytují potřebnou součinnost v případě výcviku ozbrojených sil mimo území vojenských újezdů; sepisují škody způsobené právníckým a fyzickým osobám a škody způsobené na majetku obce, došlo-li ke škodě v přímé souvislosti s výcvikem ozbrojených sil nebo s prověřením opatření pro zabezpečení obrany státu,
- f) uplatňují požadavky na přípravu občanů k obraně státu u krajského úřadu cestou obecního úřadu obce s rozšířenou působností—a , organizují jejich přípravu **a ve spolupráci s krajskými úřady a obecními úřady obcí s rozšířenou působností vytvářejí podmínky pro činnost branných subjektů podle tohoto zákona,**
- g) plní úkoly spojené s evakuací obyvatel podle rozhodnutí krajského úřadu nebo obecního úřadu obce s rozšířenou působností a poskytují potřebnou součinnost při ochraně majetku evakuovaných osob.

• • •

§ 52

Příprava občanů k obraně státu

(1) Příprava občanů k obraně státu je v míru dobrovolná, pokud tento zákon ~~nebo zvláštní právní předpis¹⁶⁾~~ nestanoví jinak. **Přípravou občanů k obraně státu se rozumí i příprava vojáků k obraně České republiky prováděná v míru na základě dobrovolného převzetí výkonu branné povinnosti podle branného zákona²³⁾.**

(2) Za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu je příprava občanů k obraně státu povinná.

(3) Příprava občanů k obraně státu zahrnuje zejména zdravotnickou přípravu, přípravu k civilní obraně, ~~zájmovou činnost s technickým a sportovním zaměřením~~, přípravu obyvatelstva k sebeobraně a vzájemné pomoci, **branné činnosti uvedené v § 2 odst. 9** a další činnosti spojené s branností a se zabezpečením přípravy k obraně státu.

(4) Příprava občanů k obraně státu má charakter vzdělávání a provádí se v rámci základního a středního vzdělávání i v rámci jiné státem uznané vzdělávací činnosti. Občany k obraně státu připravují zejména školy, školská zařízení a další vzdělávací zařízení.

(5) Na přípravě občanů k obraně státu se mohou podílet i ~~občanská sdružení~~ **spolky**, církve, náboženské společnosti a další právnické osoby podle svého účelu a poslání v součinnosti s územními samosprávnými celky.

(6) Za přípravu občanů k obraně státu podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů¹⁷⁾ odpovídají ministerstva, správní úřady a územní samosprávné celky. Ministerstvo spolupracuje s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy na zabezpečení odborné složky obsahu vzdělávání ve vydávaných učebních dokumentech v oblasti přípravy občanů k obraně státu.

§ 52a

Akreditace branných subjektů a programů zájmové přípravy občanů k obraně státu

(1) Ministerstvo zahajuje řízení o akreditaci branného subjektu nebo jeho programu zájmové přípravy občanů k obraně státu na žádost branného subjektu, není-li dále stanoveno jinak. Žádost o akreditaci, žádost o prodloužení akreditace a žádost o zrušení akreditace podává branný subjekt na tiskopisech, jejichž vzory zpřístupní ministerstvo způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(2) Ministerstvo v řízení o akreditaci branného subjektu nebo jeho programu zájmové přípravy občanů k obraně státu posuzuje zejména

- a) splnění formálních podmínek žádosti o akreditaci branného subjektu nebo programu zájmové přípravy občanů k obraně státu,
- b) bezúhonnost, důvěryhodnost, odbornou, technickou a materiální způsobilost branného subjektu,
- c) pojetí, obsah, cíle a plán programu zájmové přípravy občanů k obraně státu,
- d) záruky řádného provedení programu zájmové přípravy občanů k obraně státu.

(3) Ministerstvo si jako podklad pro akreditační řízení může vyžádat stanovisko Policie České republiky.

(4) Akreditace branného subjektu nebo akreditace programu zájmové přípravy občanů k obraně státu je nepřevoditelná a nepřechází na právní nástupce.

§ 52b

Akreditace branného subjektu

(1) Žádost o akreditaci branného subjektu vedle náležitostí stanovených správním řádem obsahuje

- a) údaje uvedené v § 6a odst. 2 písm. a) bodech 2 až 6,
- b) úplný výpis z veřejného rejstříku osvědčující vznik branného subjektu,

- c) přehled zařízení a přehled personálního, technického a materiálního vybavení branného subjektu a
- d) přehled o dosavadní činnosti branného subjektu v branných činnostech,
- e) žádost o akreditaci programu zájmové přípravy občanů k obraně státu.

(2) Ministerstvo udělí akreditaci brannému subjektu, jen pokud je bezúhonný, důvěryhodný a odborně, technicky a materiálně způsobilý a pokud ministerstvo současně udělí akreditaci alespoň jednomu programu zájmové přípravy občanů k obraně státu téhož branného subjektu.

(3) Akreditace se uděluje na dobu 4 let. Tato doba se automaticky prodlužuje, dokud trvá akreditace alespoň jednoho programu zájmové přípravy občanů k obraně státu téhož branného subjektu.

§ 52c **Bezúhonnost**

(1) Za bezúhonný se pro účely akreditace branného subjektu nepovažuje branný subjekt, který byl pravomocně odsouzen pro

- a) úmyslný trestný čin, nebo
- b) nedbalostní trestný čin proti majetku, proti pořádku ve věcech veřejných, proti obraně státu nebo proti České republice, cizímu státu a mezinárodní organizaci.

(2) Za bezúhonný se pro účely akreditace branného subjektu nepovažuje též branný subjekt,

- a) jehož trestní stíhání pro trestný čin uvedený v odstavci 1 bylo na základě pravomocného rozhodnutí o schválení narovnání nebo odstoupení od trestního stíhání zastaveno a od tohoto rozhodnutí ještě neuplynul jeden rok, nebo
- b) v jehož trestním stíhání pro trestný čin uvedený v odstavci 1 bylo rozhodnuto o podmíněném zastavení trestního stíhání nebo podmíněném odložení podání návrhu na potrestání, nebylo-li rozhodnuto o tom, že se v průběhu zkušební doby osvědčil nebo má-li se za to, že se osvědčil.

(3) Za bezúhonný se pro účely akreditace branného subjektu nepovažuje též branný subjekt, o kterém bylo pravomocně rozhodnuto, že se dopustil přestupku

- a) proti majetku,
- b) proti pořádku ve státní správě vyskytující se na více úsecích státní správy,
- c) v oblasti obrany České republiky,
- d) proti občanskému soužití podle § 7 odst. 3 zákona upravujícího některé přestupky²⁴⁾, nebo
- e) na úseku nakládání se zbraněmi, střelivem, municí, výbušninami nebo bezpečnostním materiálem.

(4) Podmínku bezúhonnosti pro účely akreditace branného subjektu nesplňuje rovněž branný subjekt, jehož statutární orgán, člen statutárního orgánu, lektor nebo garant jeho programu zájmové přípravy občanů k obraně státu

- a) byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin uvedený v odstavci 1,
- b) o jeho trestním stíhání bylo rozhodnuto podle odstavce 2 obdobně, nebo
- c) byl pravomocně uznán vinným ze spáchání přestupku uvedeného v odstavci 3.

- (5) Branný subjekt se považuje za bezúhonný**
- a) hledí-li se na něj, jeho statutární orgán, člena jeho statutárního orgánu, lektora nebo garanta jeho programu zájmové přípravy občanů k obraně státu jako by nebyl za trestný čin uvedený v odstavci 1 odsouzen, nebo
 - b) uplynuly-li 3 roky od nabytí právní moci rozhodnutí, kterým byl branný subjekt, jeho statutární orgán, člen jeho statutárního orgánu, lektor nebo garant jeho programu zájmové přípravy občanů k obraně státu uznán vinným ze spáchání přestupku uvedeného v odstavci 3.

(6) Ministerstvo si za účelem prokázání bezúhonnosti podle odstavců 1 až 5 vyžádá výpis z evidence Rejstříku trestů a opis z evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů. Žádost o vydání výpisu z Rejstříku trestů, výpis z Rejstříku trestů, žádost o vydání opisu z evidence přestupků a opis z evidence přestupků se předávají v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup. Splnění podmínky bezúhonnosti ve vztahu k ukončení trestního stíhání podle odstavce 2 a přestupkům uvedeným v odstavci 3 dokládá branný subjekt, jeho statutární orgán, člen jeho statutárního orgánu, lektor nebo garant jeho programu zájmové přípravy občanů k obraně státu též čestným prohlášením.

§ 52d Důvěryhodnost

(1) Za důvěryhodný se pro účely akreditace branného subjektu nepovažuje branný subjekt, jehož dosavadní činnost zpochybňuje řádné splnění programu zájmové přípravy občanů k obraně státu, o jehož akreditaci žádá podle § 52f.

(2) Za důvěryhodný se pro účely akreditace branného subjektu nepovažuje též branný subjekt, jemuž byla v posledních 3 letech před podáním žádosti o akreditaci branného subjektu akreditace odňata.

(3) Branný subjekt se pro účely akreditace branného subjektu za důvěryhodný nepovažuje také tehdy, nelze-li za důvěryhodnou ve smyslu odstavce 1 považovat kteroukoli z osob, které jsou členem jeho statutárního orgánu, lektorem nebo garantem programu zájmové přípravy občanů k obraně státu.

§ 52e Odborná, technická a materiální způsobilost

(1) Branný subjekt se pro účely akreditace branného subjektu nebo programu zájmové přípravy občanů k obraně státu považuje za odborně způsobilý tehdy, má-li dostatečnou zkušenost s prováděním branných činností a mají-li odbornou kvalifikaci pro provádění akreditovaných programů zájmové přípravy občanů k obraně státu jeho lektoři a garanti těchto programů.

(2) Branný subjekt se pro účely akreditace branného subjektu nebo programu zájmové přípravy občanů k obraně státu považuje za technicky a materiálně způsobilý, pokud disponuje zařízením, technickým a dalším materiálním vybavením, které je dostatečné k provedení akreditovaného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu v souladu s cílem akreditovaného programu.

(3) Branný subjekt může být pro účely akreditace branného subjektu nebo programu zájmové přípravy občanů k obraně státu považován za technicky a materiálně způsobilý též tehdy, pokud předloží projekt pořízení zařízení, technického a dalšího materiálního vybavení uvedeného v odstavci 2.

§ 52f

Akreditace programu zájmové přípravy občanů k obraně státu

(1) K žádosti o akreditaci programu zájmové přípravy občanů k obraně státu obsahující náležitosti stanovené správním řádem žadatel přiloží program, který je zaměřen na branné činnosti a obsahuje

- a) název, formu a cíle programu zájmové přípravy občanů k obraně státu,**
- b) obsahová témata dílčích částí programu zájmové přípravy občanů k obraně státu a jejich anotace,**
- c) plán programu zájmové přípravy občanů k obraně státu, který stanoví časovou posloupnost obsahových témat dílčích částí programu a dobu jejich realizace,**
- d) materiální, technické a finanční zabezpečení programu zájmové přípravy občanů k obraně státu,**
- e) způsob ukončení programu zájmové přípravy občanů k obraně státu,**
- f) seznam lektorů a garantů s uvedením jejich titulů, jmen a příjmení, data narození, dosaženého vzdělání, využitelných odborných schopností, délky praxe v oboru činnosti souvisejícím s programem zájmové přípravy občanů k obraně státu a jiných předpokladů pro provedení tohoto programu,**
- g) předpokládaný počet účastníků programu zájmové přípravy občanů k obraně státu, o jehož akreditaci branný subjekt žádá.**

(2) Ministerstvo akreditaci programu zájmové přípravy občanů k obraně státu neudělí, jestliže

- a) program není zaměřen na branné činnosti nebo nesplňuje obsahové náležitosti podle odstavce 1,**
- b) program zájmové přípravy občanů k obraně státu nenaplňuje svým pojetím, cíli nebo obsahem účel zájmové přípravy občanů k obraně státu, nebo**
- c) program zájmové přípravy občanů k obraně státu neposkytuje záruku jeho řádného provedení.**

(3) Akreditace programu zájmové přípravy občanů k obraně státu se uděluje na dobu trvání tohoto programu, nejdéle však na dobu 2 let. Tuto dobu lze na žádost branného subjektu prodloužit, a to i opakovaně.

(4) Pro žádost o prodloužení akreditace platí ustanovení odstavce 1 obdobně s tím, že se v ní uvádějí vedle náležitostí stanovených správním řádem pouze změny oproti předchozí žádosti o udělení nebo prodloužení akreditace. Podáním žádosti o prodloužení akreditace se staví doba platnosti akreditace.

§ 52g
Úkony v obecném zájmu

Lektorovi provádějícímu program zájmové přípravy občanů k obraně státu přísluší pracovní nebo služební volno podle zvláštních právních předpisů²⁵⁾.

§ 52h
Podpora zájmové přípravy občanů k obraně státu

(1) Ministerstvo může poskytnout ze státního rozpočtu podporu branným subjektům provádějícím zájmovou přípravu občanů k obraně státu ve formě dotace²⁶⁾

- a) na provedení programu zájmové přípravy občanů k obraně státu,
- b) na činnost branného subjektu, nebo
- c) na pořízení nebo technické zhodnocení hmotného nebo nehmotného dlouhodobého majetku branného subjektu.

(2) Ministerstvo může poskytnout branným subjektům nefinanční podporu, zejména formou umožnění bezplatného využití movitého i nemovitého majetku České republiky, s kterým je příslušné hospodařit ministerstvo, nebo jeho využití za sníženou částku, poskytnutím daru podle právního předpisu upravujícího majetek České republiky a její vystupování v právních vztazích²⁷⁾ nebo poskytnutím odborné metodické pomoci, pokud to neohrozí plnění jeho úkolů.

(3) Podporu zájmové přípravy občanů k obraně státu podle odstavců 1 a 2 lze poskytovat pouze branným subjektům akreditovaným podle § 52b na základě ministerstvem vyhlášené výzvy k podání žádosti o poskytnutí podpory.

(4) Žádost o poskytnutí nefinanční podpory podle odstavce 2 obsahuje vedle náležitostí stanovených správním řádem

- a) specifikaci nefinanční podpory,
- b) účel užití nefinanční podpory,
- c) lhůtu, v níž má být stanoveného účelu dosaženo,
- d) název akreditovaného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu, v jehož prospěch má být nefinanční podpora poskytnuta,
- e) identifikaci výzvy, na jejímž základě je žádost podávána.

(5) Na poskytování nefinanční podpory podle odstavce 2 se použijí obdobně ustanovení § 14i až 14l, § 14m odst. 1, § 14p a 14q rozpočtových pravidel.

§ 52i
Kontrola činnosti akreditovaných branných subjektů, odnětí, zrušení a zánik akreditace

(1) Ministerstvo kontroluje činnost akreditovaných branných subjektů při uskutečňování akreditovaných programů zájmové přípravy občanů k obraně státu.

(2) Zjistí-li ministerstvo při kontrole podle odstavce 1 nedostatky, vyzve akreditovaný branný subjekt, aby ve stanovené lhůtě zjednal nápravu. Jsou-li nedostatky závažné, rozhodne ministerstvo současně s výzvou k nápravě o pozastavení akreditace

programu zájmové přípravy občanů k obraně státu, jehož se zjištěné nedostatky týkají. Nejednají-li branný subjekt ve stanovené lhůtě nápravu, ministerstvo mu akreditaci programu zájmové přípravy občanů k obraně státu odejme. Ministerstvo odejme akreditaci programu zájmové přípravy občanů k obraně státu také v případě, že přestal splňovat podmínky pro udělení akreditace.

(3) Ministerstvo odejme akreditaci branného subjektu, pokud

- a) při kontrole zjistí závažné nedostatky u více než jednoho akreditovaného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu tohoto branného subjektu a ten ve stanovené lhůtě nezjedná jejich nápravu, nebo**
- b) branný subjekt přestal splňovat podmínky pro udělení akreditace branného subjektu.**

(4) Ministerstvo akreditaci branného subjektu nebo akreditaci programu zájmové přípravy občanů k obraně státu zruší na žádost branného subjektu.

(5) Akreditace branného subjektu nebo akreditace programu zájmové přípravy občanů k obraně státu zaniká

- a) uplynutím doby její platnosti,**
- b) jejím odnětím, nebo**
- c) jejím zrušením.**

• • •

§ 72a

(1) Ministerstvo a krajské vojenské velitelství využívají při výkonu působnosti podle tohoto zákona ze základního registru obyvatel tyto údaje:

- a) příjmení,
- b) jméno, popřípadě jména,
- c) adresa místa pobytu,
- d) datum, místo a okres narození; u subjektu údajů, který se narodil v cizině, datum, místo a stát, kde se narodil,
- e) státní občanství, popřípadě více státních občanství,
- f) datum úmrtí.**

(2) Ministerstvo a krajské vojenské velitelství využívají při výkonu působnosti podle tohoto zákona z informačního systému evidence obyvatel tyto údaje:

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
- b) rodné číslo,
- c) datum narození,
- d) adresa místa trvalého pobytu,
- e) státní občanství, popřípadě více státních občanství,
- f) omezení svéprávnosti.

(3) Ministerstvo a krajské vojenské velitelství využívají při výkonu působnosti podle tohoto zákona z informačního systému cizinců tyto údaje:

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, jejich změna, rodné příjmení,
- b) rodné číslo,

- c) datum narození,
- d) státní občanství, popřípadě více státních občanství,
- e) druh a adresa místa pobytu,
- f) omezení svéprávnosti.

• • •

-
- 2) Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností.
 - 2a) Například zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).
 - 3) § 67 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.
 - 4) Například vyhláška č. 52/1956 Sb., o přístupu Československé republiky k Úmluvě o výsadách a imunitách Organizace spojených národů schválené Valným shromážděním Organizace spojených národů dne 13. února 1946, vyhláška č. 157/1964 Sb., o Vídeňské úmluvě o diplomatických stycích, vyhláška č. 21/1968 Sb., o Úmluvě o výsadách a imunitách mezinárodních odborných organizací, vyhláška č. 32/1969 Sb., o Vídeňské úmluvě o konzulárních stycích, vyhláška č. 40/1987 Sb., o Úmluvě o zvláštních misích, zákon č. 125/1992 Sb., o zřízení Sekretariátu Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě a o výsadách a imunitách tohoto sekretariátu a dalších institucí Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě.
 - 5) § 1 odst. 3 zákona č. 123/1992 Sb., o pobytu cizinců na území České a Slovenské Federativní Republiky.
 - 6) § 85 až 94 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů.
 - 7) § 26 správního řádu.
 - 8) § 47 zákona č. 218/1999 Sb., o rozsahu branné povinnosti a o vojenských správních úřadech (branný zákon).
 - ~~16) Například branný zákon.~~
 - ~~17) Například zákon č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.~~
 - 17) **Například zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.**
 - 18) § 2 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku).
 - 19) § 25 odst. 4 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví.
 - 20) **§ 214 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.**
§ 8 odst. 1 zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění pozdějších předpisů.
 - 21) **Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů.**
 - 22) **§ 31a odst. 2 písm. o) zákona č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), ve znění pozdějších předpisů.**
 - 23) **Zákon č. 585/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.**
 - 24) **Zákon č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů**
 - 25) **§ 203 odst. 2 písm. f) zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů.**
§ 104 odst. 1 zákona o státní službě, ve znění pozdějších předpisů.

§ 39 odst. 1 zákona o vojácích z povolání.

§ 68 odst. 1 zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

²⁶⁾ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

²⁷⁾ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.

Změna zákona o zpravodajských službách

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

...

§ 11

(1) V rámci své působnosti mohou zpravodajské služby žádat od orgánů veřejné správy nezbytnou pomoc a informace uchovávané těmito orgány v souvislosti s plněním úkolů státní správy. Orgány veřejné správy poskytnou požadovanou pomoc a informace bez zbytečného odkladu a bezplatně, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak.

(2) Zpravodajské služby jsou oprávněny od Generálního finančního ředitelství nebo Generálního ředitelství cel požadovat poskytnutí informací získaných při správě daní. Generální finanční ředitelství nebo Generální ředitelství cel žádosti vyhovějí, ledaže by poskytnutím informací mohlo dojít k narušení řádného výkonu správy daní. Poskytnutí informací podle tohoto ustanovení není porušením povinnosti mlčenlivosti podle daňového řádu; porušením této mlčenlivosti není ani použití těchto informací zpravodajskými službami podle tohoto zákona.

(3) Zpravodajské službě poskytuje příslušný správní úřad údaje vedené v základním registru obyvatel^{3a)}, základním registru právnických osob, podnikajících fyzických osob a orgánů veřejné moci^{3a)}, základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí^{3a)}, v základním registru agend orgánů veřejné moci a některých práv a povinností^{3a)}, agendovém informačním systému obyvatel^{3b)}, registru rodných čísel^{3b)}, informačním systému cizinců^{3c)}, agendovém informačním systému evidence občanských průkazů^{3d)}, agendovém informačním systému evidence cestovních dokladů^{3e)}, agendovém informačním systému evidence diplomatických a služebních pasů^{3e)}, evidencích fyzických osob, které nabyly nebo pozbyly státní občanství České republiky⁸⁾, národním bodu pro identifikaci a autentizaci⁹⁾ kromě údajů poskytnutých národním bodu pro identifikaci a autentizaci držitelem prostředku pro elektronickou identifikaci, centrálním registru zbraní⁸⁾, **rejstříku branných subjektů¹⁰⁾**, registru silničních vozidel^{3f)}, centrálním registru silničních vozidel^{3f)}, registru historických a sportovních vozidel^{3f)}, evidenci vozidel v systému časového zpoplatnění^{3g)}, evidenci údajů o mýtném^{3g)}, registru řidičů^{3h)} a v centrálním registru řidičů^{3h)}, a to způsobem umožňujícím nepřetržitý, a je-li to technicky možné, i dálkový přístup.

(4) Rejstřík trestů vydá zpravodajské službě na její žádost opis nebo výpis z evidence Rejstříku trestů a opis z evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů a informace o vydání výpisu nebo opisu z evidence Rejstříku trestů nebo opisu z evidence přestupků, včetně informace, na čí žádost se tak stalo. Žádost o vydání opisu nebo výpisu z evidence Rejstříku trestů nebo opisu z evidence přestupků, žádost o informace a opis nebo výpis z evidence Rejstříku trestů nebo opis z evidence přestupků se předávají v listinné podobě nebo v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup; jiné informace, než je opis nebo výpis z evidence Rejstříku trestů nebo opis z evidence přestupků, předá Rejstřík trestů v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(5) Poskytnutí údajů je zpravodajská služba oprávněna požadovat v rozsahu potřebném pro plnění konkrétního úkolu ve své působnosti nebo pro provádění opatření k evidenční ochraně údajů.

(6) Údaje, které jsou vedeny jako referenční údaje v základním registru obyvatel, se využijí z agendového informačního systému evidence obyvatel nebo informačního systému cizinců, pouze pokud jsou ve tvaru předcházejícím současný stav.

(7) Evidenční ochranou údajů se rozumí vyhodnocování záznamů o poskytnutí a využití údajů a o přístupu do informačních systémů, včetně záznamů, které obsahují neveřejné nebo zneprístupněné údaje; tyto záznamy se poskytují z informačních systémů veřejné správy. V případě záznamů z informačního systému datových schránek se neposkytují údaje vztahující se k přihlášení osoby oprávněné k přístupu do datové schránky do této datové schránky a k údajům vztahujícím se k datové zprávě. Pokud jiné informační systémy využívají údaje z informačních systémů veřejné správy, poskytují se záznamy také z nich, a to na náklady žádající zpravodajské služby. Je-li to technicky možné, poskytují se záznamy pro účely evidenční ochrany údajů způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(8) Evidenčně chráněnými údaji jsou údaje

- a) o osobách, které mají vztah k plnění úkolů zpravodajských služeb, zejména o
 - 1. příslušnicích a zaměstnancích zpravodajských služeb,
 - 2. osobách jednajících ve prospěch zpravodajských služeb,
 - 3. osobách, které jsou předmětem zájmu zpravodajských služeb, a
 - 4. osobách blízkých osobám uvedeným v bodech 1 až 3,
- b) vztahující se ke krycím dokladům a krycím prostředkům a
- c) vztahující se ke služebním vozidlům.

3a) Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech.

3b) Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů.

3c) Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

3d) Zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů.

3e) Zákon č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o cestovních dokladech), ve znění pozdějších předpisů.

3f) Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

3g) Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

3h) Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

8) Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů.

8) § 50 a násl. zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky.

9) Zákon č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci.

10) § 6a zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky.

...